

Exemple de bune practici pentru orele de limba și literatura română ~ gimnaziu și liceu ~

Materiale prezentate în cadrul cercurilor pedagogice de limba și literatura română organizate la nivelul județului Arad, în anul școlar 2021-2022, organizate în colaborare cu Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad și Centrul Județean de Excelență Arad

ARAD
2022

Inspectoratul Școlar Județean Arad
Inspector școlar general prof. Göndör Marius

Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad
Director prof. Marinescu Minodora

Centrul Județean de Excelență Arad
Director prof. Roman Loredana

Exemple de bune practici pentru orele de limba și literatura română

Coordonatori: inspector școlar general prof. Göndör Marius
director prof. Marinescu Minodora
director prof. Roman Loredana
inspector prof. Kuschausen Cristina Teodora

Copertă și ilustrații: prof. Duca Ioana

Profesori colaboratori:

prof. Achimescu Simona, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad
prof. Baba Carina, Liceul Special Sfânta Maria Arad
prof. Ciucuriță Alexandra, Școala Gimnazială „Cristian Herbei” Vărădia de Mureș
prof. Cristea Diana, Liceul Teologic Penticostal Arad
prof. Circa – Chirilă Camelia, Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad
prof. Dima Crina, Colegiul „Csiky Gegerly” Arad
prof. Enache Emanuela, Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac
prof. Felföldi Marta, Școala Gimnazială Bata
prof. dr. Filipaș Ionela Filofteia, Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac
director prof. Moțiu Alina, Liceul cu Program Sportiv
prof. Nica Florina, Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac
prof. Olariu Oana, Colegiul Național „Moise Nicoară” - Arad
prof. Paladie Milena, Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac
prof. Pamfiloiu Angelica, Liceul Național de Informatică
prof.dr. Pașcu-Paul Bianca, Colegiul „Csiky Gergely”, Arad
prof. Petcuț Diana Maria, Liceul Special „Sfânta Maria” Arad
prof. Rus Cristiana, Colegiul „Csiky Gergely”, Arad
prof. Șăran Mirela, Școala Gimnazială „Tabajdi Károly” Zerind
prof. dr. Vulpoi Laura, Colegiul „Csiky Gergely”, Arad

ISBN 978-973-0-35903-9

Arad, 2022

Cuprins

Provocări didactice, inspector școlar prof. Kuschausen Cristina Teodora p.4

Centrul Județean de Excelență Arad - identitate și activitate instituțională, prof. Roman Loredana – Mirela p.6

Nivel gimnazial

Valori naționale și europene, prof. Ciucurișă Alexandra p.9

Discursul dramatic (produs multimedia), prof. Șăran Mirela p.14

Textul dramatic, prof. Felfoldi Marta p.15

În lumea lui Tolkien - fișă de lucru-, prof. Moțiu Alina p.19

Nivel liceal

Modulul literatura și celelalte arte. Armonizarea programei și a conținuturilor de gimnaziu cu cele de liceu - exemple de bune practici pentru clasa a IX-a - prof. Camelia Circa – Chirilă p.26

Imaginarul copilăriei și cotidianul vârstelor, prof. Olariu Oana p.40

Aventura - Secvență de învățare, prof. Moțiu Alina p.45

Literatura și cinematografia - Grupaj de lecții interactive, prof. Cristea Diana p.49

Take, Ianke și Cadâr - prejudecăți și valori, prof. Simona Achimescu p.53

Textul nonliterar - Grupaj de activități interactive, prof. Cristea Diana p.64

Literatura de frontieră - Grupaj de materiale didactice interactive – Călătoria, aventura, prof. Cristea Diana p.71

Literatura de frontieră - Grupaj de materiale didactice interactive – Personalități, exemple, modele, prof. Cristea Diana p.75

Exemple de bune practici pentru unitatea de învățare „Joc și joacă” prof. Petcuț Diana Maria p.79

Armonizarea programei de clasa a IX-a cu tendințele actuale, în vederea desfășurării activității didactice prin raportare la elementele de continuitate între programele școlare de gimnaziu și liceu, prof. Baba Carina p.86

Rolul literaturii în perioada pașoptistă - Schiță de lecție, prof. Cristea Diana p.93

Fișe de lucru în vederea recapitulării materiei pentru examenul de bacalaureat, prof. Pamfiloiu Angelica p.96

Școlile și secțiile cu predare în limbile minorităților

Proiect: În așteptarea Crăciunului (VIII), prof. Nica Florina p.102

La școală poate fi și așa..., prof.dr. Bianca Pașcu-Paul, prof. dr. Laura Vulpoi p.107

Activitatea didactică: „Lungul drum al Aumei” Eucabeth Odhiambo, prof. Rus Cristiana, prof.Dima Crina p.111

Elemente de interculturalitate, prof. Paladie Milena p.114

Școala de ieri, școala de azi, prof. Enache Emanuela p.115

Competiția Lider European: Un altfel de târg, prof. Dr. Filipaș Ionela Filofteia p.117

Provocări didactice

inspector școlar prof. Kuschausen Cristina Teodora

Începând cu anul 2020, toate activitățile noastre curriculare, extracurriculare, personale, recreative s-au raportat la „consecințele nefaste ale situației pandemice actuale”. Pentru a face notă discordantă acestei situații și pentru a-mi pune în valoare optimismul caracteristic, voi începe prezenta lucrare parafrazând titlul unui roman mult îndrăgit de elevi: „Pandemia care a salvat pedagogia” („Războiul care mi-a salvat viața”, Kimberly Brubaker Bradley), categoric păstrând totodată și fărâma de umor necesară situației.

De ce un astfel de început? („Întrebările nu sunt niciodată indiscrete, răspunsurile pot fi”). Nu este ușor să sosești acolo unde alții se întorc, mai exact, nu este ușor să începi ceva, ce alții fac de ani de zile. Am ales să încep prin a spune că pandemia a fost cea care a salvat pedagogia, deoarece, pe de-o parte, aceste vremuri au pus în valoare cadrele didactice care au găsit rapid soluții, au improvizat la nevoie, au cerut ajutor atunci când nu au mai găsit „cărarea”, dar niciodată nu au renunțat. Au recalibrat materia, și-au regândit lecțiile, au fost sprijin moral pentru elevii din spatele camerelor închise, și-au adaptat stilurile de predare la stilurile de învățare în mediul online, offline sau hibrid, au căutat mijloace de a realiza evaluarea scrisă. Pe de altă parte, o pondere foarte mare de cadre didactice și-au întreprins atenția către resursele educaționale multimedia. Deși aceste resurse erau demult la îndemâna noastră, totuși, din varii motive, acestea nu au fost folosite atât de des în activitățile didactice. „Obligați-forțați” ne-am mobilizat; multe școli au fost dotate cu table interactive, laptopuri, au fost cumpărate tablete pentru un număr mare de elevi și iată-ne în fața unui nou capitol în evoluția învățământului, digitalizarea acestuia. Să nu uităm de platformele educaționale. Indiferent de modul de desfășurare a orelor, platformele sunt utilizate frecvent, fiind un mijloc important de comunicare între actanții actului instructiv-educativ.

În acest timp, am încercat să propun colegilor ca activitățile cercurilor să fie un real sprijin pentru activitatea didactică și să realizăm un schimb de experiență. Atât anul trecut școlar, cât și anul acesta, am propus ca primul semestru să fie dedicat activităților didactice, iar ca rezultat al acestor întâlniri să fie modelele de bune practici propuse de cadre didactice care predau atât la nivel

gimnazial, cât și la nivel liceal. Toată munca și efortul cadrelor didactice scot în evidență virtuți pe care nu le regăsești ușor în alte domenii de activitate, precum: răbdarea, încrederea, neclintire în lupta cu descurajarea, dar și dorința de nestăvilire în atingerea obiectivelor propuse. În activitatea didactică, reflexivitatea devine o meta-competență focalizată pe înțelegere, presupunând efortul de căutare a rațiunilor care au stat la baza reușitei activităților didactice, precum și la modalitățile de îmbunătățire a acestora.

Astfel, se poate spune că am optat pentru strategia co-predare, dimensiunea de muncă împărtășită, de colaborare sau de lucru în echipă, chiar o muncă interdisciplinară. Lucrarea de față cuprinde materiale didactice pregătite de profesorii de limba și literatura română care predau atât la nivel gimnazial, cât și liceal, dar și activități didactice pentru elevii din școlile și secțiile cu predare în limbile minorităților.

Tematicile cercurilor pentru primul semestru al anului școlar au fost următoarele:

Gimnaziu: Evaluarea națională pentru elevii de clasa a VIII-a – provocări în
an pandemic

Formarea valorilor și atitudinilor în cadrul orelor de limba și literatura română

Liceu: Armonizarea programei de clasa a IX-a cu noile tendințe actuale, în
vederea desfășurării activității didactice prin raportare la elementele de conținut
între programele școlare de gimnaziu și liceu

Centrul Județean de Excelență Arad - identitate și activitate instituțională –

*prof. Roman Loredana – Mirela
director Centrul Județean de Excelență Arad*

„Excelența nu este niciodată un accident.
Este întotdeauna rezultatul unei intenții înalte,
a unui efort sincer și a unei execuții inteligente.”

ARISTOTEL

Cine suntem?

Centrul Județean de Excelență Arad este o instituție conexă a Ministerului Educației, subordonată metodologic Inspectoratului Școlar Județean Arad.

Am început activitatea în luna septembrie 2021, prin realizarea demersurilor legale necesare pentru înființarea centrului. Etapa de debut a fost consolidată prin stabilirea regulamentului intern, precum și a celui de organizare și funcționare a acestei entități. Totodată, am întocmit procedurile și calendarul pentru realizarea etapelor de selecție a elevilor și a cadrelor didactice, aspect ce a fundamentat începerea activităților de pregătire a elevilor.

În vederea înființării Centrului Județean de Excelență, am beneficiat de sprijinul metodologic și îndrumarea profesională din partea conducerii Inspectoratului Școlar Județean Arad și a inspectorilor de specialitate.

Pe parcursul anului școlar 2021-2022, Centrul Județean de Excelență Arad își desfășoară activitatea într-un cadru consolidat, sens în care funcționează cu nu mai puțin de 34 de grupe de elevi, aflate sub îndrumarea a 31 de cadre didactice. Oferta de pregătire este generoasă și se desfășoară la 14 discipline (limba și literatura română, limba engleză, limba germană maternă, limba maghiară maternă, limba slovacă maternă, matematică, fizică, informatică, discipline tehnice, geografie, protecția mediului, biologie, discipline socio-umane, istorie).

Având în vedere contextul actual al pandemiei, întâlnirile de pregătire se realizează în format online, prin intermediul platformei Google Classroom, unde au fost create clase pentru fiecare disciplină de studiu, elevii și cadrele didactice având conturi personale pentru logare. Deși actuala criză sanitară a determinat limitarea activităților desfășurate, se constată un interes ridicat din partea elevilor arădeni pentru participarea la activitățile de pregătire din cadrul centrului. În perspectiva revenirii la învățământul clasic (în formă fizică), anticipăm consolidarea numărului de elevi și potențarea activităților desfășurate la nivelul centrului, cu obținerea de rezultate semnificative la concursurile și olimpiadele școlare desfășurate în plan județean, național și internațional.

Ce facem?

Prin intermediul activităților pe care le derulăm, ne propunem să construim un mediu educațional favorabil dezvoltării și valorizării competențelor elevilor capabili de performanță. Astfel, în cadrul Centrului Județean de Excelență Arad sunt pregătiți elevi pentru olimpiadele și concursurile școlare de la nivel județean, național și internațional. În același timp, preconizăm realizarea unor activități cu alte instituții din domeniul educațional, pe următoarele coordonate: stimularea și formarea competențelor în domeniul dezvoltării personale, formarea abilităților sociale și civice, dezvoltarea abilităților de exprimare culturală.

Până în prezent, în acest scop, am stabilit relații de colaborare cu Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Centrul Județean de Excelență Timiș, Centrul Județean de Excelență Caraș - Severin, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Arad, Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad, Asociația „Ofensiva Tinerilor” Arad, Lunca Mureșului Arad, Asociația Toastmasters - filiala Arad, Consiliul Județean al Elevilor Arad.

Valorile și principiile după care ne ghidăm în cadrul activităților desfășurate și pe care vizăm să le promovăm în rândul elevilor sunt *profesionalismul* - ca rezultat al unor practici educaționale de înaltă calitate, *responsabilitatea* - prin angajament și asumare a activității desfășurate în cadrul centrului, *colaborarea* - prin schimb de experiență între cadrele didactice implicate în programele de formare ale copiilor și tinerilor capabili de performanță, parteneriate cu diferite instituții, asociații, organizații, *respectul* - ca modalitate de recunoaștere, acceptare și valorizare individuală și *implicarea* - prin participarea comună a cadrelor didactice și a elevilor în atingerea obiectivelor stabilite și realizarea performanței la nivelul centrului.

Prin demararea activității profesionale la nivelul Centrului Județean de Excelență Arad, instituția noastră se aliniază entităților similare de la nivel național în vederea susținerii unui învățământ de calitate pe raza de competență a acestuia.

Nivel gimnazial

Evaluarea națională pentru elevii de clasa a VIII-a – provocări în an pandemic Formarea valorilor și atitudinilor în cadrul orelor de limba și literatura română

Formarea valorilor și atitudinilor în cadrul orelor de limba și literatura română pune la grea încercare modurile de abordare și de organizare ale activității didactice. Identificarea valorilor și atitudinilor și asocierea acestora cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară de către elevi a deschis o serie de discuții după publicarea modelului pentru evaluare națională 2022.

În pregătirea elevilor, fac apel la cadrele didactice să abordeze sarcinile de lucru cu deschidere, înțelegere și adaptabilitate, la nivelul de cunoaștere a elevilor.

Deschid acest capitol cu un fragment din interviul oferit de Andrei Pleșu pentru revista „Tribuna învățământului”:

„Nu cred în cărți fundamentale pentru orice tânăr! Ca să poți recomanda lecturi utile cuiva, trebuie să-l cunoști bine, să ai o reprezentare cât de cât plauzibilă a firii sale, a parcursului lui intelectual, a întrebărilor care îl preocupă, a proiectului său de viață. Altfel riști să-l pui pe o pista greșită, să produci inadecvare, blocaj, derută. Ceea ce e potrivit pentru unul, nu e neapărat potrivit pentru altul. Evident că există unele imperative ale „culturii generale”: cărți și autori care trebuie să facă parte din inventarul subînțeles al oricărui tânăr aflat în formare. Dar dacă e vorba de texte cu impact personal, specific, în acord cu nevoile spirituale și sufletești ale „cazului” individual, atunci „pedagogul” trebuie să procedeze precaut, nuanțat, în acord cu profilul celui care cere sfatul. E motivul pentru care admir și azi tactul dovedit de câțiva dintre sfătuitoarii mei, atenți să-mi recomande ceva potrivit nu neapărat cu orientarea și gustul lor spiritual, ci cu „portretul” meu.

(Tribuna învățământului, nr.20-21, anul II, august-septembrie 2021, p.36)

Coordonatori cercuri pedagogice:

prof. Militar Adela – cerc pedagogic Arad
prof. Moldovan Cristian -cerc pedagogic Arad
prof. Barna Laura – cerc pedagogic Chișineu-Criș
prof. Selegean Emilia – cerc pedagogic Lipova
prof. Nemeș Sorin – cerc pedagogic Ineu-Sebiș

Valori naționale și europene

prof. Ciucuriță Alexandra

Școala Gimnazială „Cristian Herbei” Vărădia de Mureș

Invitație la meditație!

„Pe fiecare om de pe fața Pământului îl așteaptă o comoară undeva, îi spuse inima. Noi, inimile, obișnuim să vorbim puțin despre aceste comori, pentru că atunci oamenii nu mai vor să le găsească. Vorbim despre ele numai copiilor, apoi lăsăm viața să-l îndrepte pe fiecare spre destinul său. Dar, din nefericire, puțini urmează drumul care le este trasat, adică drumul Legendei Personale și al fericirii. Ei cred că lumea este un lucru amenințător, de aceea lumea devine chiar amenințătoare.”

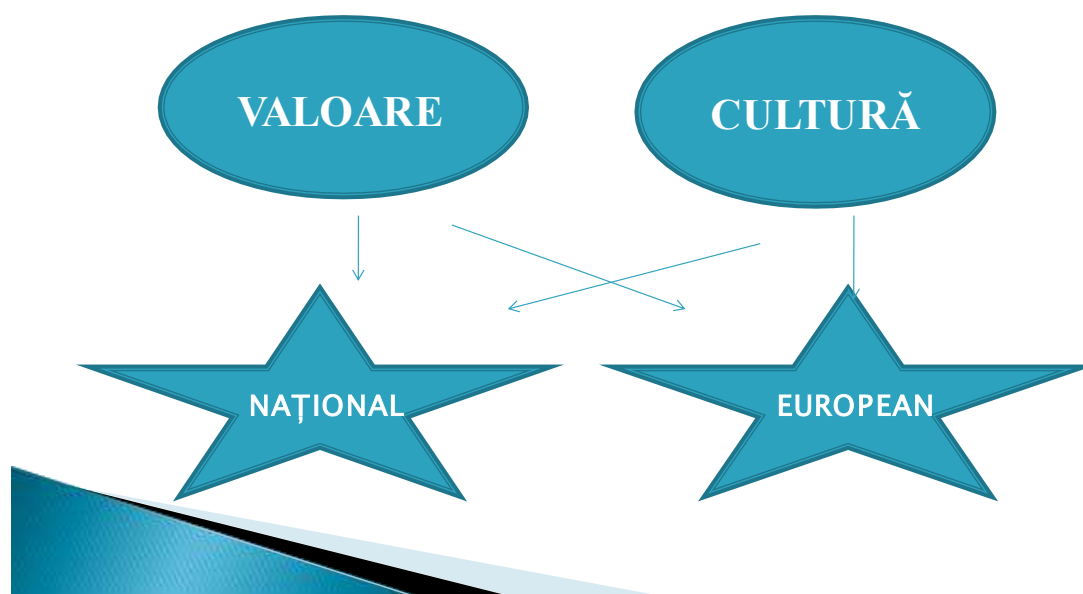
Paulo Coelho, ALCHIMISTUL

În drumul spre propria Legendă Personală și a fericirii, ce iei cu tine?

POSIBILE RĂSPUNSURI:

- Familia
- Casa părintească
- Teiul bătrân din fundul grădinii
- Neamul
- Vlad Țepeș
- Cartea de rugăciuni
- Limba maternă
- Obiceiul colindului
- Empatia
- Bunătatea
- Dragostea
- Copilăria
- Adevărul

Concepte - cheie

Cultură – ca dominantă socială

CULTURA reprezintă multitudinea de caracteristici și cunoștințe care aparțin unui grup de oameni, de la limba vorbită, la religie, gastronomie, obiceiuri sociale, muzică și arte.

- ❖ relațională;
- ❖ emoțională;
- ❖ spirituală;
- ❖ intelectuală/lingvistică.

Gândiți-vă la propriile repere morale!

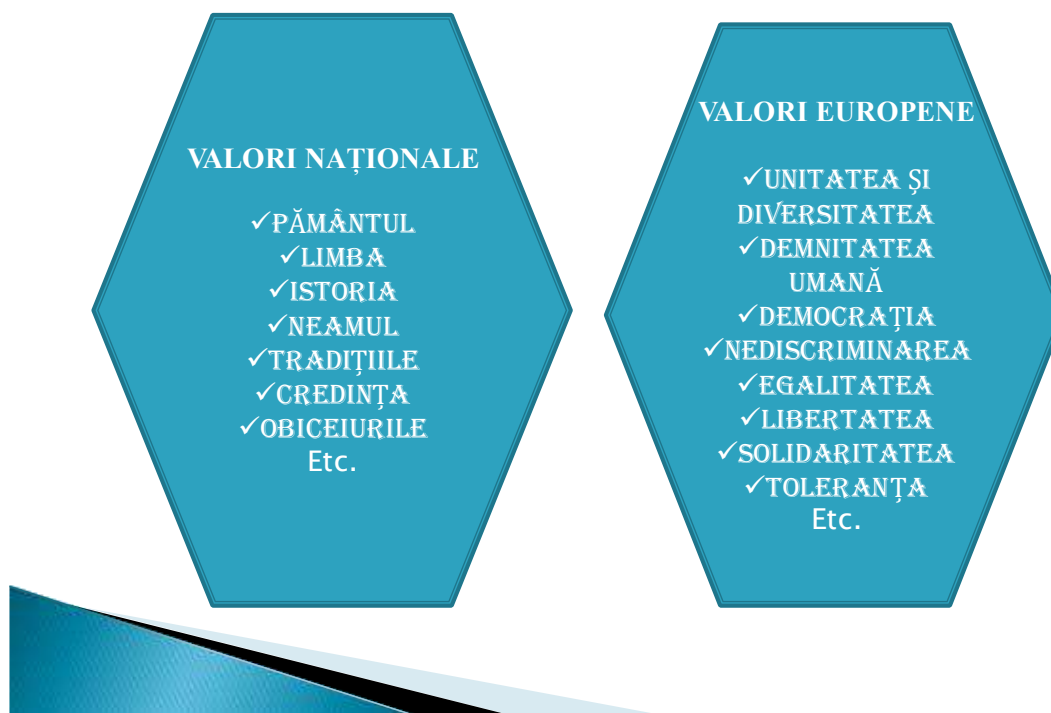
Alegeți proverbul/proverbele care corespunde/corespund convingerilor voastre!

- ▶ *Bine faci, bine găsești!*
- ▶ *Râde bine cine râde ultimul.*
- ▶ *Cine se scoală de dimineață departe ajunge.*
- ▶ *Cum îi spusul, așa-i răspunsul.*
- ▶ *Ce ție nu-ți place, altuia nu face.*
- ▶ *Mai bine să întrebi de două ori, decât să greșești o dată.*

Valori

Valori: nevoi, convingeri sociale acceptate și împărtășite de majoritate, raportate la scopurile spre care trebuie să se tindă și la mijloacele principale necesare pentru a le realiza.

POT ACESTE SETURI DE VALORI COEXISTA?

ȚARA MEA de Ioan Nenițescu

- ▶ Acolo unde –s nalți stejari
Și cât stejarii, nalți îmi cresc
Flăcăi cu piepturile tari,
Ce moartea –n față o privesc;
- ▶ Acolo unde –s stânci și munți,
Și ca și munții nu clintesc
Voinicii cei cu peri cărunți
În dor de țară strămoșesc;
- ▶ Acolo unde –i cer senin
Și ca seninul cer zâmbesc
Femei, ce poartă l –al lor sân
Copii ce pentru lupte cresc,
- ▶ Acolo este țara mea
Și neamul meu cel românesc
Acolo eu să mor aș vrea,
Acolo vreau eu să trăiesc!
- ▶ Acolo unde întâlnești
Cât ține țara –n lung și–n lat
Bătrâne urme vitejești
Și osul celor ce –au luptat;
- ▶ Și unde vezi mii de mormane,
Sub care –adânc s –au îngropat
Mulțime de oștiri dușmane,
Ce cu robia ne –au cercat;
- ▶ Și unde dorul de moșie
Întotdeauna drept a stat,
Și bărbăteasca vitejie
A –mpodobit orice bărbat,
- ▶ Acolo este țara mea
Și neamul meu cel românesc
Acolo eu să mor aș vrea,
Acolo vreau eu să trăiesc!

LIMBA NOASTRĂ de Alexe Mateevici

- ▶ Limba noastră–i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
- ▶ Limba noastră–i foc, ce arde
Într–un neam, ce fără veste
S–a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.
- ▶ Limba noastră–i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.
- ▶ Limba noastră–i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei, bătrânii
Cu sudori sfințițeau țara.
-
- ▶ Limba noastră–s vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu–le–nșirate,
Te–nfioră adânc și tremuri.
- ▶ Limba noastră îi aleasă
Să ridice slavă–n ceruri,
Să ne spue–n hram și–acasă
Veșnicele adevăruri.
- ▶ Limba noastră–i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care–o plâng și care–o cântă
Pe la vatra lor țărani.
- ▶ Înviați–vă dar graiul
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slinul, mucegaiul
Al uitării–n care geme.
- ▶ Strângeți piatra lucitoare,
Ce din soare se aprinde,
Și–ți avea în revărsare
Un pătop nou de cuvinte.
- ▶ Nu veți plânge–atunci amamic,
Că vi–i limba prea săracă,
Și–ți vedeți cât e de dămăc
Graiul țării noastre dragă.
- ▶ Răsări–va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Audiție:

- ▶ <https://youtu.be/yUgIyYIMqII> - Țara Mea, Tudor Gheorghe
- ▶ <https://youtu.be/Lor5OfcoDzQ> - Limba Noastră, Tudor Gheorghe

Jurnal cu dublă intrare:

Expuneți-vă viziunile/gândurile despre imaginile reflectate în textul poetic al lui Ioan Nenițescu/Alexe Mateevici, făcând referință la valorile pe care le intuim în interiorul mesajului transmis! (diferite interpretări ale metaforelor, epitetelor, etc)

CONSTANTIN BRÂNCUȘI -VALOARE NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

19 februarie 1896-16 martie 1957

-S-a născut la Hobîța în județul Gorj, părinții lui, Nicolae și Maria Brâncuși, erau țărani.

-La fel ca alți copii de țărani, Constantin nu a mers la școală, de la șapte ani a lucrat ca păstor, având grijă mai întâi de turma familiei, apoi a lucrat pentru alții în Munții Carpați, aici tânărul păstor a învățat să sculpteze în lemn.

-La nouă ani, Brâncuși a mers la Târgu Jiu, pentru a căuta de lucru, a lucrat într-o vopsitorie, doi ani mai târziu a lucrat pentru un băcan din Slatina, apoi într-o cârciumă din Craiova, dar și-a păstrat gustul pentru lucrul în lemn, lucrările lui au atras atenția unui industriaș care, în 1894, l-a adus la Școala de Arte și Meserii din Craiova, pentru a rămâne la această școală, Brâncuși a trebuit să învețe singur să scrie și să citească.

VIATA ȘI OPERA

-În 1896, la 20 de ani, Brâncuși a început să călătorească a mers la Viena și s-a angajat, fiind cioplitor în lemn, pentru a câștiga banii necesari șederii acolo.

- În 1898 s-a înscris la concursul de admitere la Școala de Arte Frumoase din București și a fost admis.

-În 1903, după terminarea stagiului militar, Brâncuși a fost atras de faima lui Auguste Rodin, a plecat la München, în Germania, unde a rămas până în primăvara lui 1904, s-a decis să meargă la Paris, o călătorie costisitoare pentru un om cu un venit modest, de aceea o mare parte din călătorie a făcut-o pe jos, a ajuns la Paris și a fost admis la École des Beaux-Arts.

-În 1906 a avut prima expoziție la Paris.

-Primele sale lucrări au fost influențate opera lui Rodin. Pentru a se distanța de această influență, Brâncuși a refuzat să intre în atelierul lui Rodin, spunând că: „La umbra marilor copaci nu crește iarba”.

-În perioada 1907-1920a creat operele **Rugăciune, Păsări în văzduh, Cumințenia Pământului, Sărutul, Măiastra, Pasăre în văzduh, Domnișoara Pogany, Prometeus** utilizând **bronzul și marmura**.

-În 1918 a sculptat în lemn prima versiune a **Coloanei Infinitului** (sau **fără sfârșit**), această coloană inspirată de stâlpii caselor țărănești din România întruchipa nevoia de ascensiune spirituală pe care Brâncuși a exprimat-o adesea în lucrările sale.

- A avut expoziții în SUA în anii 1926, 1939 și 1955, aceasta din urmă fiind cea mai mare.

- În anii 1937-1938 s-a născut o capodoperă a geniului uman, capodoperă cunoscută sub numele de **Ansamblul monumental de la Târgu-Jiu**.

CELE MAI CUNOSCUTE OPERE

Pogany

Cumințenia pământului

Rugăciune

Păsări în văzduh

Sărutul

Prometeus

Orgoliul

Măiastra

Discursul dramatic (produs multimedia)

prof. Șăran Mirela

Școala Gimnazială „Tabajdi Károly” Zerind

Clasa: a VIII-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: Unitatea II – Microunivers și macrounivers (II)

Detalii de conținut: Discursul dramatic; rolul dialogului; personaj dramatic, indicații scenice; discursul dramatic și semnificațiile acestuia

Durata secvenței: 4 ore

PRODUS MULTIMEDIA: Site Google –

<https://sites.google.com/view/limbailiteraturaromn-viii/pagina-de-pornire>

Competențe specifice (conform Anexei nr. 1 la Ordinul Ministrului Educației nr. 3237/05.02.2021):

1.1. Identificarea informațiilor esențiale și de detaliu din texte, a temei în relație cu ideile principale și secundare din texte continue/discontinue/multimodale;

1.3. Compararea informațiilor și a structurilor logice dintr-unul sau mai multe texte continue/ discontinue/multimodale, pentru exprimarea unui punct de vedere personal;

1.5. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul temei, al ideilor și al structurii sau sub aspectul tipurilor de comunicare artistică/nonartistică;

2.2. Redactarea unui răspuns personal și/sau creativ pe baza unor texte, pe teme diverse, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică;

2.3. Argumentarea punctului de vedere pe texte/teme, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică;

2.4. Compararea răspunsurilor și a punctelor de vedere exprimate, pe teme diverse, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică;

2.6. Utilizarea achizițiilor metalingvistice în exprimarea nuanțată, în redactarea unor texte care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică;

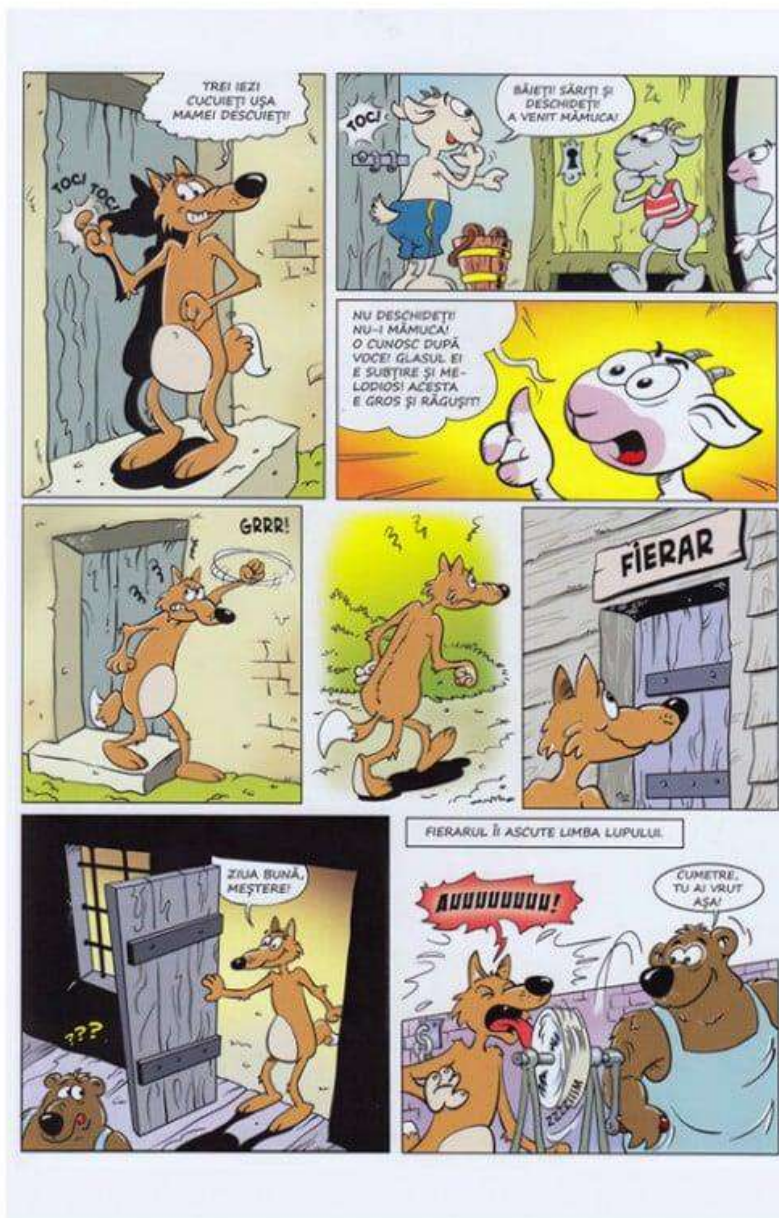
3.1. Identificarea valorilor promovate în cultura română, maternă și universală.

Textul dramatic

prof. Felfoldi Marta
Școala Gimnazială Bata

ACTIVITĂȚI DE PRE-LECTURĂ

1. Privește cu atenție pagina de mai jos, extrasă dintr-o revistă de benzi desenate. Cunoști povestea pe care o reproduce?

2. Care au fost indiciile care te-au făcut să ghicești despre ce poveste este vorba?
3. Din ce motiv crezi că merge lupul la ursul-fierar?
4. Povestește oral ce îți amintești că se întâmplă mai departe cu lupul din poveste!
5. Citește titlul textului de pe următoarea pagină. Ce legătură crezi că există între povestea reprodusă mai sus și titlul piesei de teatru?

ACTIVITATE DE LECTURĂ: Citiți, pe roluri, următorul text. Încercați să fiți cât mai expresivi!

**Capra cea bună, lupul cel rău, iedul cel mic și cumătra caprei
(fragment)**

de Matei Vișniec

Ne aflăm într-un fel de cabinet prevăzut cu canapea (de psihanalist?) și cu un mare ecran.

URSUL: Ia loc colea pe canapea

Capra este vizibil obosită. Își face vânt cu pălăria.

CAPRA: Uf, ce arșiță s-a pus afară...

URSUL: Hai, trage-ți sufletul. Ia puțină apă... (*Capra bea.*)

Ursul, instalat la calculator, examinează imaginile. Poate că sufletul Caprei seamănă cu o ploaie de vară sau cu o călătorie printre nori. Ursul le mărește din când în când, examinează unele detalii.

URSUL: Uite aici...Vezi dunga asta? În zona asta este sufletul tău îndoit.

CAPRA: E îndoit rău?

URSUL: Păi...cam e...

CAPRA: Mai caută, că am și o piatră pe suflet...

URSUL: Caut, caut...Cam cât e de mare?

CAPRA: Destul de mare, că mă apasă zi și noapte...

URSUL: A! Uite-o!

CAPRA: Aoleu!

URSUL: Hai că nu e chiar așa de mare...

CAPRA: Eu văd că e mare.

URSUL: Nu e chiar cât o piatră de moară. Unii au pietre și mai mari pe suflet. A dumitale e așa, mijlocie...

CAPRA: Mijlocie, mijlocie, dar uite că tot nu am sufletul împăcat...

URSUL: Oricum, zi merci că nu ai rană...

CAPRA: Nu vezi nicio rană?

URSUL: Nu...La cei care au rană în suflet se vede din prima, după culoare. Dumneata ai doar îndoială și piatră...

CAPRA: Of, mi-a mai venit sufletul la loc...

URSUL: Eu zic să nu te îngrijorezi prea tare. Sufletul dumitale e bun. Se vede cu ochiul liber. E luminos...Dacă ai vedea peste ce suflete negre dau eu câteodată...Deunăzi mi-a venit cineva, nu spun cine...Tot așa, ca să-i fac o electrosufletogramă...Dau eu drumul la ecran...Și nimic...Caut, și nimic...Îl întreb: păi unde ți-e sufletul? Păi, zice el, l-am vândut. Cum așa, îl întreb, ți-ai vândut sufletul, și atunci de ce mai vii la mine?

CAPRA: Mulțumesc, domnule Urs. Mai rar sufletist ca dumneata...

URSUL: Fac și eu ce pot...Dar să știi, doamnă Capră, că n-ai făcut bine ce-ai făcut.

CAPRA: Știu, că altfel așa avea sufletul ușor...

URSUL: Nu e bine să ne facem dreptate singuri. E drept că viața în pădure nu e ușoară și că pădurea este plină de primejdii, dar tot mai bine e când judecarea ticăloșilor se face după legea obștească...

CAPRA: Uite că nu m-am gândit la asta. Îndurerată cum eram, cu sufletul zdrobit cum eram, numai la lege nu mi-a fost gândul...

URSUL: Și uite că în loc să-l pedepsești pe lup te-ai răzbunat...Eu nu zic că șarpele ăsta de lup (că nici măgar nici porc nu-i pot spune) nu merita să moară înghițit de flăcări.

ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

- Notează două obiecte prezente în cabinetul Ursului.
- Încercuiește varianta corectă. Conform diagnosticului pus de Urs, Capra suferă de:
 - îndoială și rană
 - îndoială și piatră
 - rană și oboseală
 - piatră și rană
- Încercuiește varianta corectă. Capra a greșit fiindcă:
 - l-a judecat pe lup după legea obștească
 - l-a pedepsit pe lup
 - s-a răzbunat pe lup
 - și-a vândut sufletul
- Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:
 - Într-o zi de vară, Capra vine la Urs pentru un consult. **(A) (F)**
 - Sufletul caprei seamănă cu o piatră de moară. **(A) (F)**
 - Ursul nu vede nicio rană pe sufletul caprei. **(A) (F)**
 - Cazul caprei era unul foarte grav. **(A) (F)**
 - Ursul este de acord că lupul merita să moară înghițit de flăcări. **(A) (F)**

PERSONAJELE

- Completează următorul tabel cu trăsăturile sufletești ale celor două personaje:

Personaj	Trăsătură morală	Replica din care reiese trăsătura
Capra		
Ursul		

- Notează câte o asemănare și câte o deosebire pe care ai remarcat-o la cele două personaje în povestea „Capra cu trei iezi” și în piesa de teatru a lui Matei Vișniec.

URSUL**CAPRA**

Asemănare:..... Asemănare:.....
Deosebire:..... Deosebire:

ACTIVITĂȚI DE POST-LECTURĂ

- Care este rolul indicațiilor scenice din textul-suport? Ce informații prezintă ele?
- Menționează două trăsături ale textului dramatic identificate în fragmentul din piesa lui Matei Vișniec.
- Prezintă, sub forma unei diagrame Venn, asemănările și deosebirile dintre fragmentul din piesa de teatru a lui Matei Vișniec și cel de bandă desenată.
Sugestii: morala textului, tema pedepsei sau a răzbunării, personaje care sunt animale personificate
- Joc de rol.** Imaginează-ți că ești jurnalist de investigație și trebuie să interoghezi Capra pentru a afla motivele pentru care s-a răzbunat pe lup. Împreună cu un coleg/ o colegă care va juca rolul Caprei, improvizați un scurt interviu pe acest subiect!

5. **Joc de rol.** Imaginează-ți o posibilă continuare a conversației dintre Capră și Urs. În dialogul vostru, manifestați atitudini comunicative potrivite personajelor (de exemplu: flexibilitate, asertivitate, negociere, manipulare, empatie etc.).

EXPRIMĂ-ȚI OPINIA! (REDACTARE)

6. Crezi că în anumite situații poți învăța din greșeli? Justifică-ți răspunsul, în 50-80 de cuvinte, valorificând două idei din povestea „Capra cu trei iezi” și din piesa de teatru a lui Matei Vișniec.
7. La clasă ați purtat o discuție referitoare la dreptate, pornind de la textul lui Matei Vișniec. Scrie o notă în jurnalul tău, de cel puțin 150 de cuvinte, care să cuprindă părerea ta despre dreptate, incluzând o secvență narativă și una explicativă. Data redactării este 25 noiembrie 2021.

ACTIVITATE INTERDISCIPLINARĂ

Cele două imagini de mai jos reprezintă coperta cărții scrise de Matei Vișniec și afișul piesei de teatru „Capra cea bună, lupul cel rău, iedul cel mic și cumătra caprei”.

Pornind de la acestea și folosindu-ți îndemnarea, rezolvă, la alegere, una din următoarele sarcini:

1. Creează o bandă desenată cu episodul vizitei Caprei la Urs, care să aibă minimum șase viniete.
2. Folosind mijloacele TIC și multimedia, concepe un afiș și o invitație la piesa de teatru a lui Matei Vișniec!

Accesează următoarele linkuri pentru a afla toate informațiile despre reprezentații:

<https://unimedia.info/ro/news/a911868d7a49b83a/vino-la-comedia-capra-cea-buna-lupul-cel-rau-iedul-cel-mic-si-cumatra-caprei-sa-razi-cu-lacrimi.html>
<https://diez.md/2021/05/13/teatrul-national-eugene-ionesco-te-invita-la-spectacolul-capra-cea-buna-lupul-cel-rau-iedul-cel-mic-si-cumatra-caprei/>

Selectează-ți doar informațiile necesare pe care trebuie să le incluzi în afiș și în invitație!

Materialele elaborate pot fi expuse în clasă sau încărcate într-un album digital, la care fiecare dintre voi să aibă acces. Votați un TOP 5 al celor mai bune lucrări!

În lumea lui Tolkien

-fișă de lucru-

prof. Moțiu Alina
Liceul cu Program Sportiv

Clasa: a VIII-a

Disciplina: Limba și literatură română

1. Citește textul de mai jos și răspunde la următoarele întrebări:

ADEVĂRATUL PĂMÂNT DE MIJLOC – „STĂPÂNUL INELELOR” ÎN NOUA ZEELANDĂ

Pare incredibil, dar au trecut deja 20 de ani de la premiera cinematografică a primului episod din „Stăpânul Inelelor”. De atunci, locurile de filmare din Noua Zeelandă atrag fanii din întreaga lume.

Romanele „Stăpânul Inelelor” au deja aproape 70 de ani, iar prima parte a celei mai iconice prelucrări cinematografice a fost prezentată în 2001. „Frăția Inelului” și cele două continuări, precum și filmul „Hobbitul” au fost filmate în mare parte în Noua Zeelandă.

Arhipieleagul binecuvântat cu peisaje verzi luxuriante este una din rarele țări de pe Pământ unde natura este încă neatinsă în multe locuri, și datorită unei abordări ecologice foarte stricte și orientate spre viitor, nici nu este permis accesul civilizației în aceste regiuni. În filme apar mai mult de 150 de locații diferite, personalul vizitând atât insula nordică, cât și cea sudică, și luând extrem de în serios protecția florei locale - după filmări au încercat peste tot să restabilească cât mai mult starea inițială a naturii.

Hobbiton

Cea mai importantă și mai populară atracție este desigur **Hobbiton**, aflat în insula nordică, în apropiere de **Matamata**. Decorul original a fost modificat pentru a reda mieilor dealurile verzi, și reconstruit pentru filmările Hobbitului. Acestea au fost apoi lăsate la loc, și în jurul lor s-a construit un întreg parc tematic, pentru ca Hobbiton să fie accesibil oricărui fan.

Fundătura

Hobbiton a fost realizat cu o detaliere impresionantă - printre dealurile Pământului de Mijloc se ascunde minusculea casă a fiecărui hobbit cunoscut, dintre care una, **Fundătura** (casa lui Bilbo și Frodo) poate fi vizitată și în interior. Nu departe de aici găsim copacul (artificial) la care a fost sărbătorită a 101-a aniversare a lui Bilbo, când Frodo a primit inelul, și putem descoperi și câteva

grădini drăguțe și o moară pe apă. Iar la finalul turului putem să bem ceva la Hanul Dragonului Verde.

Pădurea Fangorn

Locuința Arborelui Bărbos este o pădure magică, imperiul copacilor aduși la viață, a enților.

Fangorn (adică Pădurea Snowdon) se găsește în vârful sudic al țării, în celebra regiune **Fiordland**, unde peisajul a fost format de fiorduri înghețate. Scenele au fost filmate în jurul orașului **Anau**. O atracție de neratat din Fiordland este ghețarul Franz Josef.

Mordor

Scenele din Mordor au fost găzduite de **Parcul Național Tongariro**, care și în realitate este o regiune atât de sinistră, încât l-ar încânta chiar și pe Sauron. Zona este extrem de activă din punct de vedere vulcanic, excursioniștii fiind întâmpinați de sol carbonizat, formațiuni geologice ciudate și de aburi care șuieră din crăpături. Aici putem vedea și **Muntele Destinului (Mount Ngauruhoe)**, unde a fost realizat, dar și distrus Unicul Inel.

Vâlceaua Despicate

În minunatul oraș al elfilor s-a creat Frăția Inelului cu scopul de a distruge Unicul Inel. Clădirile temporare ale filmării nu se mai pot vizita, iar despre **Parcul Regional Kaitoke** ne putem imagina ușor că este locuit de elfi. Iar robusta poartă a Vâlcelei Despicate rezistă și astăzi.

Decoruri

Majoritatea părților din film au fost înregistrate, desigur, în studio, la **Wellington**. Găsim aici și un muzeu numit [Weta Cave](https://weta.com/en-us/visiting-weta-cave) cu costume, arme și alte recuzite originale din „Stăpânul inelelor”, iar în turul ghidat putem afla adevărate secrete din culise.

<https://drivemagazine.eu/stapanul-inelelor-in-noua-zeeland-2654718867/particle-1>

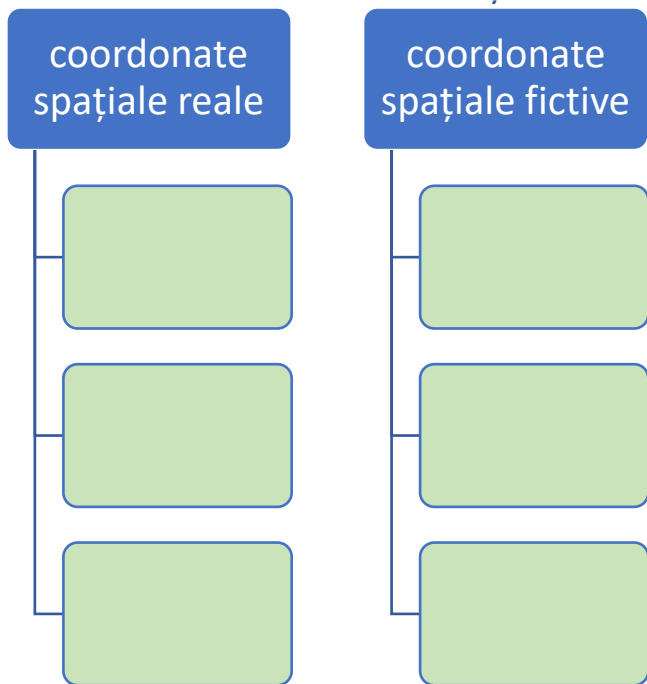
Scrie pe spațiul destinat răspunsul pentru următoarele întrebări :

a. În ce țară a fost filmată trilogia *Stăpânul inelelor*?

b. Ce alt film este menționat în text, în afară de *Stăpânul inelelor*?

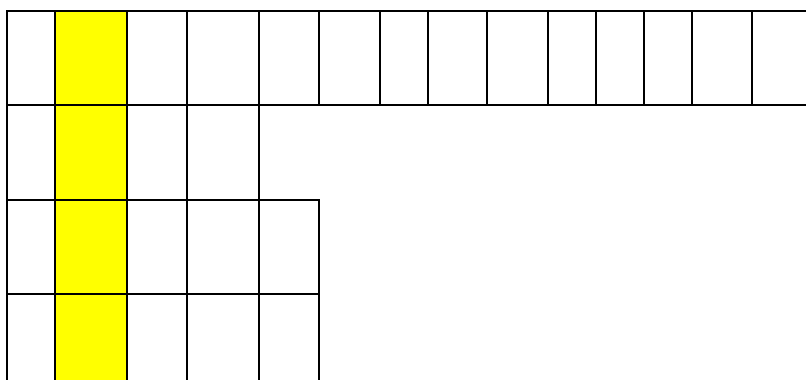
c. Cu ce ținut din film este asemănată Noua Zeelandă?

d. La ce studio au fost înregistrate majoritatea părților din film?

2. Transcrie din text
trei coordonate spațiale
reale și altele trei fictive:

3. Completează rebusul de mai jos pentru a descoperi denumirea obiectului în jurul căruia se desfășoară acțiunea trilogiei:

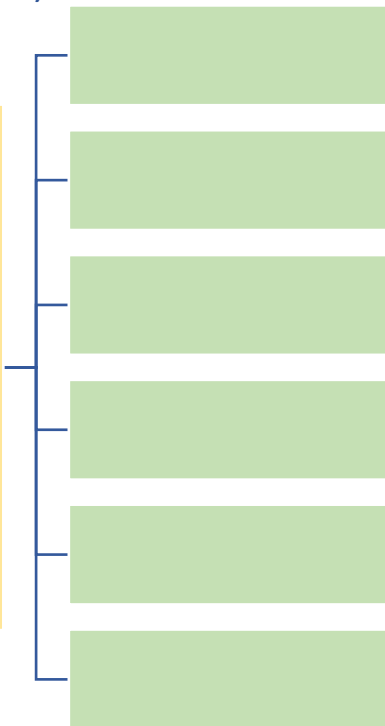

- a. Denumirea artei care presupune producerea de filme artistice.
- b. Orașul în jurul căruia s-au filmat scenele cu Pădurea Fangorn.
- c. Culoarea dragonului care dă numele hanului din Comitat.
- d. Numele hobbitului care este menționat în text.

4. Scrie șase cuvinte din câmpul lexical al *cinematografului*.

5. Imaginează-ți cum ți-ai petrece o zi în Comitat dacă Bilbo Baggings ți-ar lăsa în grijă casa lui:

CINEMATOFRAF

7:00-12:00

•

12:00-18.00

•

18:00-22:00

•

6. Cu toții avem cărți care ne-au plăcut foarte mult. Dacă ai fi regizor, ce carte ai vrea să o ecranizezi? Imaginează-ți un loc unde ai putea să filmezi o scenă. Motivează-ți opinia, în 40-80 de cuvinte:

7. Notează, în dreptul fiecărei imagini, locul pe care îl reprezintă în funcție de ordinea cronologică a evenimentelor, conform informațiilor din fragment:

.....

.....

.....

.....

Nivel liceal

Armonizarea programei de clasa a IX-a cu noile tendințe actuale, în vederea desfășurării activității didactice prin raportare la elementele de conținut între programele școlare de gimnaziu și liceu

Responsabili cercuri pedagogice:

prof. Șimonca-Oprița Diana – cerc pedagogic Arad
prof. Barna Laura – cerc pedagogic Chișineu-Criș
prof. Selegean Emilia – cerc pedagogic Lipova
prof. Nemeș Sorin – cerc pedagogic Ineu-Sebiș

Modulul literatura și celelalte arte.

Armonizarea programei și a conținuturilor de gimnaziu cu cele de liceu

- exemple de bune practici pentru clasa a IX-a -

prof. Camelia Circa – Chirilă
Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Cuvânt introductiv

Modulul **LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE**, prezent în programele de liceu, reprezintă un element de conținut pe cât de atractiv, pe atât de necesar în ceea ce privește formarea competențelor culturale. Am ales abordarea acestui aspect din programa clasei a IX-a ca sprijin în ilustrarea unei continuități coerente atât la nivelul programelor școlare gimnaziale și liceale, cât și a unor activități prezente în manuale, în completarea cărora propunem câteva fișe de lucru.

Pentru a înțelege importanța armonizării programelor școlare de gimnaziu și liceu și a conținuturilor deja parcurse, e important să aruncăm o privire asupra elementelor din programele școlare și din manuale, elemente ce fac referire la **redactarea de text**. Astfel, la nivel de gimnaziu, putem observa comparativ următoarele precizări (elementele marcate prin culoare reprezintă aspecte ce țin de noutate de la un an de studiu la celălalt):

CONȚINUTURI	Clasa a V-a	Clasa a VI-a	Clasa a VII-a	Clasa a VIII-a
REDACTARE	-Etapele scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere (a) descoperirea unor subiecte din universul familiar (b) restrângerea unor teme la aspecte particulare (c) încadrarea în subiect -Prezentarea textului: scrisul de mână, așezarea în pagină; inserarea unor desene, grafice,	- Etapele scrierii, cu accent pe: a) planul textului; b) redactarea ciornei și a lucrării pe baza planului -Rezumatul -Transformarea vorbirii directe în indirectă - Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv, explicativ, narativ-descriptiv (prezentarea unui proces ca succesiune de etape) -Adecvarea la temă	- Etapele scrierii, cu accent pe: a) rescrierea textului pentru a-i da coerență și claritate, pentru a nuanța ideile; b) corectarea greșelilor de literă, ortografie și de punctuație. - Tipare textuale de structurare a ideilor: definiție, clasificare, exemplificare, „întrebările jurnalistului” (cine? ce? când? unde? de ce?) - Stil: naturalețe, eufonie, varietate,	- Etapele scrierii, cu accent pe: a) prezentarea textului în fața unui public; b) evaluarea feedbackului primit; c) integrarea sugestiilor într-o nouă formă a textului sau în textele viitoare. - Tipare textuale de structurare a ideilor: comparație, analogie, pro-contra; ordinea argumentelor în textul argumentativ

fotografii, scheme – Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei – Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe – Stil: corectitudine gramaticală, respectarea normelor ortografice și de punctuație	– Stil: proprietatea termenilor, puritate adecvare situațională, originalitate – Prezentarea textului: tabele corelate cu conținutul textului – Elemente auxiliare scriere (paranteze, sublinieri)	și Structuri textuale: secvențe de tip narativ, explicativ, descriptiv, dialogat Integrarea părților Prezentarea textului: elemente grafice specifice diverselor tipuri de texte: • organizarea unui text în funcție de situația de comunicare; • comentarea unor pasaje din textele citite, descrierea unei emoții (bucurie, uimire, frică); • caracterizarea personajului.	– Prezentarea textului: grafica textului ca modalitate de a capta atenția publicului – Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor – Alte aspecte: redactare de mână- redactare computerizată – Etica redactării: originalitate
---	--	---	--

În cadrul programei de clasa a IX-a, în ceea ce privește competența generală 1, cea a **utilizării corecte și adecvate a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare**, remarcăm prezența câtorva competențe specifice selectate, asociate unor conținuturi care au fost deja formate / parcurse în timpul gimnaziului:

Competențe specifice	Conținuturi
1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate	- rolul verbelor în narațiune - rolul adjectivelor în descriere - rolul formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de închidere a contactului verbal în monolog și în dialog - tipuri textuale și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ.
1.3 exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate	- exprimarea orală a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (monolog,

	dialog) - exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (jurnal de lectură, eseu structurat, eseu liber etc.)
1.4 redactarea unor texte diverse	- relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire*, fișe de lectură, referat; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate

Am supune atenției și competența specifică **2.7 compararea limbajului cinematografic cu acela al textului scris** din cadrul competenței generale 2 a folosirii modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare, căci propune conținuturi care valorifică competențe și, de ce nu, chiar conținuturi care ar fi putut fi parcurse tangențial în gimnaziu, precum:

- raportul text-imagine
- limbajul cinematografic, limbajul literaturii (materialul de expresie specific, posibilități de prelucrare a acestuia, impact asupra publicului)
- concepte specifice cinematografeiei: regie, scenariu, imagine, coloană sonoră, interpretare actoricească
- cronică de film*

Putem observa o coerență și la nivelul manualelor alternative, care creează punți de comunicare între cicluri. Spre exemplu, dacă răsfoim manualele editurii Art Klett pentru clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a, identificăm cu ușurință activități propuse în toate acestea, care valorifică competența de redactare a unui text de promovare a unui film (în manualul clasei a VII-a: <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Limba%20si%20literatura%20romana/UOMgQVJUIEtMRVRUIFNS/#book/u1-40-41>) sau chiar a unei cronici de film (în manualul clasei a VIII-a: <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIII-a/Limba%20si%20literatura%20romana/Uy5DLiBBUIQgS0xFVfQg/#book/u02-86-87>), pe când manualul clasei a IX-a (de la aceeași editură Art Klett) propune receptarea prezentării de film și exersarea cronicii de film, alături de lectura textului multimodal (afișul filmului) și de producerea unui asemenea text multimodal.

Având în vedere observațiile anterioare, propunem mai jos un model de abordare a modului **Literatură și cinematografie** ce urmărește: scurte repere teoretice, linkuri cu filme realizate cronologic (pentru a urmări mai ușor istoria cinematografeiei), dar și exerciții de interpretare a filmului pe diverse niveluri. Lor li se alătură activități de redactare a unor texte de prezentare a filmelor, de comparare a incipitului unui roman cu al ecranizării acestuia, dar și de redactare a unei cronici, pornind de la *întrebările jurnalistului*, cu care elevii s-au întâlnit deja în clasa a VII-a. Nu în ultimul rând, propunem exerciții de receptare și de producere a textului multimodal de tip afiș.

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE

Citește informațiile de mai jos:

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE

Ce e un film?

- *O succesiune de fotografii (fotograme) proiectate pe un ecran cu o viteză suficient de mare pentru a crea iluzia mișcării și a continuității*
- *Iluzia mișcării este dată de fenomenul de persistență a vederii (retiniană) = ochiul uman păstrează imaginea vizuală pentru o fracțiune de secundă după ce sursa a fost înlăturată*

Cum interpretăm un film?

- *Nivel narativ – povestea, acțiunile personajelor*
- *Nivel ideatic – ideile transmise prin evoluția personajelor, temele dezbătute, dezvoltarea unor episoade etc*
- *Nivel metaforic (simbolic) – simboluri, trimiteri culturale etc*

ISTORIA FILMULUI

- *1. 1895 - LOUIS LUMIERE : Ieșirea unui tren din uzinele Lumiere*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=1dgLEDdFddk>*
- *2. 1902 – GEORGES MELIES: Le voyage dans la lune*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=FrdVdKlxUk>*
- *3. 1917 – CHARLIE CHAPLIN: filmul artistic mut*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=tSSjliHrttQ>*
- *4. 1927 – ALAN CROSLAND: The Jazz Singer (primul film vorbit)*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=-iX2lg4eYwQ>*
- *6. după 1948 – ecranizări remarcabile: Julius Caesar (1953), Robinson Crusoe (1952), Aladin și lampa fermecată (1945) etc*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=101sKhH-IMQ>*
- *<https://www.youtube.com/watch?v=p-gRFMw5D3M>*
- *https://www.youtube.com/watch?v=SM4_cSK2fhE*

ECRANIZĂRI ROMÂNEȘTI

- *Liviu Rebreanu: Ion, Răscoala, Ciuleandra, Pădurea Spânzuraților*
- *Marin Preda: Moromeții*
- *Ioan Slavici: Moara cu noroc, Pădureanca, Mara*
- *Ion Creangă: Amintiri din copilărie, Povestea lui Harap – Alb*
- *Mihail Sadoveanu: Dumbrava minunată*
- *Camil Petrescu: Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*
- *G. Călinescu: Enigma Otiliei*
- *Titus Popovici: Străinul etc*

Exerciții:

1. Vizionează filmele de la linkurile propuse la rubrica ISTORIA FILMULUI.
2. Alege un singur film pe care să îl interpretezi pe cele trei niveluri completând coloanele din dreapta ale tabelului cu cerințele din coloanele din stânga:

TITLUL FILMULUI ALES:

NIVELUL NARATIV: prezintă
 acțiunile personajelor în rezumat

NIVELUL IDEATIC: prezintă tema,
 motivele, principalele idei

NIVELUL METAFORIC: prezintă
 simboluri, trimiteri culturale la
 cărți, picturi celebre etc

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE. APLICAȚII

- Vizionează partea de început a filmului *Pădurea spânzuraților*, regia Liviu Ciulei.
 - <https://www.youtube.com/watch?v=57yzZ4GrZaA>
 - Identifică nivelurile de înțelegere prezente în fragmentul vizionat (narativ, ideatic, metaforic)

Pădurea spânzuraților, regia Liviu Ciulei

NIVELUL NARATIV: prezintă
 acțiunile personajelor în rezumat

NIVELUL IDEATIC: tema, motivele,
 principalele idei

NIVELUL METAFORIC: simboluri,
 trimiteri culturale la cărți, picturi
 celebre etc

.....
.....
.....

- **Scrie, în 6 – 7 rânduri, un text de promovare a filmului.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- **Compară, în 20 – 30 de rânduri, modul în care se concretizează atmosfera în textul următor, ce reprezintă incipitul romanului *Pădurea spânzuraților* de Liviu Rebreanu, respectiv în transpunerea cinematografică vizionată anterior. Te vei referi la elementele pe care le-ai remarcat în prima fișă primită, elemente precum: *codul folosit, modul de comunicare, modul de receptare, dar și diferențele text literar vs. replici în film, metafore și imagini artistice vs. imagini filmate, muzică etc* :**

Sub cerul cenușiu de toamnă ca un clopot uriaș de sticlă aburită, spânzurătoarea nouă și sfidătoare, înfiptă la marginea satului, întindea brațul cu ștreangul spre câmpia neagră, înțepată ici-colo cu arbori arămii. Supravegheați de un caporal scund, negricios, și ajutați de un țăran cu fața păroasă și roșie, doi soldați bătrâni săpau groapa, scuiându-și des în palme și hâcâind a osteneală după fiecare lovitură de târnăcop. Din rana pământului groparii zvârleau lut galben, lipicios...

Caporalul își răsuca mustățile și se uita mereu împrejur, cercetător și cu dispreț. Priveliștea îl supăra, deși căuta să nu-și dea pe față nemulțumirea. În dreapta era cimitirul militar, înconjurat cu sârmă ghimpată, cu mormintele așezate ca la paradă, cu crucile albe, proaspete, uniforme. În stânga, la câțiva pași, începea cimitirul satului, îngrădit cu spini, cu cruci rupte, putrezite, rare, fără poartă, ca și cum de multă vreme niciun mort n-ar mai fi intrat acolo și nici n-ar mai vrea să intre nimeni... Satul Zirin, cartierul diviziei de infanterie, se ascundea sub o pânză de fum și de paclă, din care de-abia scoteau capetele, sfioase și răsfirate vârfuri de pomi desfrunziți, cateva coperișe țuguiate de paie și turnul bisericii, spintecat de un obuz. Spre miazănoapte se vedeau ruinele gării și linia ferată ce închidea zarea ca un dig fără început și fără sfârșit. Șoseaua, însemnată cu o dungă dreaptă pe câmpul mohorât, venea din apus, trecea prin sat și se ducea tocmai pe front...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE. CRONICA DE FILM

- Critica de film este analiza și evaluarea filmelor, fiind, în general, divizată în critică jurnalistică de film, care apare de obicei sub formă de articole în mass-media, scrise de jurnaliști și critică academică de film, care este caracteristică teoriei de film și publicată în jurnale și cărți de specialitate de către teoriticieni. (tiff.ro)
- În mod obișnuit, cronica unui eveniment artistic conține:
 - Date referitoare la acel eveniment (în cazul unei cronici muzicale, informații despre repertoriu, soliști, orchestră, dirijor, sala de concert; în cazul unei cronici de film, date despre regizor, scenarist, actori etc.); Încadrarea evenimentului comentat într-un curent, gen, școală etc; Succesul la public;
 - Judecăți de valoare;
 - Judecăți de gust.

Model de cronică de film. *Străinul*, regia Cristian Mungiu

Linkul spre film (pe care vă recomand din toată inima să-l vizionați, a fost filmat și în clădirea colegiului nostru, Colegiul Național *Moise Nicoară*):
<https://www.youtube.com/watch?v=XS3XS3iEuzs>

Cronica filmului (scrisă de Mircea Alexandrescu):

La apariția sa pe ecran, pentru marele public, **Străinul** era într-un fel cunoscut și comentat. Existau în privința lui judecăți de valoare, formulate dacă nu într-un consens, cel puțin apropiate ca valoare estetică. Dar mai ales, spectatorul avea un

punct de sprijin în romanul cu același nume, atât de valoroasă creație epică a lui Titus Popovici, prezentă în mintea și conștiința tuturor.

Pe de altă parte, un premiu special la primul festival național al filmului de la Mamaia, deschidea — odată cu legitima curiozitate — calea unui interes competent și exigent față de realizarea ecranului. Se poate spune așadar că, în filmul lui Mihai Iacob, există mai multe capete de consacrare și poate tot atâtea surse de criterii în aprecierea lui.

Scriitorul este cel dintâi adus în lumina analizei. Romanul s-a impus prin armonie, profunzime și forță de evocare a unei perioade ce avea să cunoască ample prefaceri sociale și al căror punct de pornire a fost 23 August 1944. Găsim în lucrarea literară o creștere dramatică urmărită și o profundă legare a relațiilor și ambianțelor în care ei apar, și pe care autorul proiectează traiectoriile principalilor săi eroi. Pe de altă parte, el are grija de a trata fondul, fresca socială, în așa fel încât să pregătească climatul unor momente de amplă angajare conflictuală. Destinul și biografia lui Andrei Sabin — un tânăr revoltat, de undeva din Ardeal, care trăiește atmosfera grea dar și lăncedă dinainte de 23 August din urbea sa provincială — se desenează și se compune cu logică și măiestrie. Tabloul relațiilor sociale dintre principalele personaje surprinde tendințele și contradicțiile lumii adăpostite între zidurile acestui târg.

Prima probă o avea de trecut deci scriitorul, chemat să izbutească o ecranizare a romanului său — lucru știut anevoios. Titus Popovici, conștient nu numai greutatea sarcinei sale scriitoricești, ci în mod deosebit dornic să asigure condițiile literare adecvate unei transpuneri pe peliculă, a dovedit o preocupare specială de a răspunde legilor scrisului pentru film. În acest scop, el a înlăturat din ecranizare mai întâi descripția vagă și a concentrat conflictul. Pe de altă parte, a găsit cu cale să întărească în bună măsură caracterele și să condenseze situațiile în care ele aveau să se demonstreze. În revolta adolescentului Sabin Andrei citești (în scenariu), pe lângă frământarea care-l va conduce să afle drumul adevăratei lupte, un romantism elevat care-l înobilează și-l face cuceritor. Evoluția prietenului său Lucian ni-l relevă pe acesta, în partea a doua a lucrării, într-o lumină care va face din el în mod neîndoielnic un Varga, cu tot ceea ce acest nume poate desemna ca profil uman. Drama tatălui lui Andrei este pregătită tocmai prin sublinierea purității sufletului său, calitate ce contrastează cu situațiile prin care trece el. Ecranizarea câștigă deci în precizie și concizie, două elemente ce ajută nespus transpunerii cinematografice. Acesteia îi revenea cu precădere sarcina de a se îngriji să asigure ritmul desfășurării și tensiunea al cărei apogeu trebuie să-l aflăm în final, odată cu împlinirea tânărului nostru erou — Sabin Andrei. Ca prezență, acesta nu trebuie să cadă nicio clipă în plan secund căci prin el și prin toată evoluția sa avem prilejul să descifrăm o epocă întreagă și un univers uman ilustrat prin planul prieteniei, al dragostei și luptei.

Mihai Iacob a compus în film atmosfera adusă de Titus Popovici în **Străinul**, precum țesătura de relații ce lega lumea invocată de el. Toate acestea el le-a deslușit — uneori poate prea pe îndelete — descriind prin imaginea filmată marele fundal și trecerile pe traiectorii diferite ale unor tipuri și caractere amplu descrise. Intersecțiile acestor traiectorii — care sunt tot atâtea puncte de conflict — se produc însă uneori cu o vizibilă pregătire de mizanscenă, ceea ce dăunează într-o măsură spontaneității și surprizei dramatice. Andrei își dă seama că ceva în lumea acelei vremi este găunos, putred. Interpretul Ștefan Iordache îl face pe tânăr să-și arate nemulțumirea, revolta, prea devreme, iar, din când în când, scapă din vedere puritatea personajului și focul său lăuntric, dorința de a afla cauza fenomenelor arborând prea adesea o atitudine de frondă în care anevoie poți citi motivele nemulțumirii.

Cele două părți ale filmului sunt ușor deosebite și ca stil și ca tratare, prima punând accentul pe dezvăluirea cu răbdare a lumii interioare a personajelor, o compunere caracterologică făcută cu migală. Cea de a doua, caută — dimpotrivă — să schimbe accentul pe animarea, pe dinamizarea fundalului social, dar aci în afară de Ștefan Ciobotărașu (tatăl lui Andrei) care trăiește profund și logic evoluția dramei cu o emoționantă dăruire artistică, acoperind, evident, restul aparițiilor, celelalte personaje purtătoare ale angajării dramatice se estompează în jocul larg al tumultului filmat. Apariția către final a acestui uriaș personaj care este masa populară readuce dimensiunea eroică a evocării lui Titus Popovici, care situează astfel în prim plan, în mod impresionant, un personaj, nou: poporul.

Dar realizarea lui Mihai Iacob, înfrângând sumedenie de dificultăți, și-a primit răsplata unei deosebite aprecieri, în primul rând pentru finețea cu care regizorul a știut să imprime densitatea și nuanțarea climatului de viață al lumii surprinsă de Titus Popovici, a unei lumi care cunoștea împărțirea pe clase, generatoare de inechitate și prejudecată, atât de dramatic răsfrântă în evoluția, conștiința și destinul lui Andrei Sabin și a lor lui. Pe de altă parte, Mihai Iacob a punctat cu un umor reținut, ridicolul ce se ascundea sub morga fanfaronică a unuia ca avocatul Varga (Gheorghe Măruță), a senatorului Varga ([George Calboreanu](#)), ca și iezuitismul ce se ascundea sub sutana preotului Potra ([Fory Etterle](#)).

Prin creațiile actoricești pe care le-a favorizat, regizorul și-a asigurat în filmul **Străinul** o galerie tipologică evocatoare a lumii și vremii, făcând prin aceasta să trăiască destul de puternic conflictul ecranizării lui Titus Popovici. [Ștefan Ciobotărașu](#) își adaptează mijloace laconice dar profunde spre a reda destinul tumultuos al bătrânului ceferist, lovit fără milă de asuprire și nedreptate. Creația actorului va rămâne, fără îndoială, pentru multă vreme un exemplu de concentrare și laconism expresiv. George Calboreanu își dezvăluie personajul — pe senatorul Varga — adăugând trăsături noi cu fiecare intrare în cadru. Fory Etterle ne sugerează cu finețe și știință, ipocrizia fără a recurge la mijloace de șarjă.

Sarcina actoricească a lui [Ștefan Iordache](#) nu era de loc mică în a-l reda pe Andrei Sabin și, în genere, interpretul s-a achitat cu multă conștiințozitate și dăruire. Nu s-ar putea spune de pildă că n-a cuprins problematica rolului, ci poate doar că n-a atins bogăția lui interioară care i-ar fi sporit farmecul. [Irina Petrescu](#) în Sonia a evitat orice violentare a personajului, lăsându-ne să-i bănuim o inconsistență ce intră în datele acestui rol.

Șerban Cantacuzino l-a înzestrat pe Lucian Varga cu o sensibilitate aproape maladivă, prilejuindu-i să trăiască o dramă a deziluziei și pe planul dragostei, ca și pe cel al prieteniei cu Andrei. Drama lui rămâne și neconsumată și neexplicată de film, ceea ce nu înseamnă însă că tânărul actor n-a vădit o vibrație deosebită și o eleganță interpretativă.

Filmul lui Mihai Iacob, privit cu o distanțare pe care o impune aprecierea desprinsă de latura festivă a apariției lui pe ecrane, prezintă o seamă de factori însemnați. Prin căutările, prin amploarea și prin nivelul la care se situează, el devine pilduitor pentru etapa pe care o parcurge acum cinematografia noastră. El rămâne așadar, ca una din elaborările cinematografice ce presupun o mai amplă gândire și o mai vastă știință a compoziției în film. Pe de altă parte, pentru Mihai Iacob, un regizor tânăr, filmul demonstrează o maturizare a mijloacelor, ca și o mai mare siguranță în arta și meseria pe care o presupune această îndeletnicire. Discutarea filmului, a oricărui film în această etapă a creației cinematografice,

trebuie făcută așadar cu sporul de exigență corespunzător sporului artistic ce s-a înregistrat.

(Cinema nr. 8, august 1964, <http://aarc.ro/articol/strinul-cronic-de-film>)

Iată câteva întrebări la care să răspunzi înainte de a scrie cronică de film.

1. ÎNTREBĂRI DE BAZĂ:

- ✓ Care este titlul filmului?
- ✓ Cine este regizorul filmului?
- ✓ Ce fel de film este?
- ✓ Despre ce este filmul?
- ✓ Ce personaje te-au impresionat și ce personaje nu te-au impresionat?
- ✓ Ți-a plăcut filmul?
- ✓ Dacă da, de ce?
- ✓ Dacă nu, de ce?
- ✓ Pe cine crezi că ar impresiona filmul?
- ✓ De ce?
- ✓ Cui i-ai recomanda filmul?
- ✓ De ce?

2. ÎNTREBĂRI PRELIMINARE SCRIERII CRONICII:

- **CE?**
 - Ce film ai văzut?
 - Caută și adună informații despre titlul filmului (care este titlul original al filmului?)
 - Despre ce e filmul?
 - Ce gen e filmul?
 - Ce semnificație/semnificații are filmul?
- **UNDE? / CÂND?**
 - Când și unde a fost produs filmul?
 - De către cine?
 - Caută și adună informații despre istoria filmului - timp și spațiu. Când are loc acțiunea din film? Poți identifica timpul acțiunii din film?
 - Observă timpul filmului, de la zi și noapte, anotimpuri, până la perioade mari de timp (ani, decade, veacuri, secole, milenii). Este timp trecut, prezent sau viitor sau combinații între ele?
 - Este un loc și/sau timp universal ?
 - Ce importanță au pentru film și ce impact au asupra ta aceste aspecte ?
 - Unde are loc acțiunea din film?
 - Poți identifica spațiul acțiunii din film?
 - Observă spațiul filmului, inclusiv obiectele și oamenii care populează acel spațiu, și obține informații despre spațiul prezentat.
- **CINE?**
 - Cine este regizorul filmului?
 - Cine este scenaristul filmului?
 - Cine este actorul principal?
 - Dar cei secundari?
 - Există actori în film?
 - Ce îți spune interpretarea actorilor?
 - Cine mai joacă un rol esențial în echipa filmului?

Centrul Județean de Excelență Arad

- Ce îți spune imaginea filmului?
- Ce îți spun muzica și sunetul filmului?
- Cine crezi că va fi impresionat de film? De ce?
- Cui i-ai recomanda acest film? De ce?
- **CUM?**
 - Cum ți se pare lungimea filmului? E prea lung, e prea scurt?
 - Cum te face să te simți? Cum crezi că a reușit filmul să te facă să simți așa ceva?
 - Cum crezi că ar reacționa alți spectatori la acest film?
 - Alege un titlu adecvat cronicii tale. (tiff.ro)

Exerciții:

1. **Vizionează filmul de scurt metraj *Icre negre* la linkul <https://www.youtube.com/watch?v=kvJyCAvdcxI> și redactează în rândurile de mai jos cronică filmului:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Redactează cronică filmului tău preferat. Pune și trailerul filmului în fișă.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEXTUL MULTIMODAL. AFIȘUL DE FILM

Privește cu atenție afișul atașat, ce reprezintă informații referitoare la o ecranizare și răspunde cerințelor din partea stângă a tabelului:

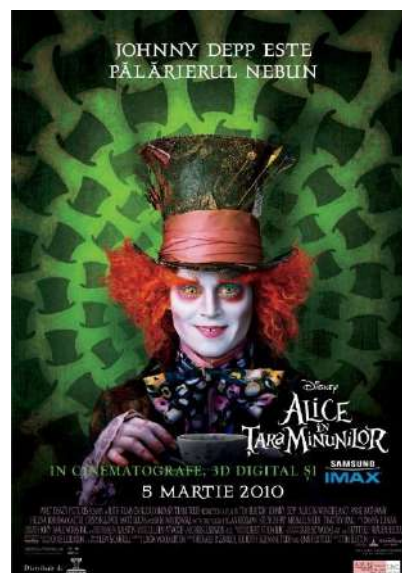
Observarea imaginii	
1. Ce îți atrage atenția la prima vedere?
2. Ce culori predomină?
3. Prin ce elemente e creată atmosfera?
4. Ce atitudine are personajul? Ce statut moral, psihologic, social se poate contura pe baza imaginii?
Înțelegerea / explorarea imaginii	
1. Notează data la care a fost lansat filmul prezentat pe afiș.
2. Precizează numele distribuitorului filmului.
3. Explică ce rol are precizarea numelui actorului ce interpretează unul dintre personajele secundare ale filmului.
Interpretarea imaginii	
1. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre imaginea de pe afiș și titlul filmului.
2. Cum încearcă afișul să atragă spectatorul de film? Pe tine te convinge? De ce?

sursă imagine:

<https://blogdecitit.wordpress.com/2012/08/27/alice-in-wonderland-2010/>

PROIECT INDIVIDUAL TEXTUL MULTIMODAL. AFIȘUL DE FILM

Realizează / recrează afișul unui film (poate fi chiar cel preferat), ținând cont de elementele constitutive:

Informații pentru promovarea filmului

1. Titlul filmului	
2. Distribuția completă / actorii principali	
3. Slogan (opțional)	
4. Numele personajelor	
5. Numele regizorului	
6. Data lansării	

Imagini

1. Imagine de fundal (peisaj sau interior în care s-a filmat sau o simplă culoare de fundal)	
2. Fotografiile actorilor principali / imagini ale personajelor, temelor sau principalelor motive (chiar create de tine)	
3. Elemente de decor, recuzită (opțional)	

Câteva tutoriale pentru realizat afișe:

Tutorial realizare afiș în Video Photoshop:

<https://www.youtube.com/watch?v=hvVxPJ844Q8>

Tutorial în engleză (Adobe Photoshop):

<https://www.youtube.com/watch?v=6myXnfqHNGs>

Produs final: PADLET cu afișele clasei

Sugestii de filme:

Anna Karenina: <https://www.youtube.com/watch?v=Z-nyXX5zOLg>

The Great Gatsby: <https://www.youtube.com/watch?v=rARN6agiW7o>

Gulliver's Travels: <https://www.youtube.com/watch?v=J-wXbyEQ5TM>

Padlet cu afișe realizate de elevi:

<https://padlet.com/camichirila77/ysizo06gbz9r8uj5>

Bibliografie:

Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba și literatura română. Manual clasa a VII-a*, București, Editura Art Klett, 2019

Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba și literatura română. Manual clasa a VIII-a*, București, Editura Art Klett, 2020

Alexandru Crișan, Liviu Papadima, Ioana Pârvulescu, Florentina Sâmișăian, Rodica Zafiu, *Limba și literatura română. Manual clasa a IX-a*, București, Editura Art Klett, 2021

(coord.) Camelia Circa-Chirilă, *Literatura și celelalte arte. Ghid interactiv pentru profesori și elevi*, Pitești, Editura Nomina, 2009

Nicolae Mihai-Brânzeu, Camelia Circa-Chirilă, Carmen Crețu, Zoltan Lovas, *Ghid interactiv pentru cursuri opționale*, Pitești, Editura Nomina, 2011

Webografie:

https://rocnee.eu/sites/default/files/2020/programescolare/01-Limba%20si%20literatura%20%20romana%20materna_V-VIII.pdf

https://www.isjcta.ro/wp-content/uploads/2013/06/Programa-limba_si_literatura_romana_9.pdf

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Limba%20si%20literatura%20romana/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/#book/0-help>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIII-a/Limba%20si%20literatura%20romana/Uy5DLiBBUIQgS0xFVfQg/#book/0-help>

<https://www.youtube.com/watch?v=1dgLEDdFddk>

<https://www.youtube.com/watch?v=FrdVdKlxUk>

<https://www.youtube.com/watch?v=tSSjliHrttQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=-iX2lg4eYwQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=101sKhH-IMQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=p-gRFMw5D3M>

https://www.youtube.com/watch?v=SM4_cSK2fhE

<https://www.youtube.com/watch?v=57yzZ4GrZaA>

www.tiff.ro

<https://www.youtube.com/watch?v=XS3XS3iEuZs>

<http://aarc.ro/articol/strinul-cronic-de-film>

<https://www.youtube.com/watch?v=kvJyCAVdcxI>

Imaginarul copilăriei și cotidianul vârstelor

prof. Olariu Oana

Colegiul Național „Moise Nicoară”- Arad

DISCIPLINA: Limba și literatura română

CLASA: a IX-a

TEMA/UNITATEA: JOC ȘI JOACĂ/ ADOLESCENȚA

TEXTE SUPORT:

- „Uriașul egoist” de Oscar Wilde,
- „Crusta” de Gellu Naum,
- „Copiii care se iubesc” de Jacques Prevert

TIPUL LECȚIEI: mixt

COMPETENȚA GENERALĂ: folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

VALORI ȘI ATITUDINI:

- stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate;
- cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare;
- cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii.

VALORI INTERCULTURALE: copilăria, comunicarea, generozitatea, prietenia, iubirea

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să identifice propriile calități, aptitudini, interese și valori;
- să gloseze pe marginea textului literar, oferind răspunsuri zonelor de interogare ale fiecărui text;
- să circumscrie mesajul global al textului;
- să realizeze, sub forma unei scrisori, un mesaj subiectiv adresat copilului de odinioară.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

- STRATEGII DE LECTURĂ ȘI DE INTERPRETARE: gruparea pe câmpuri semantice, glosarea, aproximarea orizontului de așteptare
- METODE ȘI PROCEDEE: răspunsul subiectiv, conversația, brainstormingul, problematizarea, explicația, ciorchinele;
- MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: flip- chat, fișe de lucru, markere, post- it- uri, plicuri, baloane colorate, ladă de zestre

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual

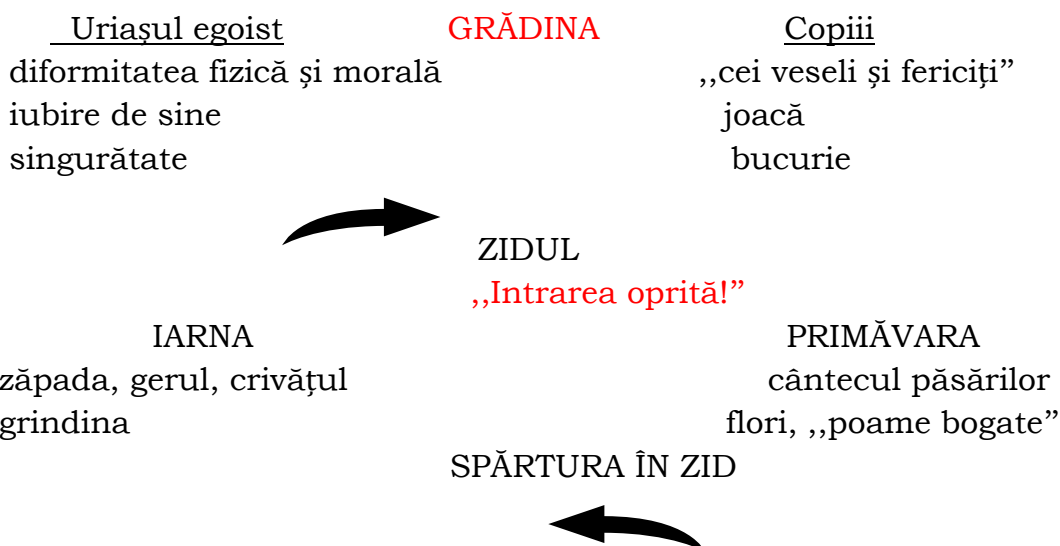
RESURSE TEMPORALE: 2 ore

DEMERS DIDACTIC**EVOCARE (10')**

- Imersiune în subiect: prezentarea celor 10 nevoi umane enunțate de Solomon Marcus și scurtă raportare a acestora la realitățile prezentului (sunt scrise pe baloane colorate aflate pe scaunele elevilor la intrarea acestora în sala de clasă)
 1. Nevoia de a da un sens vieții
 2. Nevoia de îmborspătare
 3. Nevoia de întrebare și de mirare
 4. Nevoia de îndoială și de suspiciune
 5. Nevoia de greșeală și de eșec
 6. Nevoia de joc
 7. Nevoia de identitate
 8. Nevoia de omenesc și de omenie
 9. Nevoia de cultură
 10. Nevoia de transcendență
- Tehnica răspunsului subiectiv: Când se formează aceste nevoi? Când devenim conștienți de ele? Care dintre acestea sunt cele mai importante pentru voi?
- Anunțarea temei: Copilăria/ Joc și joacă

REALIZAREA SENSULUI (75')**TEXTUL 1 – gruparea pe câmpuri semantice**

- Analiza textului „Uriașul egoist” de Oscar Wilde prin parcurgerea firului narativ: Se disting două tipuri de personaje configurate prin câmpuri semantice sugestive:

- „copiii au adus primăvara”,
- „uriașul a simțit cum i se topește inima” ,
- uriașul dă rămă zidul,
- „copiii sunt florile cele mai frumoase din lume”,
- uriașul nu mai ura iarna, știa că este doar „primăvara adormită”,

- prietenia și „rănile dragostei”,
- trecerea timpului, îmbătrânirea, moartea uriașului.

TEXTUL 2 – glosarea pe marginea textului

- Lectura model a textului poetic „Crusta” de Gellu Naum

*Orașul avea o singură casă,
casa avea o singură încăpere,
încăperea avea un singur perete,
peretele avea un singur ceas,
ceasul avea o singură limbă.*

*În tot acest timp copiii
creșteau și puneau o singură întrebare,
pe când adulții, nedumeriți și superbi,
scădeau, scădeau surâzând.*

- Reacția subiectivă, exprimarea liberă a primei impresii legate de text și aproximarea sensului global -viața, singurătatea, nevoia de întrebare, copilăria, relația copii- adulți (sunt notate pe post- it- uri)
- Glosare pe marginea textului:
 - ❖ Identificați cuvintele- cheie din cele două strofe (orașul, casa, încăperea, peretele, ceasul, limba, întrebarea)
 - ❖ Care sunt semnificațiile acestor simboluri? (se realizează, sub forma unui ciorchine, un câmp al sensurilor generale pentru fiecare simbol)
 - ❖ Ce timp verbal este utilizat în text? Ce semnificație acordați acestui fapt?
 - ❖ Care este cuvântul recurent al primei strofe? Ce înseamnă „singur” în relație cu lumea obiectelor?
 - ❖ Cum sunt descriși copiii și adulții? Ce gesturi le sunt atribuite? Este veridică descrierea?
 - ❖ Care este relația dintre copii și adulți, potrivit celei de a doua strofe? Ce sens acordați antitezei „creșteau”- „scădeau”?
 - ❖ Cum interpretați mesajul circumscris de titlul poemului? (crustă= strat exterior care se formează la suprafața unor corpuri; coajă)
 - ❖ Cum percepeți sintagma „în tot acest timp”?

TEXTUL 3- aproximarea orizontului de așteptare

- Ce „poveste” ar conține un text cu titlul „Copiii care se iubesc”? Ce scenariu narativ v- ați imagina?
- Lectura model a poemului „Copiii care se iubesc” de Jacques Prevert

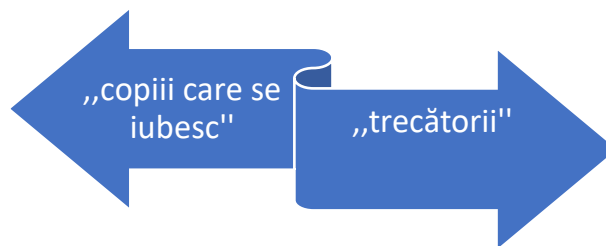
*Copiii care se iubesc se-mbrățișează în picioare
Lângă porțile nopții
Iar trecătorii care trec îi arată cu degetul
Dar copiii care se iubesc
Nu sunt acolo pentru nimeni*

Și numai umbra lor
 Înlănțuita umbră tremură în noapte
 Stârnind mânia trecătorilor
 Mânia și disprețul lor și râsetele și invidia
 Copiii care se iubesc nu sunt acolo pentru nimeni
 Ei sunt în altă parte dincolo de noapte
 Mult mai presus decât lumina zilei
 În orbitoarea strălucire a primei lor iubiri.

Tehnica răspunsului subiectiv: identificarea unei imagini, a unui cuvânt inedit din poem

Circumscrierea simbolurilor- cheie: noapte, lumină, umbră, îmbrățișare

Configurarea vârstelor prin relectură:

LUMINA

umbra

ÎNTUNERICUL

REFLECȚIE (15')

- Răspunsul subiectiv, revenire la tema supusă discuției: Care sunt principalele idei ale fiecărui text?, Cum este construită viziunea asupra copilăriei în fiecare text?, În ce constă asemănarea operelor literare supuse analizei?
- Exercițiu de asigurarea a conexiunii inverse: scrierea unui poem, cu răspunsuri privind propriile calități, defecte, atitudini, nevoi, stări, dorințe

Poemul meu

Eu sunt
Mă întreb
Aud
Văd
Vreau
Sunt
Mă prefac
Simt
Ating
Mă îngrijorez
Plâng
Sunt
Înțeleg
Spun
Visez
Încerc
Sper
Sunt

- Temă: elevii vor redacta o scrisoare cu titlul: „Scrisoare pentru mine, cel din copilărie”

Aventura

Secvență de învățare

prof. Moțiu Alina
Liceul cu Program Sportiv Arad

Aria curriculară : Limbă și comunicare

Disciplina : Limba și literatura română

Clasa : a IX-a

Tema : Aventură

Competențe generale :

2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare.

Competențe specifice:

2.1. Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare;

2.2. Identificarea temei textelor propuse pentru studiu;

2.6 Aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate.

1. Prezintă colegilor obiectul personal care te însoțește în călătoriile tale și de ce îl preferi.

2. Citește cu atenție fragmentul:

Demult de tot, într-un sat de oameni, trăia un tâmplar, alături de soția sa și de un fiu pe care-l creșteau împreună cu dragoste. Într-un an, s-au abătut asupra întregii așezări o secetă cumplită și-o molimă care decimau zilnic oameni și animale. Din cauza foametei, toți au hotărât să părăsească satul, în speranța aflării unui loc mai ferit de necazuri.

Cu fiecare zi se stingeau dintre ei copii, bătrâni, dar unii își puteau pune speranța în rudele, fiii, frații rămași în viață. Tâmplarul n-avea decât pe soția și pe fiul său și gândul acesta îl îmbolnăvea mai mult decât oricare alt rău. Slăbită de grija copilului și măcinată de boală, nu după multă vreme, femeia își dădu duhul, fiind îngropată alături de ceilalți morți ai satului. Până când să se hotărască plecarea tuturor, tâmplarul căzu și el bolnav.

Dar în clipa morții își chemă fiul mai aproape ca oricând și-i ceru cu asprime :

- Să pleci alături de ceilalți oameni, fără să te mai gândești la ceva !

Cu mintea sa puțină, dar cu dragoste multă în inimă, tânărul răspunse cu blândețe :

-M-ai crescut cu dragostea ta și mi-ai dat merindele tale alese, nu înțeleg de ce mă trimiți de la tine, tătucule.

Caravana pornește, lăsând în urmă morminte și amintirea unei vieți devenite coșmar. Tânărul nu-și părăsește părintele, copleșit de teama de a nu pieri în deșert, fără niciun ajutor, fără hrană și apă. Nu după mult timp, cu ultimele puteri, tâmplarul îi dă fiului un săculeț de pânză, în care-i pusese, ca merindea cea mai de preț, ultima bucată de pâine uscată.

-Fă drumul prin deșert, caută un loc plin de verdeață, cu apă de izvor, unde să trăiești îndestulat, dar să nu deschizi săculețul și să nu mănânci pâinea uscată decât

atunci când vei ajunge în acel loc. Altfel, sufletul bătrânului tău tată și al mamei tale dragi nu se vor mântui niciodată, fiindcă pe lumea aceasta ei au avut doar un copil pe care n-au apucat să-l vadă fericit de înțelepciune.

Fiul tâmplarului pornește la drum fără prea multă speranță în viață, ci mai mult spre a împlini porunca. Loc...cu verdeață...sufletele... Va muri și el ! Ajunge din urmă caravana: leșuri peste tot, animale și oameni, dar nicăieri vreo picătură de apă. Înaintează mereu, cu gândul că moartea este pe aproape.

Toată hrana se sfârșise demult, doar săculețul de pânză îi ardea pielea din dreptul inimii. Căldura îi fulgera creștetul și lui i se părea c-o să plouă, înaintea ochilor i se făceau pânze de păianjen pe care se țeseau oaze răcoroase și se târa spre ele pe nisipul mișcător ca pe un val de mare. Dar dacă mănâncă doar o firimitură din pâinea cea uscată? Va prinde puteri și va ajunge mai repede! Vrea să deschidă sforile pânzei, dar degetele cu pielea plesnită și plină de sânge o scapă, mereu o scapă...

Deodată, iată-l în grădina tatălui său, privindu-l pe tâmplar cum lucrează. Chiar aude că îl trimite să îi aducă apă în burduful pe care-l are-n mână. Dar de ce se ridică așa de greu? Își simte tot corpul o rană. Dar se târăște pentru a-i aduce bătrânului apă în burduf. Greu, greu, tot mai greu...tatăl său așteaptă apa de atâtea zile, poate de atâtea săptămâni...

În fața ochilor, ca prin ceața de dimineață, i se arată oameni care aleargă la el; au vase cu apă și își va umple burduful? Se aude și roind chiar un izvor? Dar cine îl privește de acolo fericit? Desenate pe apă, umbre stăvezii, stau în așteptare duhurile părinților săi. Deschide săculețul și dă să mănânce pâinea uscată.

Era o bucată de lemn.

După Ștefan Popa, **Drumul spre fericire**

3. Completează răspunsurile tale la întrebările de mai jos:

Ce gânduri ți-au trecut prin minte citind fragmentul?	Ce emoții ai trăit pe parcursul lecturii?
Ce idee te-a surprins?	Ce întrebare i-ai pune autorului?

4. Selectează din prima parte a fragmentului citat, indicii spațio-temporali și pe cei referitori la personaje:

UNDE?	CÂND?	CINE?

5. Subliniază două cuvinte din același câmp semantic cu termenul din titlu.

6. Stabilește cuvintele - cheie pentru fragmentele date și notează în chenar ideea principală:

		
_____	_____	_____
		
_____	_____	_____

7. Găsește, în textul dat, două mărci lexico gramaticale ale naratorului. La ce persoană sunt relatate întâmplările în acest text?

Mărci lexico-gramaticale:

Persoana a **-a**

8. Notează în casetele de mai jos informațiile cerute, pe baza textului:

9. Notează trei trăsături ale personajului, prezente în fragmentele citite. Menționează indiciile din text pe care te bazezi (fapte, atitudini, limbaj etc.)

10. Comentează semnificația enunțului următor, în ansamblul aventurii tânărului:

11. Pornind de la citatul din Ivan Evseev, Dicționar de simboluri, realizați un proiect (eseu și desen) despre sensul călătoriei personajului din fragmentul dat sau dintr-un alt text citit de voi (de exp. *Povestea lui Harap-Alb*, Ion Creangă sau *Alchimistul*, Paulo Coelho)

Drumul unește simbolismul liniei, legăturii, accesului cu cel al mișcării în timp, cu toate întâmplările previzibile sau imprevizibile ale unei călătorii. Drumul este locul întâlnirilor neprevăzute. Aici se pot întâlni, întâmplător, cei care normal sunt despărțiți de ierarhia socială și de dimensiunea spațiului, aici pot apărea diferite contraste, se pot împleti diferite destine. Drumul e asociat cunoașterii, inițierii, devenirii, transformării, destinului. Tipologia drumurilor simbolice se pare că e mult mai variată și mai bogată decât clasificarea geografică și economică a căilor de circulație. În mit, legendă, basm, cântec sau vis semnificația simbolică a drumului va depinde de o serie de factori legați de orientarea lui în raport cu punctele cardinale, cu un anumit centru, cu direcția spre dreapta sau spre stânga. Există drumuri drepte, întortocheate, în cerc sau în zig-zag. „Sunt atât felul de drumuri —■ zice poporul — da ăl mai însemnat e cel de te duce în lumea de dincolo. Omu îl vede numa o dată” (E. Bernea, 1985, 46). Drumul direct și drept în antichitate se numea calea regală (via regia), căci el ducea direct spre capitală, interpretată ulterior drept metaforă a drumului direct către Dumnezeu, calea credinței adevărate. De o mare importanță simbolică este problema direcției deplasării. Un drum înainte are un sens pozitiv de evoluție, afirmație și creație. Un drum înapoi e involuție, renunțare, eșec, de unde și credința că dacă te întorci din drum nu-ți va merge bine. Un loc puternic marcat al drumului în mitologia și simbolistica populară este răscrucea, precum și diferitele locuri de trecere peste ape sau alte obstacole (punte, vad, vale etc).

Literatura și cinematografia

Grupaj de lecții interactive

prof. Cristea Diana
Liceul Teologic Penticostal Arad

CLASA: a IX-a

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Joc, joacă”

TITLUL LECȚIEI: „Literatura și cinematografia”

CATEGORIA LECȚIEI: formare de deprinderi și abilități

COMPETENȚE GENERALE:

2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

COMPETENȚE SPECIFICE:

2.7. Compararea limbajului cinematografic cu acela al textului scris

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: învățare prin descoperire, conversație euristică, chestionar (evaluare formativă)

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calculator, video-proiector

FORME DE ACTIVITATE: pe grupe, individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

1. Să precizeze câteva evenimente din evoluția istoriei cinematografilei
2. Să recunoască modalități specifice de realizare a unei ecranizări
3. Să precizeze modalități specifice de transmitere a mesajului în literatură și cinematografie

ETAPELE LECȚIEI:

LECȚIA 1:

EVOCARE

- ✚ Profesorul cere elevilor elevilor să recunoască personajul din imagine:

- ✚ Se discută despre el: cine este, din ce film, impresii, lucruri neobișnuite etc.
- ✚ Se precizează tema lecției: literatura și cinematografia

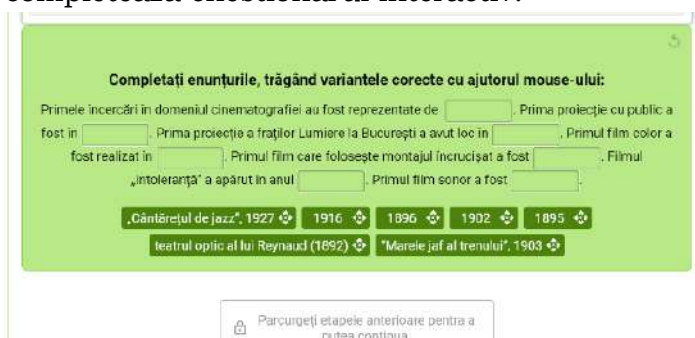
REALIZAREA SENSULUI

- ✚ Elevii sunt împărțiți în grupe și li se cere să parcurgă materialul „Istoria cinematografilei” (câteva minute din fiecare film inclus) și să noteze în caiete principalele momente din evoluția cinematografilei:

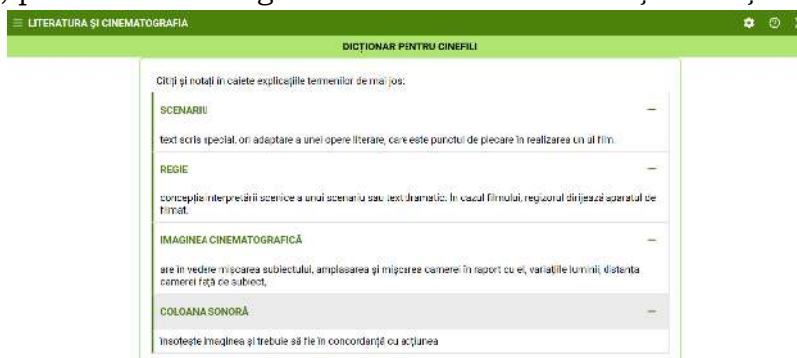

Se prezintă momentele importante din evoluția cinematografului și se discută câteva minute despre elementele de noutate aduse de fiecare

Elevii completează chestionarul interactiv:

Se discută frontal și se notează despre elemente specifice artei cinematografice, plecând de la fragmentele de film vizionate și discuțiile anterioare:

REFLECȚIE

Se discută despre personajele ilustrate în lecție și filmul din care fac parte:

Li se cere elevilor să găsească informații despre scenariu, regie, imagine și coloana sonoră a filmului „Harry Potter și piatra filozofală” și să citească fragmentul aflat în manual, din romanul cu același nume de J. K. Rowling (ca temă pentru acasă)

LECȚIA 2:

✚ Se discută despre fragmentul din romanul „Harry Potter și piatra filozofală” de J. K. Rowling: impresii, opinii etc.

✚ Se precizează tema lecției: literatura și cinematografia

REALIZAREA SENSULUI

✚ Elevii sunt împărțiți în grupe (6) și li se cere să rezolve câte o cerință referitoare la fragmentul din roman și să noteze în caiete:

Explorarea textului:

1. Descrie atmosfera care precede începerea meciului pe terenul de *Văjhaț*.
2. Urmărește relatarea lui Lee Jordan. Caută asemănări între relatarea acestuia și cea a unui comentator de fotbal.
3. În ce constă îneditul jocului dintre Cercetași și Viperini?
4. Prezintă aventura prin care trece Harry Potter.
5. Arată rolul pe care îl joacă profesorul Plesneală.
6. Disociază elementele care aparțin planului real de elementele fantastice.

✚ Se prezintă răspunsurile fiecărei grupe și ceilalți elevi notează

✚ Elevii completează chestionarul interactiv:

Alegeți varianta/ variantele corecte:

In descrierea atmosferei care precedă jocul, apar:

- verbe
- descrierea senzațiilor personajelor
- adjective
- acțiunile personajelor principale

Continuă

✚ Se discută frontal despre elementele identificate în textul literar care nu vor apărea în ecranizare, apoi despre planurile de filmare:

LITERATURA ȘI CINEMATOGRAFIA

PLANURI FILMARE

Urmărește să vizionăm un fragment din ecranizarea romanului *Harry Potter și piatra filozofală*. Pentru a putea rezolva chestionarul care va urma vizionării, porcuget informațiile de mai jos și încercă să le reținem! Pe parcursul vizionării fragmentului.

PLANURILE DE FILMARE

pot fi de ansamblu, îndepărtate, apropiate

PLAN ÎNTEREG

actorul este văzut în întregime

PLAN AMERICAN

actorul este văzut de la genunchi în sus

PRIMA PLAN

se vede doar fața și linia umerilor

✚ Elevii completează chestionarul interactiv pentru a verifica informațiile reținute:

Alegeți varianta corectă:

PLANURILE DE FILMARE

- actorul este văzut în întregime
- se vede doar fața și linia umerilor
- actorul este văzut de la genunchi în sus
- pot fi de ansamblu, îndepărtate, apropiate

Continuă

✚ Se vizionează fragmentul din film și se discută despre modalitățile diferite de redare a mesajului în textul literar și în film:

✚ Elevii completează chestionarul interactiv:

Completați spațiile alegând variantele corecte:

Alegeți varianta corectă:

Atmosfera care precedă meciul pe terenul de *Vătaf* este redată în film prin intermediul . În urmărea aventurii trăite de Harry Potter, s-a utilizat . Rolul profesorului Plesneală a fost evidențiat cu ajutorul .

REFLECȚIE

✚ Se cere elevilor să noteze 10 cuvinte care numesc noțiuni întâlnite pe parcursul lecției

✚ Ca temă pentru acasă, elevii vor realiza un nor de cuvinte din cuvintele notate anterior, utilizând aplicația WordArt (sau altă aplicație similară) și îl vor încărca în Padletul pus la dispoziție de profesor (în lecție):

TIPURI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului elevului (pe parcursul realizării sarcinilor de lucru)
- evaluare formativă (chestionare interactive pe parcursul lecției)
- bilet de ieșire (la finalul activității)

LINK RESURSĂ:

<https://library.livresq.com/details/60e405a47992070007b0e7c6>

OBSERVAȚII: Materialul se poate utiliza atât în lecții desfășurate cu prezență fizică, cât și în predarea online.

Take, Ianke și Cadâr

-prejudecăți și valori-

prof. Simona Achimescu

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad

prejudecată = **păreră, idee** preconcepută și adesea eronată pe care și-o face cineva asupra unui lucru sau a unei probleme, adoptată, de obicei, **fără cunoașterea directă sau temeinică a obiectului** ori a problemei respective (DEX)

- de obicei, prejudecățile vizează grupuri sociale, etnice, provoacă o atitudine negativă de respingere, desconsiderare, separare având drept consecințe nedreptăți și persecuții.

- unele prejudecăți se bazează pe **stereotipuri**, iau forma unor opinii, convingeri, judecăți de valoare (ce este bine/ rău), reguli/interdicții.

valoare = ceea ce este important, vrednic de apreciere, de stimă (la nivel personal, social, cultural), ce dă sens vieții

<p>(receptarea textului oral în lectura profesorului sau în varianta teatru TV/înregistrare You Tube https://www.youtube.com/watch?v=PdJsLbNcXu8; minutul 29)</p> <p>IONEL: Nici un bocluc, tată. E foarte simplu. Noi am hotărât să ne căsătorim.</p> <p>IANKE (sare în sus): Ei comedie! Dar cum se poate să vă gândiți la o așa prostie?</p> <p>ANA: De ce prostie? Papa! E foarte logic!</p> <p>IANKE: O fi el cum spui tu, dar tot prostie se cheamă! (...)</p> <p>TAKE: Stai, mă băiete, ia-o mai încetșor, că aici e lucrul dracului.</p> <p>ANA: De ce, nene Take?</p> <p>IANKE: Uite ce întrebă? Dar asta nu se poate!</p> <p>ANA: De ce?</p> <p>IONEL: Spune de ce?</p> <p>TAKE: Pentru că nu se poate...</p> <p>IANKE: Dar nu se poate deloc - dar deloc, știi! (...)</p> <p>ANA: Bine, oamenii lui Dumnezeu, spuneți-ne care-i pricina?</p> <p>TAKE: Bine, măi copii, dar asta-i o treabă la care nu m-am gândit niciodată... să mă fi tăiat și nu m-aș fi gândit!</p> <p>IONEL: Ei și?</p> <p>IANKE: Cum ei și? Nu ne-am gândit! Cum să facem așa o negustorie la care nu ne-am gândit... înseamnă că nu era de făcut... (<i>Take, Ianke și Cadâr</i>, Actul I, scena 12)*</p>	<p>Prejudecata centrală din textul dramatic studiat ia forma unei interdicții „Nu se cuvine să se căsătorească persoane de etnie și religie diferită.” (căsătorie interetnică)</p> <p>Cine împărtășește această prejudecată (personaje sau grupuri)?</p> <p>Cum este justificată în text această prejudecată?</p> <p>Care crezi că este cauza acestei prejudecăți? Ce valoare crezi că se reprezintă prin această prejudecată? Alege: puterea, siguranța, stabilitatea, liniștea, toleranța, armonia socială, unitatea, dreptatea</p> <p>Cine sancționează și în ce fel pentru încălcarea acestei interdicții? Românii/ evreii/ turcii/ toți.</p> <p>Ana și Ionel ignoră această prejudecată în numele..... (alege o valoare din lista dată mai jos)</p> <p>Ianke și Take respectă la început această prejudecată motivați de(alege o valoare din lista de mai jos)</p> <p>Ianke și Take depășesc prejudecata și sunt de acord cu căsătoria tinerilor deoarece înțeleg că mai importantă decât (f) este alege o valoare din lista dată)</p> <p>Crezi că în prezent mai este valabilă această prejudecată? Justifică răspunsul făcând referire la o valoare importantă a lumii actuale.</p>
--	--

Valori

-adevărul, binele/ altruismul, dreptatea, libertatea, frumosul, iubirea, datoria/ responsabilitatea, sacrificiul, iertarea, demnitatea/ onoarea, armonia/ echilibrul sufletesc, credința, fericirea (valori moral-spirituale)

- prietenia, familia, tradiția, stabilitatea, noul/ schimbarea, respectul, succesul, puterea, gloria, munca, progresul social, pacea, toleranța, solidaritatea, munca (valori sociale)

- bogăția/ bunăstarea, sănătatea, plăcerea, siguranța, umorul (valori pragmatice)

- Subliniază valorile pe care nu le înțelegi.
- Asociază personajele din piesa „Take, Ianke și Cadâr” cu valori care îi reprezintă. Alege 2-3 valori pentru fiecare personaj în ordinea importanței, scrie-le în dreptul personajului. Justifică alegerea.

Ianke	iubire
Cadâr	conformism/ tradiție
Take	prietenie
Ana și Ionel	sacrificiu
	bunătate/ altruism
	toleranță
	bogăție
	adevăr
	datorie

- Asociază următoarele texte studiate cu teme și valori (folosind săgeți). Selectează 1-2 valori

Temă literară	Text	Valori
familia	<i>Narcis și Gură-de-Aur</i> de Hermann Hesse	bogăție
bogăția	<i>Popa Tanda</i> de Ioan Slavici	datorie
prietenia	<i>Moara lui Călifar</i> de Gala Galaction	prietenie
iubirea	<i>Take, Ianke și Cadâr</i> de Victor Ion Popa	muncă
schimbarea comunității		cunoaștere
		familie

Observație: valorile coincid uneori cu tema textului. Un text poate avea mai multe teme, una centrală și altele secundare și poate evidenția una sau mai multe valori. Personajele principale sunt purtătoarele mesajului operei prin interesele, conflictele și evoluția lor care evidențiază valorile ce le conduc existența, acțiunile.

Fișa 2. Stereotipuri

Citește următorul fragment din romanul „Baltagul” de Mihail Sadoveanu (anul 1930)

„Domnul Dumnezeu, după ce a alcătuit lumea, a pus rânduială și semn fiecărui neam.

Pe țigan l-a învățat să cânte cu cetera, neamțului i-a dat șurubul.

Dintre jidovi*, a chemat pe unul Moise și i-a poruncit: Tu să scrii o lege; și, când va veni vremea, să pui pe farisei să răstignească pe fiul meu cel prea iubit, Isus; și după acestea să îndurați mult necaz și prigonire; iar pentru aceasta eu am să las să curgă spre voi banii ca apele.

A chemat pe ungur cu degetul și i-a ales, câte avea pe lângă sine, jucării: Iaca, dumitale îți dau botfori* și pinteni* și rășină să-ți faci sfârcuri la mustăți; să fii fudul* și să-ți placă petrecerile cu soții.*

S-a înfățișat și turcul: Tu să fii prost; dar să ai putere asupra altora cu sabia.

Sârbului i-a pus în mână sapa.

Pe rus l-a învrednicit să fie cel mai bețiv dintre toți și să se dovedească bun cerșetor și cântăreț la iarmaroace.”

- În psihologia socială, un **stereotip** este reprezentat de orice idee general adoptată, cu privire la anumite categorii/ grupuri de oameni (în funcție de gen: cum sunt femeile sau bărbații; în funcție de naționalitate: cum sunt românii sau germanii sau arabii; în funcție de religie: cum sunt musulmanii sau ortodocșii etc.) sau la anumite moduri de comportamente, menite să reprezinte întregul grup de indivizi sau comportamente, în ansamblu. Aceste idei sau opinii pot sau nu să reflecte realitatea. (sursă Wikipedia)
- Observăm că autorul, Sadoveanu, conturează niște portrete sumare ale unor grupuri naționale: germani, evrei, turci, maghiari, ruși, bazându-se pe niște stereotipuri, pe niște opinii care circulau la vremea respectivă.
- Identifică **stereotipuri etnice** despre evrei și turci (Cum sunt evreii? Dar turcii?) Aceste stereotipuri sunt predominant negative, pozitive sau echilibrate?
- Crezi că Ianke se conformează stereotipului? Dar Cadâr? Justifică răspunsul.

Deschideri

- Selectează din lista de valori cinci **valori** care te reprezintă cel mai bine în acest moment. Crezi că ceea ce faci zi de zi este în acord cu valorile pe care le-ai ales?
- Cum cred străinii că sunt **românii**? (stereotipuri etnice despre români)
- Spune-ți părerea (și reacția emoțională!) despre următoarele stereotipuri de gen: fetele trebuie să se joacă cu păpuși, iar băieții cu mașini; fetele sunt mai emotive decât băieții; fetele sunt mai docile/ supuse; băieții nu plâng; fetele trebuie să fie bune gospodine, să se mărite; băieții sunt agresivi, indisciplinați etc.
- **Stereotipurile, prejudecata și discriminarea** sunt percepute drept concepte corelate, dar diferite. Stereotipurile reflectă așteptările și convingerile cu privire la caracteristicile membrilor grupurilor, percepute ca fiind diferite de cele individuale; prejudecata reprezintă răspunsul emoțional la aceste convingeri, iar discriminarea se referă la acțiuni/ comportamente care derivă din aceste convingeri și atitudini.

Abordarea rațională a stereotipurilor și a prejudecăților presupune verificarea informațiilor, a dovezilor, a surselor de informare, atitudinea sceptică față de opinii și convingeri preluate de la alte persoane sau prin tradiție. Întrebări reper:

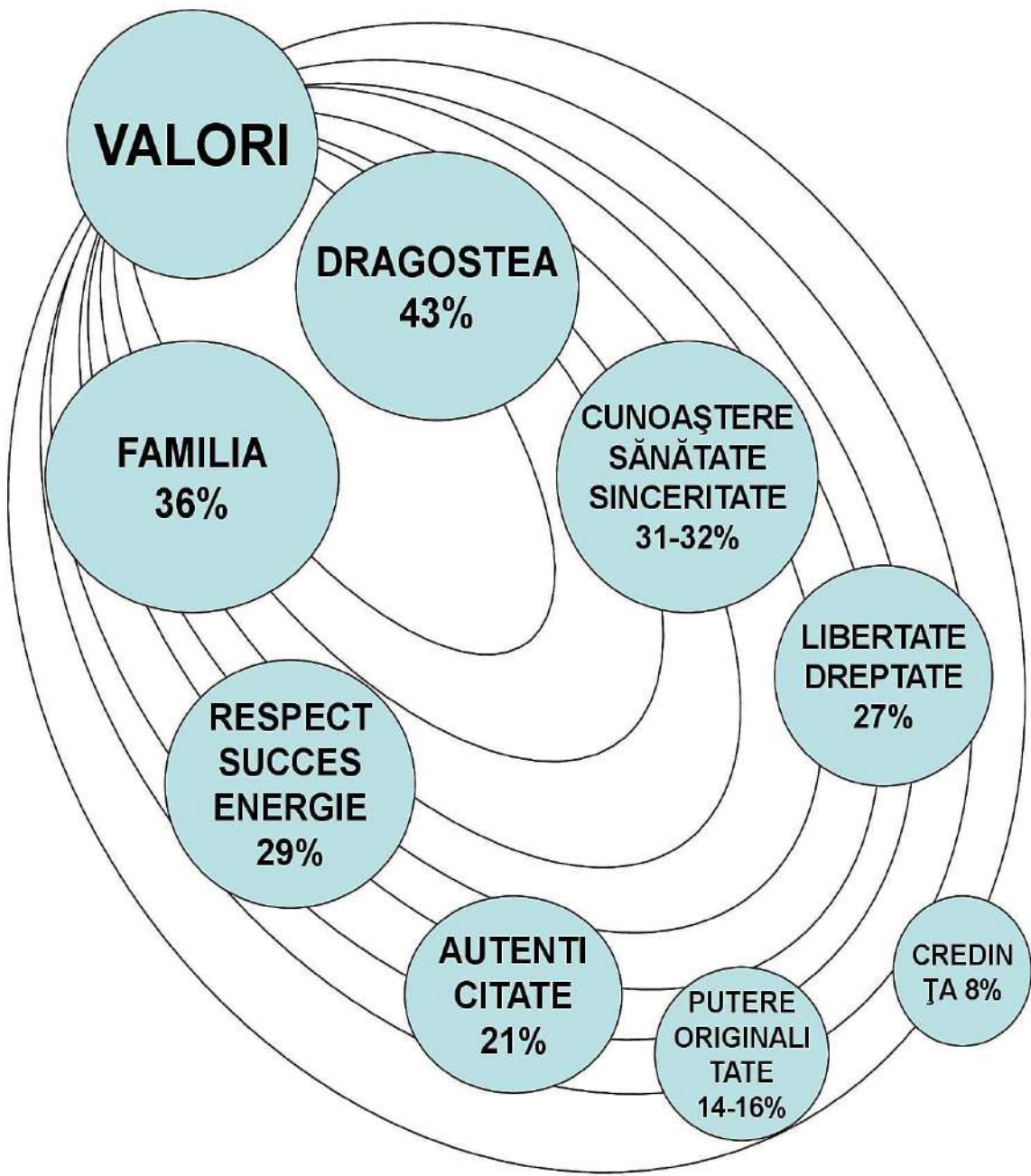
- Câte persoane cunoști din respectiva categorie vizată de stereotip și câte au însușirile stereotip? Toții oamenii din grup sunt conform stereotipului? Majoritatea? Câțiva?
- Cât de reprezentativă este o persoane concretă pe care o cunoști pentru grupul din care face parte?
- Cum ți-ai format opinia- ai preluat-o de la alții sau ai constat prin experiență/ observație directă?
- Cunoști studii științifice sau statistici care confirmă opinia/ stereotipul? (dovezi obiective) Există riscul ca prin opinia ta bazată pe stereotipuri și prejudecăți să comiți o nedreptate celui alt?

CHESTIONAR APLICAT ELEVILOR DE LICEU

**PROFILUL ELEVILOR: 58 DE
ELEVI DIN CLASELE X-XI-XII,
CU RANDAMENT ȘCOLAR BUN
ȘI FOARTE BUN**

1. Numește cele mai importante 5 valori pentru tine în prezent.

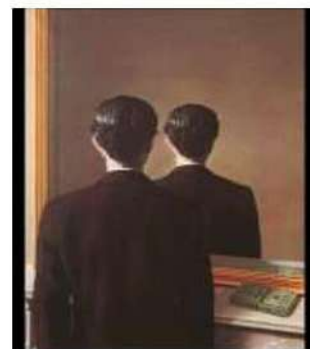
2. Poți identifica factorii care au contribuit/au influențat formarea acestor valori acordând punctaj de la 1 (deloc) la 5 (foarte mult)

- **experiența personală 84%**
- familia 62%
- prietenii 46%
- psihologia/ dezvoltarea personală 26%
- societatea 22%
- literatura 22%
- profesorii 19%
- știința 19%
- altele- viața celebriților/ muzica 12%
- **școala 9%**

3. Consideri că lectura/ studiul literaturii te ajută la...?

- ***înțelegerea oamenilor 60%***
- ***înțelegerea lumii în care trăiesc 41%***
- ***construirea unui set de valori /a unei viziuni proprii despre lume 32%***
- ***cunoașterea de sine 27%***

4. Ai simțit vreodată că cineva încearcă să îți impună valori, convingeri? Cum te-ai simțit?

- Elevii vulnerabili simt **iritare, disconfort, vina**, rușine izvorâte din **teama de a nu fi acceptați** de ceilalți; cu timpul se închid în tăcere, sub masca unei aparente acceptări.
- Elevii cu personalitate puternică, siguri pe ei, de obicei **își susțin opiniile, valorile în mod deschis** riscând uneori să intre în conflicte dificile cu reprezentanții autorității (părinți, profesori).
- Elevii conformiști sunt receptivi la opiniilor persoanelor în care **au încredere**: familie sau prieteni și se modelează, **acceptă valorile**, recomandările, eventual după o scurtă rezistență.
- **Nimeni nu câștigă într-un conflict de valori**, iar relația se deteriorează prin **absența autenticității, a libertății de exprimare, a sentimentului de securitate pe care îl oferă acceptarea.**

5. În ce măsură profesorii au contribuit la formarea, consolidarea unora din valorile tale

- **Majoritatea elevilor au răspuns că nu au fost influențați deloc sau au fost influențați în mică măsură de către profesori.**
- **Totuși elevii mărturisesc că cel mai mult sunt influențați de personalitatea profesorului, atât în cazul modelelor pozitive (corectitudinea, înțelegerea, entuziasmul, sinceritatea, calmul, responsabilitatea, respectul, bunătatea, cunoașterea), cât și în cazul modelelor negative (incorectitudinea, limitarea, autoritarismul/ tendința de a domina, rigiditatea, lipsa de respect)**

6.În ce măsură viața ta prezentă reflectă valorile tale? Modul în care acționezi, simți, te porți, felul în care îți petreci timpul sunt ele relevante pentru valorile alese?

Majoritatea elevilor consideră că viața lor reflectă valorile pe care le-au ales.

8.Ce înseamnă pentru tine să fii fericit/ împlinit?

Majoritate elevilor au răspuns că sunt fericiți dacă trăiesc în acord cu valorile alese și dacă își împlinesc țelurile.

7. Numește un text literar care te-a marcat, în sensul că te-a ajutat să clarifici o valoare, o convingere, un aspect al realității, ți-a schimbat o percepție, o convingere, o credință.

- ***Textele care i-au marcat pe elevi în sensul clarificării unor valori, convingeri, aspecte ale realității au fost variate, unele din literatura română studiată la clasă (de la romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” până la „Glossă” etc.), altele din lecturile personale (de la „Alchimistul”, la „Marele Gatsby”), dar și din domeniul psihologiei, al dezvoltării personale („Emoții date pe față” de Paul Ekman).***
- ***Aproape 50% dintre elevi afirmă că le place să citească.***

Textul nonliterar

Grupaj de activități interactive

prof. Cristea Diana
Liceul Teologic Penticostal Arad

CLASA: a IX-a

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Joc, joacă”

TITLUL LECȚIEI: „Textul nonliterar”

CATEGORIA LECȚIEI: formare de deprinderi și abilități

COMPETENȚE GENERALE:

3. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

4. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

COMPETENȚE SPECIFICE:

2.1 Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare

3.1 Identificarea structurilor argumentative într-un text dat

3.2 Identificarea elementelor dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respectiv

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: sondaj, argumentare orală, termeni cheie inițiali, învățare prin descoperire, conversație euristică, joc didactic

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calculator, video-proiector, tablă magnetică

FORME DE ACTIVITATE: pe grupe, individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecțiilor, elevii vor fi capabili:

1. Să aplice diverse tehnici pentru înțelegerea textelor nonliterare
2. Să identifice elemente care confirmă sau infirmă o ipoteză
3. Să recunoască structuri argumentative într-un text dat
4. Să argumenteze un anumit punct de vedere

NOTĂ: Materialul conține o suită de activități care se pot realiza ca o singură lecție sau pot fi utilizate ca punct de plecare în realizarea mai multor lecții, în funcție de competențele care se doresc a fi dezvoltate sau de specificul clasei de elevi.

O posibilă modalitate de realizare la clasă a activităților:

ETAPELE LECȚIEI:

I. EVOCARE

Profesorul propune elevilor un sondaj referitor la modalitățile de petrecere a timpului liber. Se discută pe baza rezultatelor, se puntează elemente pozitive ale activităților date. (5 minute)

APLICAȚII:

A. Lecție realizată în clasă

Să presupunem că urmează să vă petreceți o după-amiază cu un prieten. Trebuie să decideți ce veți face. Încercați să îl determinați să accepte propunerea voastră aducând argumente cât mai convingătoare.

- Se cere elevilor:
- să argumenteze oral, individual, modalitatea preferată de a-și petrece timpul (în cazul lecției desfășurate în școală)
 - să posteze argumente pentru modalitatea preferată de a-și petrece timpul pe un perete virtual Padlet (pentru lecțiile online) (5 minute)

II. REALIZAREA SENSULUI

Elevilor li se cere să vizioneze un film (câteva secunde) și să rezolve o cerință în urma căreia vor afla tema lecției, jocurile video (aplicație realizată în platforma Edpuzzle) (2 minute):

Se propune un joc introductiv (Termeni cheie inițiali), cu două variante, pentru o lecție desfășurată în clasă sau una online (cu ajutorul unui Jamboard) (5 minute):

Se precizează titlul articolului din care urmează să se discute un fragment, autorul și sursa; elevii au posibilitatea să acceseze un link să citească întregul articol dacă sunt interesați) (2 minute):

Este inserat fragmentul care urmează a fi discutat. Se citește textul (3 minute):

Sunt propuse două variante de activități, una pentru o lecție desfășurată în clasă și una pentru o lecție online. Se lucrează pe baza unor fișe care vizează comprehensiunea textului.

Elevii rezolvă cerințele în grupe și apoi prezintă soluțiile colegilor, care își notează și completează dacă este cazul.

În cazul lecției online, profesorul repartizează elevilor cerințele pe care trebuie să le rezolve fiecare.

Fișele, realizate în Canva, sunt în anexă. (15 minute):

Exercițiu introductiv:

Termeni cheie inițiali
Sarcină de lucru:

A. Lecție realizată în clasă

Se dau termenii: jocuri video, anxietate, stres, Parkinson, depresie, capacitate motorie. Formulați 4-5 enunțuri utilizând termenii dați pentru a exprima posibile legături care credeți că pot exista între ideile exprimate de aceștia. Răspunsurile vor fi afișate pe tabla magnetică.

B. Lecție online

Se dau termenii: jocuri video, anxietate, stres, Parkinson, depresie, capacitate motorie. Formulați 4-5 enunțuri utilizând termenii dați pentru a exprima posibile legături care credeți că pot exista între ideile exprimate de aceștia. Postați răspunsurile pe pagina Jamboard creată de către profesor.

„7 EFECTE BENEFICE ALE JOCURILOR VIDEO”

de Paula Rotaru

(www.csid.ro - dați click [aici](#) pentru accesarea articolului)

Citește cu atenție următorul text și apoi răspunde la cerințele de mai jos.

Întotdeauna părinții au încercat să își țină departe copiii de jocurile video, pe motivul că pierd vremea inutil și își strică vederea, însă numeroase cercetări în acest domeniu tin să sugereze că există și unele beneficii.

Astfel, specialiștii ne asigură că, pe termen lung în multe cazuri, jocurile video pot reduce anxietatea și stresul, pot restabili funcțiile motorii (în cazul celor cu probleme de mobilitate) și îmbunătățesc vederea, dar nu numai.

Să descoperim 7 dintre aceste beneficii surprinzătoare ale jocurilor video asupra sănătății copiilor noștri și, de ce nu, asupra sănătății adultului:

1. Au efect terapeutic pentru copiii cu boli cronice

Copiii diagnosticați cu boli grave precum autismul, depresia ori chiar boala Parkinson, ultimele două fiind în general specifice vârstelor înaintate, pot da semne de ameliorare a simptomelor dacă se joacă pe calculator, arată cercetările realizate în cadrul Universității din Utah.

De asemenea, jocurile video pot conferi sentimentul de putere, îndrăzneală și spiritul de luptător, elemente esențiale de care avem nevoie pentru a supraviețui în situații limită și cu resurse limitate, pentru a trece cu bine peste încercările vieții.

2. Preșcolarii își dezvoltă mai bine capacitatea motorie

Probabil nu și se pare cea mai eficientă metodă prin care să îți înveți copilul să fie mai activ, însă dacă îți lași copilul în fața ecranului TV jucându-se jocuri interactive specifice vârstei sale, acestea îl pot ajuta să aibă un mai bun control asupra abilităților motorii, sunt de părere cercetătorii australieni.

3. Jocurile video reduc stresul și depresia

Un studiu efectuat pe subiecți care sufereau de stres și depresie relevă că aceștia și-au exprimat mai ușor frustrarea și agresivitatea jucând jocuri video, astfel înregistrându-se o îmbunătățire a stării lor generale.

(fragment din articolul 7 efecte benefice ale jocurilor video, de Paula Rotaru, preluat de pe www.csid.ro)

Aplicații:

A. Lecție realizată în clasă

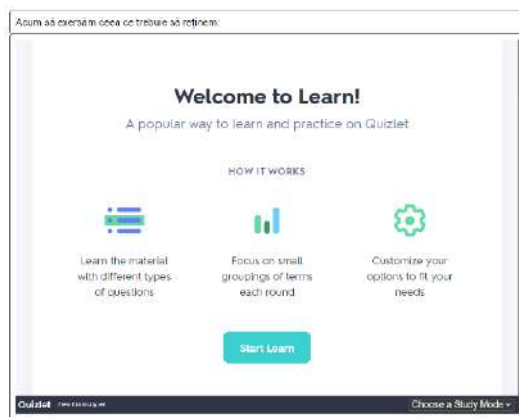
Activitate pe grupe:

Elevii se împart în 6 grupe. Fiecare grupă primește fișe de lucru cu anumite cerințe care vizează înțelegerea textului. La final fiecare grupă prezintă colegilor cerințele și soluțiile.

B. Lecție online

lăță cerințele pentru discutarea textului (ultima cerință se rezolvă individual ca temă pentru acasă și va fi postată în Classroom):

✚ Elevilor li se propune un joc interactiv (realizat în platforma Quizlet) în care au la dispoziție calculatoare sau telefoane sau în cazul lecției online (5 minute):

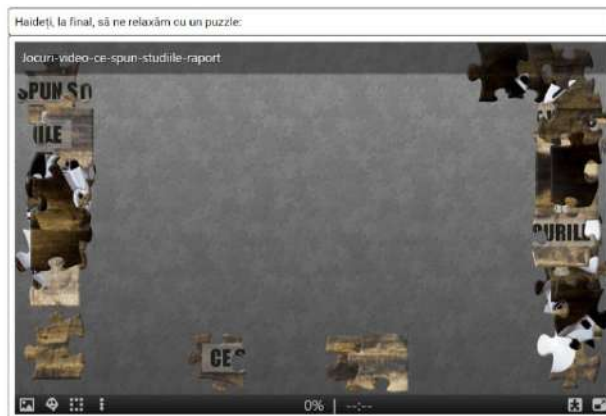

III. REFLECȚIE

✚ Elevii trebuie să completeze un „Exit ticket”: să noteze 3 termeni care redau idei discutate în lecție, utilizând un sondaj Mentimeter. Rezultatele a ceea ce scriu se vor vedea în timp real într-un nor de cuvinte (3 minute):

✚ La finalul lecției elevii pot rezolva un puzzle (5 minute):

TIPURI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului elevului (pe parcursul realizării sarcinilor de lucru, pe baza unei fișe de observație)
- evaluare formativă (activitățile interactive care verifică atenția acordată sarcinilor de lucru și oferă o imagine a gradului de înțelegere a celor discutate)
- aprecieri verbale pe parcursul desfășurării activităților
- bilet de ieșire (la finalul orei)

LINK RESURSĂ:

<https://library.livresq.com/details/61631be8867253000c6432b3>

OBSERVAȚII:

Materialul se poate utiliza atât în lecții desfășurate cu prezență fizică, cât și în predarea online, în funcție de resursele materiale disponibile, putând fi accesate și activitățile interactive în clasă.

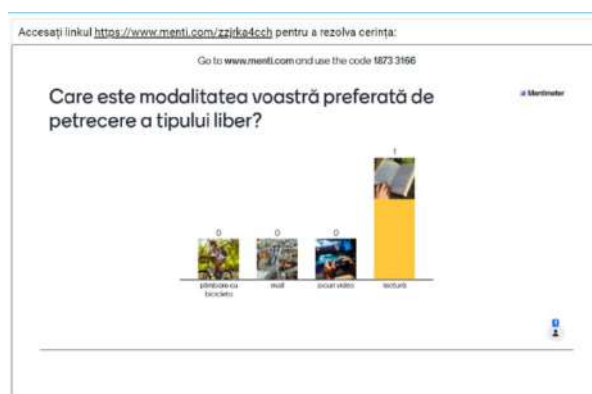
Materialul conține resurse digitale pentru realizarea unei singure lecții sau în cadrul mai multor lecții, în funcție de competențele/ obiectivele operaționale urmărite.

Exemple de modalități de realizare la clasă a activităților:

❖ **Activitate care vizează dezvoltarea competenței de comunicare orală (argumentare orală):**

EVOCARE

- Profesorul propune elevilor un sondaj referitor la modalitățile de petrecere a timpului liber. Se discută pe baza rezultatelor, se punctează elemente pozitive ale activităților date. (5 minute)

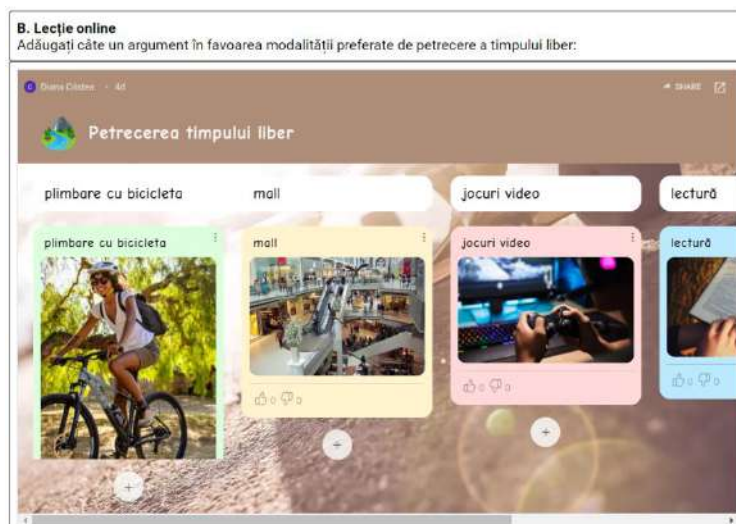
REALIZAREA SENSULUI**APLICAȚII:****A. Lecție realizată în clasă**

Să presupunem că urmează să vă petreceți o după-amiază cu un prieten. Trebuie să decideți ce veți face. Încercați să îl determinați să accepte propunerea voastră aducând argumente cât mai convingătoare.

- În cazul lecției desfășurate în școală:
 - Elevii sunt împărțiți în perechi și trebuie să decidă ce vor face într-o după-amiază petrecută împreună. Fiecare își alege activitatea preferată și încearcă să îl convingă pe celălalt să accepte ideea sa, aducând câteva argumente. Fiecare pereche trebuie să hotărască ce activitate alege.
 - Pe tablă, se realizează un tabel, fiecare coloană reprezentând o activitate din cele patru propuse. Fiecare pereche prezintă argumentele pentru activitatea aleasă (acestea se contabilizează în tabel).

✚ În cazul în care lecția se va desfășura online:

- Elevilor li se cere să decidă ce vor face într-o după-amiază petrecută împreună cu un prieten. Fiecare trebuie să argumenteze alegerea făcută.
- Pe peretele virtual Padlet se centralizează argumentele prezentate de elevi pentru fiecare activitate propusă.

REFLECȚIE

✚ În cazul lecției desfășurate în școală:

Exit ticket:

Notați trei idei pozitive care descriu activitatea din această oră:

✚ În cazul lecției desfășurate online:

Notați trei idei pozitive care descriu activitatea din această oră. („nor de cuvinte” în aplicația Mentimeter sau Answergarden prin intermediul unui link pus la dispoziție de către profesor)

❖ **Activitate care vizează dezvoltarea competenței de redactare:**

Extindere pentru tema jocurilor video: Metoda RAFT (rol, auditoriu, formă, temă):

Elevii sunt împărțiți pe grupe. Trebuie să rezolve următoarele sarcini de lucru:

✚ GRUPA 1:

La finalul modului 1, trebuie realizată o prezentare a jocului preferat. Realizați o prezentare a jocului video favorit (nume, reguli, descriere detaliată, imagini, elemente favorite etc.) pe care le afișați la avizierul clasei.

✚ GRUPA 2:

Ai revenit din tabără și bunicii tăi sunt curioși să afle ce ai făcut acolo. Ești încântat de un nou joc video pe care l-ai descoperit. Scrie un e-mail în care să la povestești bunicilor despre noul joc.

✚ GRUPA 3:

Revista școlii a lansat o provocare: care este cel mai popular joc video din școală? Scrie un articol care să fie publicat în revista școlii în care argumentezi de ce crezi tu că jocul video preferat de tine ar trebui votat ca cel mai popular în școală.

ANEXE

Rezolvăți cerințele.

1. Utilizând DEX-ul sau un dicționar de neologisme, indică sinonime următoarelor cuvinte: *anunțarea, beneficii, ameliorare, evaluare, abilități, feedback.*
2. Transcrie din textul citat un fragment de mai-două rânduri, în care sunt menționate beneficii asupra cărora jocurile pe calculator au un efect terapeutic.
3. Încercuște, pe textul citat, trei cuvinte care exprimă stări negative/relații umane pozitive și trei care exprimă stări negative.
4. Notează, pe caietul de clasă, următoarele elemente ale situației de comunicare identificate în textul citat: emițitorul, receptorul, mesajul, codul, contextul.
5. Încercuște răspunsul corect:
 Scopul textului citat este:
 a. să informeze cititorii; b. să popularizeze mesajul; c. să delecteze cititorii.
 Tipul textului citat este:
 a. argumentativ; b. descriptiv; c. narativ.
 Relația cu cititorul este:
 a. familiară; b. oficială; c. nu există.
6. Notează, într-un enunț, cele trei beneficii ale jocului pe calculator prezentate în fragmentul citat.
7. În perechi, răspundeți la următoarele întrebări:
 a. Extrage din textul citat doi conecții logici și explică rolul acestora în fragmentul citat.
 b. Evidențiază măcar o subiectivitate identificată în textul citat.
 c. Transcrie din textul citat două sintagme/grupuri de cuvinte utilizate de autor cu scop persuasiv.
 d. Ilustrează, pe baza textului, conceptul operațional de *claritate*.
8. Discuțai, în grupe de patru-șase elevi, pentru a lăsa o poziție referitoare la punctul de vedere exprimat în articolul citat. Notezi, în caietul de clasă, patru argumente care să susțină punctul vostru de vedere.

Rezolvăți cerințele.

1. Utilizând DEX-ul sau un dicționar de neologisme, indică sinonime următoarelor cuvinte: *anunțarea, beneficii, ameliorare, evaluare, abilități, feedback.*
2. Transcrie din textul citat un fragment de mai-două rânduri, în care sunt menționate beneficii asupra cărora jocurile pe calculator au un efect terapeutic.
3. Încercuște, pe textul citat, trei cuvinte care exprimă stări negative/relații umane pozitive și trei care exprimă stări negative.
4. Notează, pe caietul de clasă, următoarele elemente ale situației de comunicare identificate în textul citat: emițitorul, receptorul, mesajul, codul, contextul.
5. Încercuște răspunsul corect:
 Scopul textului citat este:
 a. să informeze cititorii; b. să popularizeze mesajul; c. să delecteze cititorii.
 Tipul textului citat este:
 a. argumentativ; b. descriptiv; c. narativ.
 Relația cu cititorul este:
 a. familiară; b. oficială; c. nu există.
6. Notează, într-un enunț, cele trei beneficii ale jocului pe calculator prezentate în fragmentul citat.
7. În perechi, răspundeți la următoarele întrebări:
 a. Extrage din textul citat doi conecții logici și explică rolul acestora în fragmentul citat.
 b. Evidențiază măcar o subiectivitate identificată în textul citat.
 c. Transcrie din textul citat două sintagme/grupuri de cuvinte utilizate de autor cu scop persuasiv.
 d. Ilustrează, pe baza textului, conceptul operațional de *claritate*.
8. Discuțai, în grupe de patru-șase elevi, pentru a lăsa o poziție referitoare la punctul de vedere exprimat în articolul citat. Notezi, în caietul de clasă, patru argumente care să susțină punctul vostru de vedere.

Rezolvăți cerințele.

3. Încercuște, pe textul citat, trei cuvinte care exprimă stări negative/relații umane pozitive și trei care exprimă stări negative.
4. Notează, pe caietul de clasă, următoarele elemente ale situației de comunicare identificate în textul citat: emițitorul, receptorul, mesajul, codul, contextul.

Rezolvăți cerințele.

5. Încercuște răspunsul corect:
 Scopul textului citat este:
 a. să informeze cititorii; b. să popularizeze mesajul; c. să delecteze cititorii.
 Tipul textului citat este:
 a. argumentativ; b. descriptiv; c. narativ.
 Relația cu cititorul este:
 a. familiară; b. oficială; c. nu există.
6. Notează, într-un enunț, cele trei beneficii ale jocului pe calculator prezentate în fragmentul citat.
7. În perechi, răspundeți la următoarele întrebări:
 a. Extrage din textul citat doi conecții logici și explică rolul acestora în fragmentul citat.
 b. Evidențiază măcar o subiectivitate identificată în textul citat.
 c. Transcrie din textul citat două sintagme/grupuri de cuvinte utilizate de autor cu scop persuasiv.
 d. Ilustrează, pe baza textului, conceptul operațional de *claritate*.

Anexa 3, Fișă monitorizare comportament elevi

Literatura de frontieră

Grupaj de materiale didactice interactive – Călătoria, aventura

prof. Cristea Diana
Liceul Teologic Penticostal Arad

CLASA: a IX-a

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Călătoria, aventura”

TITLUL LECȚIEI: „Literatura de frontieră”

CATEGORIA LECȚIEI: formare de deprinderi și abilități

COMPETENȚE GENERALE:

5. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 2.1 Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: învățare prin descoperire, conversație euristică, chestionar (evaluare formativă și sumativă)

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calculator, video-proiector, internet

FORME DE ACTIVITATE: pe grupe, individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Elevii vor fi capabili:

1. Să precizeze câteva trăsături ale literaturii de frontieră
2. Să recunoască în texte trăsăturile literaturii de frontieră
3. Să identifice modalități specifice de transmitere a mesajului în texte memorialistice

Materialul cuprinde un grupaj de aplicații digitale și itemi textuali care pot fi utilizați pentru discutarea trăsăturilor textelor de graniță și ilustrarea acestora pe fragmente aparținând lui Liviu Rebreanu.

Acestea pot fi utilizate pe parcursul mai multor ore de curs putând fi completate cu alte materiale didactice adaptate la obiectivele lecțiilor sau nivelul clasei de elevi.

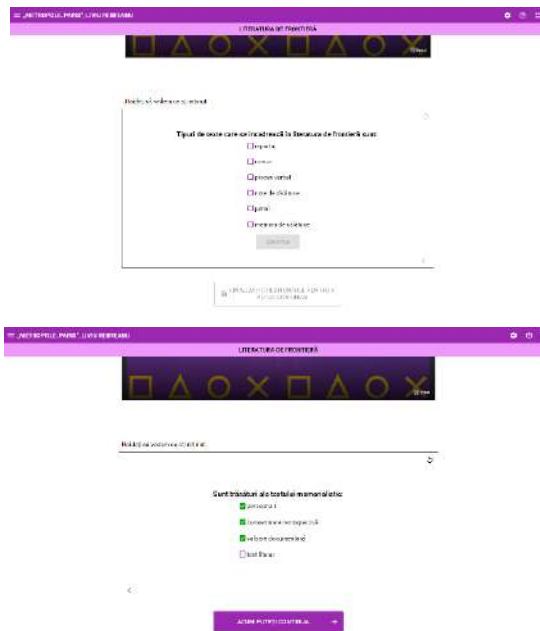
<p> Primul material este o prezentare video, „Literatura de frontieră”, care cuprinde trăsăturile acestui tip de text.</p> <p>Se poate utiliza pentru activitate frontală, individuală sau de grup, în funcție de situație.</p>	
<p>Activitatea se poate extinde într-una mai amplă, de căutare pe internet a unor informații despre literatura de frontieră sau a unor imagini.</p>	

Poate să li se ceară elevilor să descopere informații în legătură cu tipurile de texte care se încadrează în această categorie sau autori care au publicat opere care se încadrează în literatura de frontieră.

Se poate realiza în clasă, pe grupe finalizându-se cu un tur al galeriei sau în online se pot expune informațiile sau imaginile găsite de elevi pe un perete colaborativ Padlet sau pe un Jamboard.

✚ Urmează un chestionar interactiv care verifică înțelegerea informațiilor cuprinse în materialul precedent.

Parcurgerea chestionarului condiționează accesul la următoarele materiale, finalizarea chestionarului activând butonul de acces.

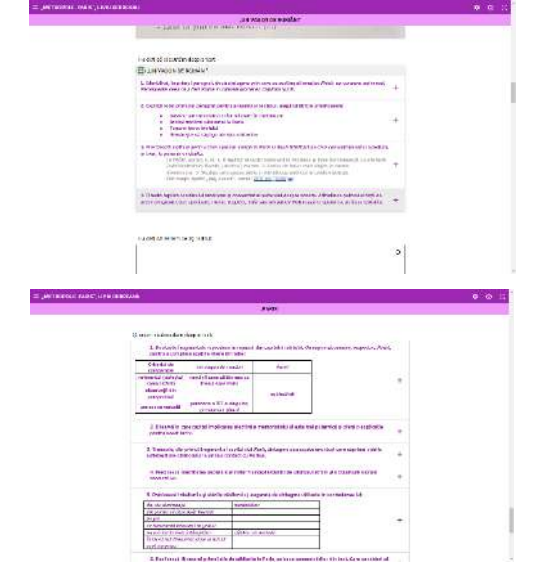
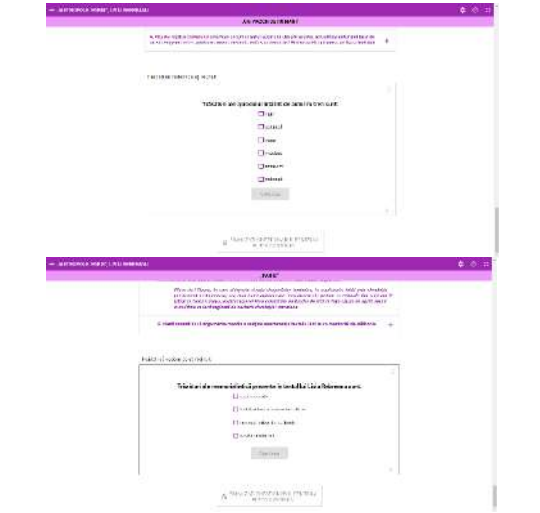

Chestionarul are rolul unei evaluări formative referitoare la trăsăturile textelor de graniță și tipurile de texte încadrabile în această categorie.

✚ Se ajunge la discutarea fragmentelor de text. Este inclusă o galerie de imagini care oferă o modalitate de introducere a tematicii textelor propuse pentru discuții. Imaginile ilustrează locuri din Paris care vor fi menționate în textul lui Rebreanu, „Metropole. Paris”.

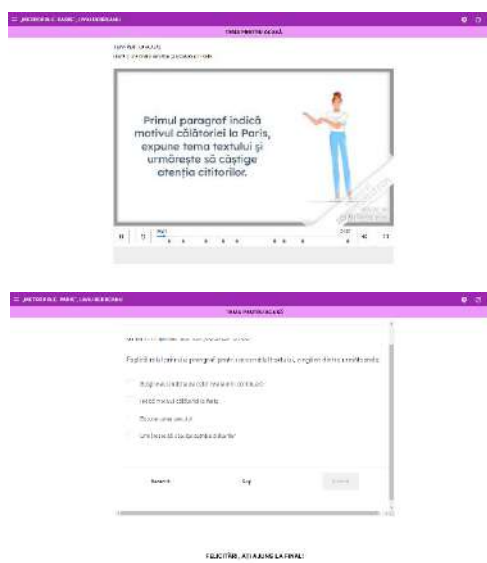
În funcție de nivelul clasei, activitatea se poate utiliza ca EVOCARE (moment inițial al unei lecții) plecând de la un Brainstorming despre Paris.

Se poate extinde cu informații culese de pe internet și se poate transforma într-o activitate de dezvoltare a competenței de comunicare orală.

<p>☑ Sunt oferite ca exemple două fragmente din „Metropole. Paris” de Liviu Rebreanu. Materialul include textele propuse pentru discuție.</p>	
<p>☑ Itemii care vizează elemente de comprehensiune a textului sunt incluși într-un instrument digital interactiv tip acordeon, iar la deschiderea lui se oferă sugestii de rezolvare a itemilor.</p>	
<p>☑ După discutarea fiecărui fragment trebuie parcurs un chestionar interactiv care verifică atenția acordată discuțiilor anterioare pe baza textului.</p> <p>Precum chestionarul anterior, și acestea au rolul unei evaluări formative referitoare la elementele de comprehensiune a textelor discutate.</p>	
<p>☑ Parcurgerea chestionarelor condiționează accesul la materialele următoare, finalizarea chestionarelor activând butonul de acces.</p>	
<p>Chestionarele pot fi utilizate ca Exit tickets la finalul lecțiilor, care pot</p>	

fi concepute astfel încât activitățile să se finalizeze cu rezolvarea acestor chestionare.

✚ Materialul mai oferă o aplicație interactivă care poate fi utilizată ca temă pentru acasă sau ca o încheiere a discuțiilor despre fragmentele de text din memorialistica lui Rebreanu. Ea cuprinde o animație care oferă o sinteză a ideilor discutate despre cele două fragmente de text în care au fost inserate câțiva itemi cu alegere multiplă sau răspuns deschis pe care elevii trebuie să îi rezolve.

Aplicația este realizată pe baza unei animații create în Renderforest și postată pe YouTube: <https://youtu.be/55eXbISvoD4>. Itemii au fost atașați în EdPuzzle.

✚ La finalul materialului am inserat un puzzle pentru a oferi un moment de relaxare la finalul lecției.

TIPURI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului elevului (pe parcursul realizării sarcinilor de lucru)
- evaluare formativă (chestionare interactive pe parcursul lecției)
- evaluare sumativă (aplicația de la finalul activității)

LINK RESURSĂ:

<https://library.livresq.com/details/60eab8217992070007b8220f>

OBSERVAȚII: Materialul se poate utiliza atât în lecții desfășurate cu prezență fizică, cât și în predarea online.

Literatura de frontieră

Grupaj de materiale didactice interactive

Personalități, exemple, modele

prof. Cristea Diana
Liceul Teologic Penticostal Arad

CLASA: a IX-a

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Personalități, exemple, modele”

TITLUL LECȚIEI: „Letopisețul Țării Moldovei”

CATEGORIA LECȚIEI: formare de deprinderi și abilități

COMPETENȚE GENERALE:

4. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 2.1 Aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: învățare prin descoperire, conversație euristică, chestionar (evaluare formativă și sumativă)

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calculator, video-proiector, internet (sau televizor sau tablă smart)

FORME DE ACTIVITATE: pe grupe, individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Elevii vor fi capabili:

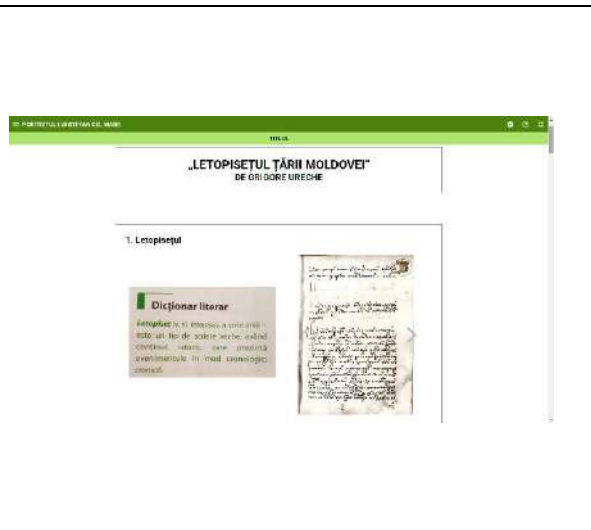
1. Să precizeze câteva trăsături ale letopisețului
2. Să recunoască în texte tehnici de caracterizare (caracterizare directă sau indirectă, portre fizic sau moral)
3. Să identifice arhaisme și regionalisme în texte literare sau nonliterare

Materialul cuprinde un grupaj de activități care vizează caracterizarea domnitorului Ștefan cel Mare într-un text nonliterar.

Acestea pot fi utilizate pe parcursul mai multor ore de curs putând fi completate cu alte materiale didactice adaptate la obiectivele lecțiilor sau nivelul clasei de elevi.

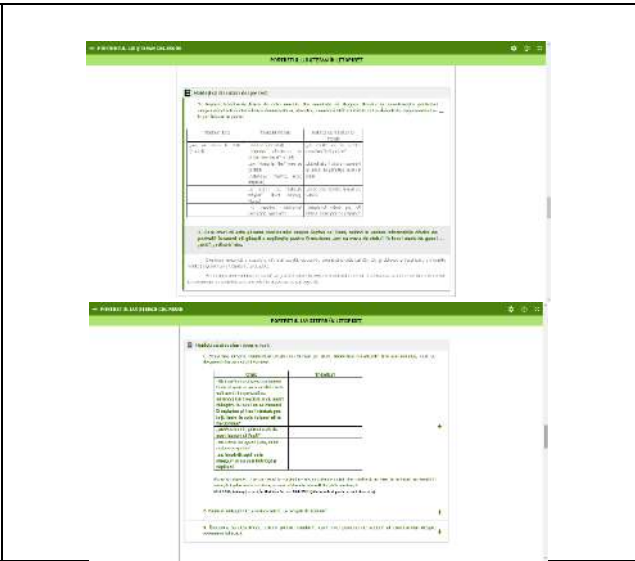
✚ Primul material prezintă informații despre noțiunea de „letopiseț”. Este însoțit de o galerie de imagini (element interactiv) care ilustrează pagini de letopiseț.

Se poate utiliza pentru activitate frontală, individuală sau de grup, în funcție de situație. Se poate extinde într-o activitate mai amplă de căutare pe internet a unor informații despre letopiseț sau a unor imagini. Poate să li se ceară

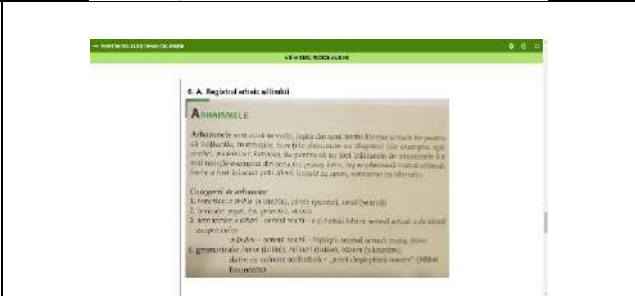

<p>elevilor să identifice sau să descopere informații în legătură cu alfabetul ilustrat în imagini.</p>	
<p>✚ Se ajunge (prin intermediul imaginilor anterioare) la discuții despre alfabetul chirilic. Sunt prezentate informații despre alfabetul chirilic și este inclusă o imagine care ilustrează literele chirilice utilizate pentru scrierea limbii române, însoțite de literele latine corespunzătoare.</p> <p>La clasele mai bune se poate extinde activitatea similar cu cea anterioară.</p>	
<p>✚ Urmează informații despre Grigore Ureche. E inserată și o galerie de imagini care cuprinde semnătura lui și imaginea unei pagini din letopiseț.</p>	
<p>✚ Similar secțiunii anterioare, sunt prezentate informații despre Ștefan cel Mare. E inserată și o galerie de imagini care cuprinde atât portrete ale domnitorului, cât și diverse monumente care îl înfățișează în diverse orașe din țară.</p>	
<p>Ambele activități se pot realiza ca atare sau pot fi extinse la activități mai ample, care să vizeze informații despre cele două personalități ale istoriei românilor. Se pot realiza în clasă, pe grupe finalizându-se cu un tur al galeriei sau în online se pot expune informațiile sau imaginile găsite de elevi pe un perete colaborativ Padlet sau pe un Jamboard.</p> <p>De asemenea, se pot realiza proiecte sau se poate extinde într-o activitate de dezvoltare a competenței de comunicare orală.</p>	
<p>✚ Sunt inserate două fragmente din „Letopisețul Țării Moldovei” de Grigore Ureche în care se realizează portretul lui Ștefan cel Mare.</p>	

✚ Itemii care vizează elemente de comprehensiune a textului sunt incluși într-un instrument digital interactiv tip acordeon, iar la deschiderea lui se oferă sugestii de rezolvare a itemilor.

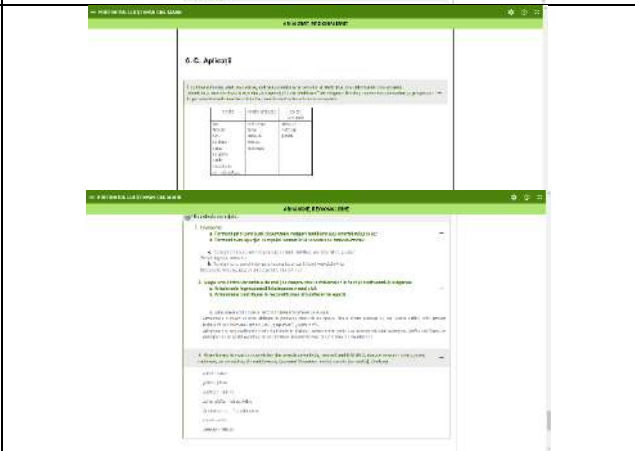
✚ Urmează informații teoretice care vizează registrul arhaic și regional al lexicului.

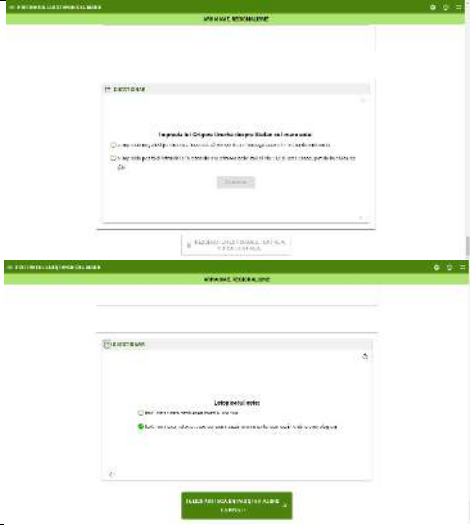

✚ Aplicațiile vizează fragmentele din letopiseț discutate anterior, ca exemplificare a unui text nonliterar și apoi un fragment din „Frații Jderi” de Mihail Sadoveanu pentru exemplificare într-un text literar.

✚ Itemii care vizează aplicarea noțiunilor de vocabular sunt incluși într-un instrument digital interactiv tip acordeon, iar la deschiderea lui se oferă sugestii de rezolvare a itemilor.

<p>🚦 După parcurgerea tuturor activităților, trebuie parcurs un chestionar interactiv care verifică atenția acordată discuțiilor anterioare. Parcurgerea chestionarului condiționează accesul la materialele următoare, finalizarea chestionarului activând butonul de acces.</p>	
<p>Chestionarul are rolul unei evaluări formative referitoare la elementele de portret identificate în fragmentele de text din „Letorpișețul Țării Moldovei” de Grigore Ureche.</p>	
<p>🚦 Materialul mai cuprinde o activitate colaborativă care poate fi utilizată ca temă pentru acasă sau ca „exit ticket” pentru a sintetiza în câteva cuvinte discuțiile din cadrul activităților.</p> <p>Elevilor li se cere să realizeze un nor de cuvinte utilizând aplicația WordArt și să îl posteze pe o pagină Padlet.</p>	
<p>🚦 La finalul lecției, am inserat un puzzle pentru a oferi un moment de relaxare.</p>	

TIPURI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului elevului (pe parcursul realizării sarcinilor de lucru)
- evaluare formativă (chestionarul)
- evaluare sumativă (chestionarul și aplicația de la finalul activității)

LINK RESURSĂ:

<https://library.livresq.com/details/60e40b017992070007b0f24d>

OBSERVAȚII: Materialul se poate utiliza atât în lecții desfășurate cu prezență fizică, cât și în predarea online.

Exemple de bune practici pentru unitatea de învățare „Joc și joacă”

prof. Petcuț Diana Maria
Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

Competența specifică din programa de clasa a IX-a, 1.3. *exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate: exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (jurnal de lectură, eseu structurat, eseu liber etc.), este continuarea unui demers deja structurat din clasa a VIII-a, prin competențele specifice 1.2. prezentarea documentată a unei teme, a unui punct de vedere, citând sursele de informare, într-un text argumentativ și 2.3. argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple. Pe parcursul clasei a IX-a, se va aprofunda și diversifica această noțiune, căci, dacă în gimnaziu, nu există explicit referire la redactarea textelor argumentative cu privire la texte studiate, acum aceasta reprezintă un conținut obligatoriu.*

Clasa: a IX-a**Aria curriculară:** Limbă și comunicare**Disciplina:** Limba și literatura**Unitatea de învățare:** Joc și joacă**Subiectul:** Textul argumentativ**Tipul lecției:** Însușire de noi cunoștințe**Durata:** 50 minute**Locul de desfășurare:** Sala de clasă**COMPETENȚE SPECIFICE:**

1.3.exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate: exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, față de filme văzute (jurnal de lectură, eseu structurat, eseu liber etc.)

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- Să asocieze corect enunțurile date cu termenii literari specifici textului argumentativ;
- Să exprime opinii pornind de la imagini date, falorificând un argument în acest sens;
- Să realizeze un text argumentativ, pe o temă dată, respectând structura acestui tip de text;
- Să dovedească înțelegerea noțiunilor discutate în cadrul orei, rezolvând un chestionar Google Forms.

Strategia didactică:

- ✓ **Metode și procedee:** Conversația, Explicația, Exercițiul, Jocul didactic, Scaunul autorului, Interevaluarea, Observarea sistematică a comportamentului și atitudinii elevilor;
- ✓ **Forme de organizare:** Frontal, în perechi, în grupe;
- ✓ **Mijloace de învățământ:** fișe de lucru, tablă, caietele elevilor, videoproiector, wordwall, chestionar Google Forms.
- ✓ **Bibliografie:**
 - Andra Vasilescu, Mioara Popescu, Ghidul profesorului, Editura All;
 - Manual pentru clasa a IX-a, *Limba și literatura română*, Editura Art, București, 2004.;
 - *Programa școlară pentru clasa a IX-a, Limba și literatura română*, București, 2009;
 - Vistian Goia, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
 - [Children Kids Childhood - Free photo on Pixabay](#) (site imagini gratuite, accesat 20.11.2021, ora 21:30).

Scenariu didactic**Evocare** (10 minute)

Cadrul didactic le propune elevilor un joc, prin care să își actualizeze cunoștințele despre textul argumentativ. Jocul este realizat în wordwall și conține paragrafe care vizează structura textului argumentativ, urmând ca elevii să le asocieze cu termenii specifici. La fiecare afirmație adevărată, elevii vor ridica mâna dreaptă sus, iar la fiecare afirmație falsă vor ridica mâna stângă. După rezolvarea jocului, elevii vor completa o diagramă prin care vor fi sintetizate informațiile legate de structura textului argumentativ (*Anexa 4*).

Cadrul didactic proiectează trei imagini legate de joc și joacă, solicitând elevilor să aleagă una dintre ele, pe care să o interpreteze împreună cu colegul de bancă. În elaborarea răspunsului elevii vor preciza care este semnificația imaginii alese, susținând afirmația printr-un argument. Vor fi expuse câteva interpretări, accentuând-se modalitatea de exprimare a opiniilor (utilizarea conectorilor, structură, etc.). – *Anexa 1*

Realizarea sensului (35 de minute)

Profesorul împarte elevii în trei grupe, distribuind fiecareia câte o fișă de lucru. Fiecare grupă primește un text care are drept temă jocul. După lectura textelor suport (sub îndrumarea cadrului didactic) elevii vor realiza un eseu argumentativ în care să își exprime părerea cu privire la:

Grupa 1: importanța jocului, pornind de la afirmația „Jocul este mai vechi decât cultura”;

Grupa 2: responsabilitatea îndeplinirii sarcinilor familiale;

Grupa 3: importanța jocului în dezvoltarea personalității unui copil. (Anexa 2)

În cadrul rezolvării acestui exercițiu, elevii își vor reîmpărți sarcinile de lucru, la sugestia cadrului didactic (inițial pe ciornă se stabilește, la nivelul grupului, structura textului argumentativ și ideile, după care, un elev va

dezvolta opinia, alții argumentele, iar concluzia va fi elaborată de un alt membru al grupei).

După terminarea sarcinii de lucru, liderul fiecărei grupe va citi eseul realizat de pe scaunul autorului. Elevii din celelalte grupe vor realiza evaluarea textului prezentat de coleg pe baza unei grile de evaluare (*Anexa 3*).

Reflecție (5 minute)

În etapa de reflecție, se va asigura realizarea feedback-ului. Elevii vor primi un chestionar, realizat în Google Forms, în care vor răspunde la câteva întrebări pe baza lecției discutate. Cadrul didactic va centraliza răspunsurile și va realiza verificarea împreună cu elevii, discutând și lămurind eventualele neclarități (*Anexa 1, exercițiul 3*).

Anexa 1

Fișă de lucru

1. Asociază fiecare sintagmă cu enunțul potrivit:
<https://wordwall.net/resource/25397764>
2. Interpretează una dintre imaginile de mai jos, împreună cu colegul de bancă, precizând un argument care să susțină afirmația.

3. Răspunde la întrebări, accesând formularul de mai jos (CTRL+CLICK, pe link):

https://docs.google.com/forms/d/1P7MFvVF3frriKt70GEmDkyL4lZxkKd_9SQGbBTFT43I/edit

Anexa 2

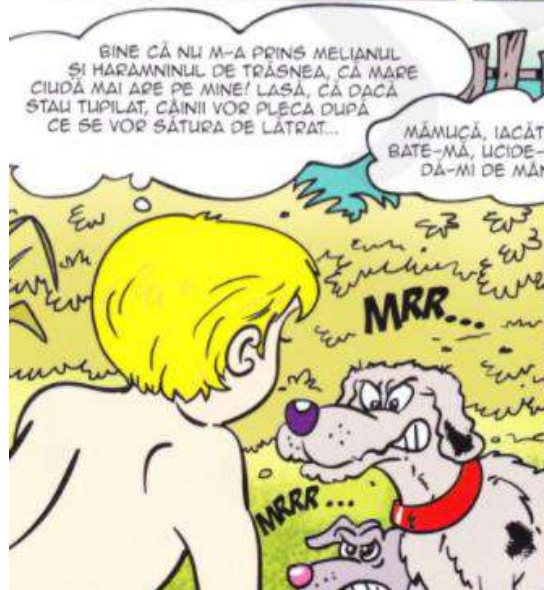
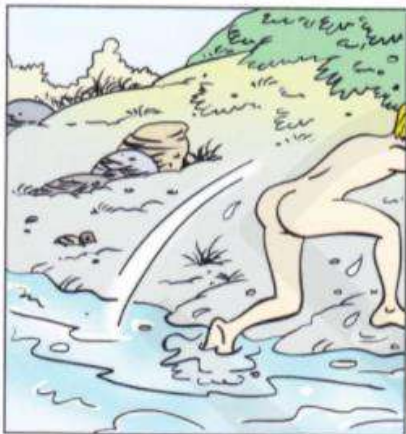
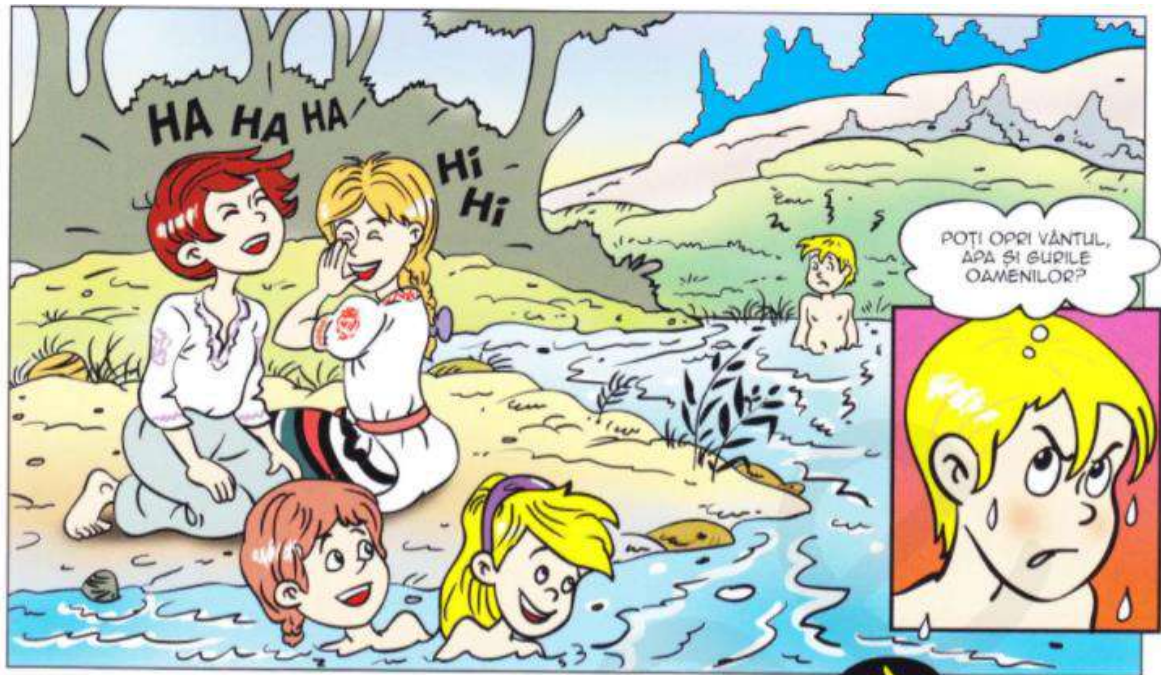
Grupa 1:

„Jocul este mai vechi decât cultura, pentru că noțiunea de cultură, oricât de incomplet ar fi ea definită, presupune în orice caz o societate omenească, iar animalele nu l-au așteptat pe om ca să le învețe să se joace. Ba chiar se poate afirma, fără risc, că civilizația omenească nu a adăugat nici o caracteristică esențială noțiunii generale. Animalele se joacă întocmai ca și oamenii. Toate trăsăturile fundamentale ale jocului sunt prezente și în cel al animalelor. Nu avem decât să urmărim joaca unor cățeluși, pentru ca să identificăm în vesela lor zbenguială toate aceste trăsături. Cățelușii se invită unii pe alții la joacă printr-un soi de atitudini și gesturi ceremoniale. Respectă regula că nu trebuie să-i muște de urechi pe camarazii lor de joacă. Se comportă ca și cum ar fi înspăimântător de răi. Și mai ales: se vede cât de colo că toate acestea îi bucură și îi amuză enorm. O asemenea joacă a unor căței care zburdă nu este decât una dintre cele mai simple forme ale jocului animalelor. Există altele, cu un conținut mult mai elevat, mult mai dezvoltat: veritabile competiții, fermecătoare reprezentații date în fața unor spectatori.” (Johan Huizinga, *Homo Ludens*)

Scrive un text argumentativ, de minimum 100 de cuvinte, pornind de la următoarea afirmație a lui Johan Huizinga: *Jocul este mai vechi decât cultura*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras, cât și la experiența personală sau culturală.

Grupa 2:

Alcătuiește un text argumentativ, de minimum 100 de cuvinte, în care să exprimi opinia despre responsabilitatea îndeplinirii sarcinilor familiale, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras, cât și la experiența personală sau culturală.

Grupa 3:

„Copilaria începe odată cu nașterea și se sfârșeste în jurul vârstei de 12-14 ani. Copilul la vârsta de 3 ani capătă un statut, are obligații, un program, iar activitățile desfășurate sunt orientate către un scop precis. Se dezvoltă limbajul, are preferințe și își dezvoltă personalitatea. În permanență raportarea la el trebuie să fie adecvată nivelului la care a ajuns. Adultul trebuie să cunoască acest nivel, să interacționeze adecvat cu cel mic și să facă față continuu schimbărilor ce apar în fiecare etapă de evoluție și dezvoltare psihocomportamentală.

Experiența afectivă a copilului are un rol esențial: copilul are nevoie de apreciere, comunicare, trebuie îngrijit cu dăruire, trebuie să i se acorde atenție. Forma principală de învățare este imitația. Copilul este la început egocentrist, nu diferențiază trăirile lui de mediul înconjurător (totul în jurul lui are suflet, totul preia atributele umanului); gândirea este magică (tendința copilului de a face legături cauzale incorecte între fenomene).

Jocul este principala formă de activitate care stimulează coordonarea, echilibrul, dinamismul, evaluarea spațialității; inițial copiii se joacă unii lângă alții, apoi unii cu alții. Aproape de vârsta de 8 ani, apare conștiința de sine, permisivitatea părinților dezvoltă la copil încrederea în sine, în timp ce autoritatea excesivă determină apariția sentimentului de inferioritate, teamă sau nefericire”.

(sursa: <http://optimumpersonal.ro/pagini/etapele.html>)

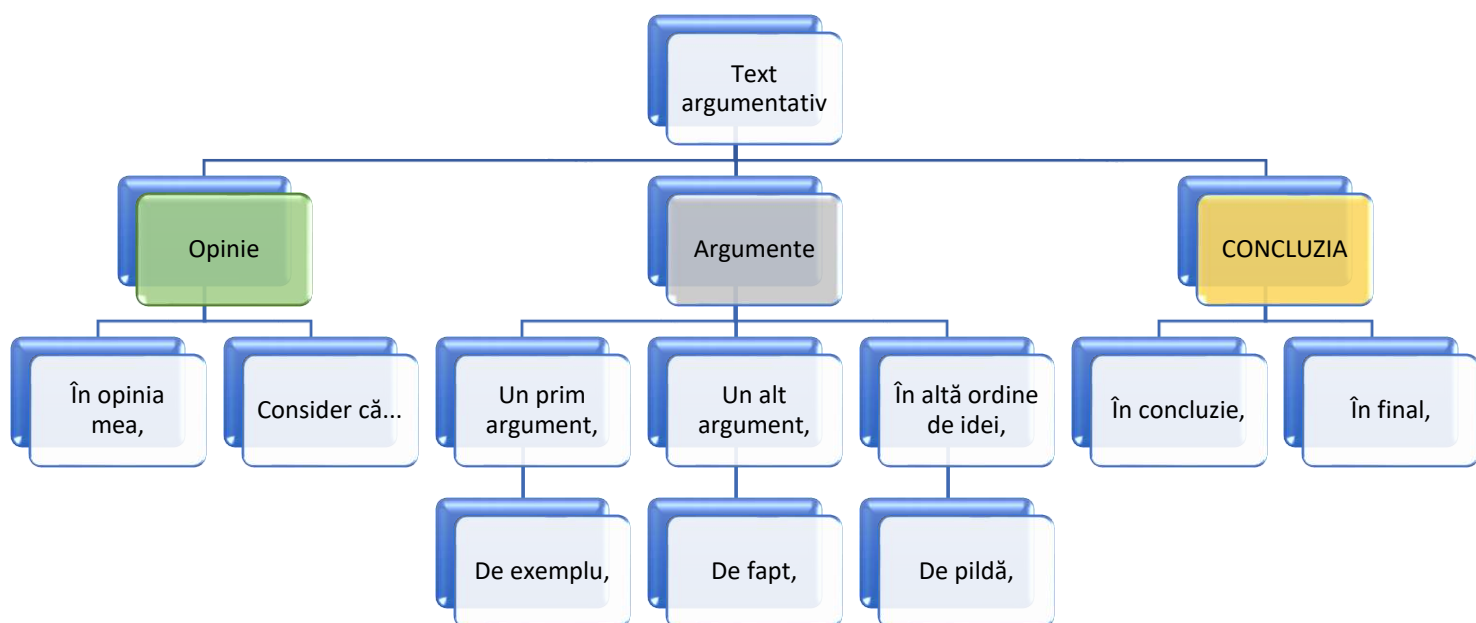
Redactează un text argumentativ, de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia cu privire la importanța jocului în dezvoltarea personalității unui copil, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras, cât și la experiența personală sau culturală.

Anexa 3**Grilă de evaluare**

Criteriul evaluat			
A prezentat clar poziția față de teză, prin formulări specifice (opinie);			
A prezentat două argumente diferite pentru a-și susține punctele de vedere, folosind conectori potriviți;			

A folosit exemple relevante pentru a întări argumentele formulate, folosind conectori potriviți;			
A formulat o concluzie clară și în acord cu argumentele prezentate.			

Anexa 4
Diagramă text argumentativ

Armonizarea programei de clasa a IX-a cu tendențele actuale, în vederea desfășurării activității didactice prin raportare la elementele de continuitate între programele școlare de gimnaziu și liceu

prof. Baba Carina
Liceul Special Sfânta Maria Arad

Armonizare:

► textele continue, discontinue, **multimodale**

► **multimodalul** (prin urmare și banda desenată) poate fi inclus în orele de limba și literatura română din învățământul liceal, în special în clasa a IX-a, ca suport pentru exersarea diverselor strategii de comprehensiune și de interpretare, dar și în vederea stimulării gândirii autonome, reflexive și critice a elevilor.

Unitatea de învățare: Joc și joacă

Ficțiune și realitate

► Textul multimodal – banda desenată.
Red în Nebunia comenzilor prin poștă

Ficțiune și realitate

Textul multimodal – banda desenată *Red în Nebunia comenzilor prin poștă*

- ✓ termenul a fost însă folosit de Gunther Kress și Theo van Leeuwen încă din 1996 (*Reading Images. The Grammar of Visual Design*), aceștia considerând că **orice text ale cărui semnificații se concretizează prin mai mult de un singur cod semiotic este unul multimodal**;
- ✓ implică integrarea diverselor forme textuale generatoare de semnificații și **presupune combinarea a două sau mai multe sisteme semiotice din seria: lingvistic, vizual, audio, gestual, spațial**;
- ✓ **tipologii multiple**: designul vizual, fotografiile, revistele, cărțile în format electronic, paginile web, produsul cinematografic;
- ✓ suportă două tipuri de lectură – *eferentă*, interesul cititorului concentrându-se pe informația transmisă de text și pe modul în care o poate folosi, și *estetică*, lectorul fiind interesat de ceea ce gândește și simte pe parcursul lecturii;
- ✓ textul multimodal impune o abordare diferită, avându-se în vedere nu doar sistemul lingvistic, ci și celelalte sisteme semiotice: vizualul (care presupune analiza culorii, a formei, a stilului, a dimensiunii sau a perspectivei), gestualul (observarea mimicii, a limbajului trupului), spațialul (poziționarea, apropierea sau distanța dintre obiecte), auditivul (linia melodică, efectele sonore, zgomotele ambientale, liniștea, intonația sau volumul).

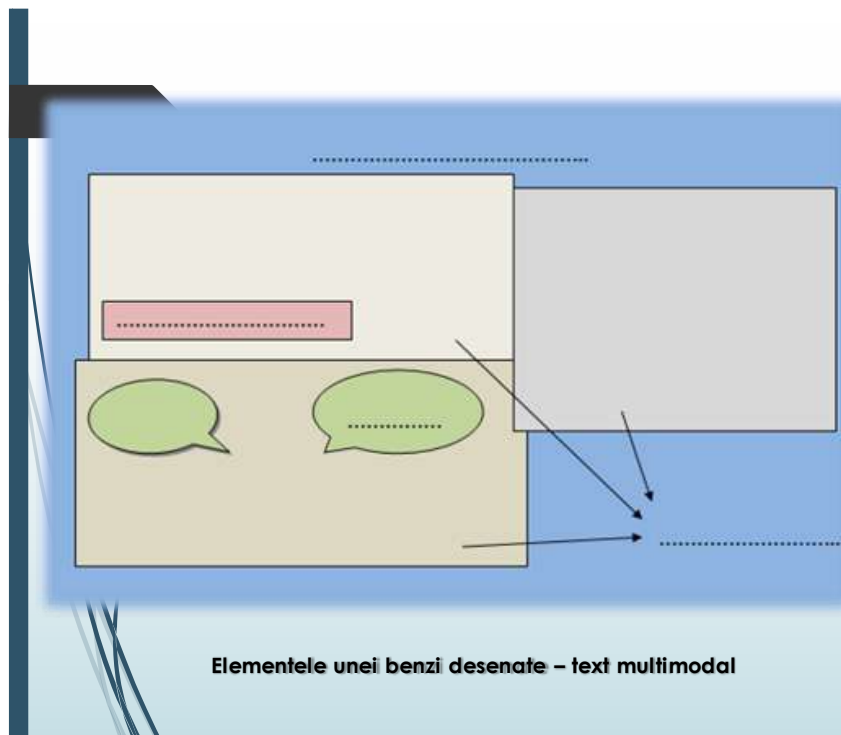

-o bandă desenată ofertantă, care **facilitează trecerea dinspre ficțional spre nonficțional (textul jurnalistic)** și **permite deconstrucția mesajelor mass-mediei** este ***Red în nebunia comenzilor prin poștă***.

-în abordarea textului se vor avea în vedere, mai întâi, cele două tipuri de discurs – iconografic și verbal –, structura (clarificându-se concepte ca planșă, benzi, viniete, desen, filactere, recitative), dimensiunea și forma caracterelor tipografice, apoi se va trece la investigarea conținutului, ca în cele din urmă atenția să se concentreze pe semnificații, prin raportare la personajul principal.

- În imaginile de mai sus se pot observa texte multimodale :
- ✓ îmbină imaginea cu textul;
 - ✓ mesajul e mai ușor de receptat;
 - ✓ alăturarea imaginilor poate crea anumite emoții, anumite reacții cititorului: amuzament, curiozitate, fericire, tristețe...

Fișa 1
Completează spațiile punctate cu aspectele specifice referitoare la textul multimodal.

Elevii vor nota:

- în chenarul albastru tipul acestui text multimodal: banda desenată;
- termenul viniete - în spații indicat de cele trei săgeți;
- în chenarul roz recitative - intervențiile naratorului;
- în diagramele verzi - termenul bule.

Care e diferența dintre conținutul discontinuu și modal?

- ▶ **Textele continue** sunt organizate în propoziții și paragrafe. Pot fi texte literare, în proză sau în versuri, sau texte nonliterare, precum articole sau reportaje.
- ▶ **Textele discontinue** prezintă informații organizate sub forma unor secvențe de text fără legătură între ele sau sub forma unor liste, grafice, diagrame.
- ▶ Textele discontinue pot fi table de materii, liste, tabele, calendare, grafice, articole de dicționar, scheme...

Lumina – Lucian Blaga

Lumina ceo simt
năvălindu-mi în piept când te vad,
oare nu e un strop din lumina
creată în ziua dintâi,
din lumina aceea setată adânc de viață?

Nimicul zăcean agonie
când singur plutea tunic și data
un semn Nepătrunsul:
"Să fie lumină!"

O mare
și-un vifor nebun de lumină
facutu-s-a-n clipa:
o sete era de pacate, de aventuri,
de doruri, de pațimi,
o sete de lume și soare.

Dar undea pierit orbitoarea
lumină de atunci - cine știe?

Lumina ceo simt năvălindu-mi
în piept când te vad- minunato,
e poate ca ultimul strop
din lumina creată în ziua dintâi.

Texte continue...

„— Să mergem să culegem viorele, grăi Trică, pe care hierta firea să piardă ziua cea frumoasă, mai ales că era luna Paștilor nemțești.

— Dacă ții... răspuse Persida alene. Ei plecară la deal spre ruinele de la Șoimoș, locuri lor atât de bine cunoscute

Era în adevăr frumos. Inima creștea de vederea mugurilor, care începuseră a crăpa, și sângele zvâcnea mai iute și mai tare în adierea vântului ce trecea peste flori proaspete.

— Știi ce? grăi deodată Persida. Să trecem la Lipova. Îți aduci aminte, colo, deasupra viilor, ce frumos era și câtă mulțime de viorele! Era, nu-i vorbă, mai frumos aici; dar frumos era și acolo; pretutindena era frumos și bine.

— Dacă vrei! răspuse dar Trică. Apoi se întoarseră la vale, trecură Murășul, fără ca săși mai pună viața în joc și fără ca să plătească creițării, și o luară spre Sărărie, ca să iasă deasupra Lipovei.

— Să trecem prin oraș, grăi Persida, că e mai aproape. Nu era mai aproape, dar, la urma urmelor, și prin oraș tot acolo ieșeau. Sărmana copilă! Atrecut cu inima încăleștată prin oraș și era deznădăjduită când s-a văzut la cele din urmă case. Ar fi vrut acum să spună că rău au ales drumul și să se întoarcă iar prin oraș, ca să apuce drumul pe la Sărărie. Asta însă nu mergea.

— De, zise ea după ce sosiră între vii, tot e mai frumos la Șoimoș!

— Știu eu că e mai frumos! îi răspuse Trică, pe care inima îl trăgea acolo unde a petrecut atâtea zile de copilărie (Ioan Slavici, Mara)

Texte discontinue

TEXT s. n. (< fr. *texte*, cf. lat. *textus*); **1.** scriere originală, autentică. Se caracterizează prin autenticitate și originalitate. **2.** descriere. ◊ – **narativ:** **t.** care are la bază o narațiune, o istorisire, o conversație între două sau mai multe persoane; **t.** alcătuit sub forma unui dialog. ◊ – **dialectal:** **t.** preponderent. **3.** **t. dialectal** este o relatare, într-un anumit grai, a unui subiect narativ (întâmplări lingvistice (v.) pe teren. El reprezintă o mostră de vorbire dialectală. **4.** **t. dialectale** se culeg pe bază de comparație din diferite localități. Textele-convorbiri, pe teme sociale sau economice actuale, n. de anchetator cu creionul său sunt înregistrate pe bandă de magnetofon și apoi transcrise sele a unui studiu monografic, la sfârșitul cărora se atașează, de obicei, un *glosar de cuvinte*, și pe *discuții* în cadrul unor *arhive fonogramice* (v.). **5.** **t. dialectale** sunt folosite mai ales în stilistică. În elaborarea atlaselor regionale românești, aceste **t.** reprezintă o sursă de bază pentru variante ale graiului studiat. Pentru limba română sunt cunoscute culegerile de texte ur la Sibiu și Leipzig sub conducerea lui *Emil Petrovici*; *Texte dialectale, Oltenia*, apărute în 19 Mărdărescu, *Valeriu Șuteu* și *Magdalena Vulpe*, sub conducerea lui *Boris Cazacu*; *Texte diale Ghiculete, Paul Lăzărescu, Maria Marin, Bogdan Marinescu, Ruxandra Pană și Magdalena Vu Muntenia II*, București 1975, redactate de *Paul Lăzărescu, Maria Marin, Bogdan Marinescu, conducerea lui Boris Cazacu*; *Texte dialectale, Muntenia III*, București 1968, redactate de C Victoriana Neagoe, *Ruxandra Pană, Marielena Tiugan și Magdalena Vulpe*; *Texte dialectale și gl Marin și Marielena Tiugan*; *Texte dialectale și glosar, Dobrogea*, București, 1987, redactate d *Saramandru*; *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni, Moldova și Bucovina, Texte dialectale*, Vo publicate de *Doina Hreapcă și Ion Horia Băileanu*. ◊ – **rotacizant:** **t.** vechi românesc (din prezența rotacismului (v.)). Sunt considerate **t. rotacizante** următoarele: *Psaltirea Hurmuz Voronețean* și *Codex Sturdzanus*. ◊ – **accesibil (inteligibil):** **t.** clar, limpede, ușor de înțeles neinteligibil, greu de înțeles, care nu poate fi la îndemâna oricui. ◊ – **poetic (beletristic, beletristic).** ◊ – **științific:** **t.** extras dintr-o operă științifică, specific stilului științific. ◊ – **t. t.** extras dintr-o lucrare cu caracter juridic, care privește dreptul și legislația unei țări; **t. t.** extras din dispozițiile, ordonanțele și decretul unui organ administrativ de stat; **t.** speci

Poeemele luminii (1919)

1. Eu nu strivesc corola de minuni a lumii
2. Lumina
3. Vreau să joc
4. Pământul
5. Gorunul
6. Mugurii
7. Din părul tău
8. La mare
9. Noi și pământul
10. Liniște
11. Frumoase mâni
12. Nu-mi apropii?
13. Lumina raiului
14. Trei fețe

2022

JANUARY							FEBRUARY							MARCH							APRIL										
Su	Mă	Mi	Ju	Vî	Sa	Di	Su	Mă	Mi	Ju	Vî	Sa	Di	Su	Mă	Mi	Ju	Vî	Sa	Di	Su	Mă	Mi	Ju	Vî	Sa	Di				
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7				
8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14				
15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21				
22	23	24	25	26	27	28	29	22	23	24	25	26	27	28	29	22	23	24	25	26	27	28	29	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31						30	31						30	31						30	31									

Printable Calendars by Betacalendars.com

Activități de învățare / Resurse / Evaluare

- Exerciții de prelectură
- Exerciții de lectură a textului narativ multifmodal
- Discuții privind impresiile elevilor după prima lectură
- Exerciții de legături interdisciplinare pentru înțelegerea textului
- Exerciții de recunoaștere a componentelor textului narativ multifmodal
- Exerciții de interpretare a textului
- Exerciții de exprimare a opiniei
- Exerciții de postlectură

Fișe cu textul
Fișe cu exerciții

Aprecieri

1

1

1

1

Sensibilizare și exprimare culturală

„Istoria a constituit dintotdeauna un bogat filon de inspirație pentru artiști din toate domeniile, incluzând și banda desenată.

Prima bandă desenată istorică din România a apărut la sfârșitul Primului Război Mondial și s-a concentrat multă vreme pe războaie, de la cele daco-romane la războaiele domnitorilor români contra armatelor otomane și, evident, la cele două războaie mondiale din secolul XX.

În timpul Regatului, banda desenată românească a avut și un pronunțat caracter educativ și ludic, trăgându-și seva în special din filonul inepuizabil al folclorului. Atunci când se inspira din realitate, ea aborda subiecte educative bazate pe pilde de genul „cine face ca mine, ca mine o să pățească”. Excepția notabilă a constituit-o perioada celui de-al Doilea Război Mondial, în timpul căreia propaganda devine un instrument esențial al politicilor guvernamentale.”

Bibliografie:

- ❑ Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, Clasele a V-a - a VIII-a, Anexa nr. 2 la OMEN nr. 3393/28.02.2017, București, 2017
- ❑ Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, Clasa a IX-a, Ciclul Inferior al Liceului, Anexa 1 OMECI nr. 5099/09.09.2009, București, 2009
- ❑ Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022, Limba și literatura română, învățământ liceal și profesional, București, 2021
- ❑ Manual Limba și literatura română, Clasa a VIII-a, Editura Art Klett SRL, 2020
- ❑ Manual Limba și literatura română, Clasa a IX-a, Editura Art Educational, 2018
- ❑ <https://tribunainvatamantului.ro/noutati-si-opportunitati-pledoarie-pentru-banda-desenata/>
- ❑ Red în Nebunia comenzilor prin poștă

Rolul literaturii în perioada pașoptistă

- Schiță de lecție -

prof. Cristea Diana
Liceul Teologic Penticostal Arad

CLASA: a XI-a B

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Perioada modernă”

TITLUL LECȚIEI: „Rolul literaturii în perioada pașoptistă”

CATEGORIA LECȚIEI: formare de deprinderi și abilități

COMPETENȚE GENERALE:

3. Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 3.2. Dezvoltarea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenului cultural românesc până la începutul secolului al XX-lea

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: puzzle, prezentare orală, învățare prin descoperire, conversație, joc didactic

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calculator, internet, platforme educaționale (Meet, Google Classroom, Livresq), aplicații digitale (Jigsawplanet, Renderforest, LearningApps), lecții video (Eduboom)

FORME DE ACTIVITATE: individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecțiilor, elevii vor fi capabili:

1. Să identifice elemente specifice perioadei pașoptiste
2. Să numească reprezentanți ai perioadei pașoptiste
3. Să recunoască ideile cuprinse în articolul „Introducție” din revista „Dacia literară”

NOTĂ: Materialul conține o suită de activități care se pot realiza ca o singură lecție sau pot fi utilizate ca punct de plecare în realizarea mai multor lecții, în funcție de specificul clasei de elevi.

O posibilă modalitate de realizare la clasă a activităților:

ETAPELE LECȚIEI:

a. EVOCARE

✚ Înainte de precizarea titlului lecției, elevii primesc un link spre un puzzle:

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1a212f837b83>

Imaginea obținută este, de fapt, cuvântul care exprimă tema lecției: „pașoptismul”.

După terminarea puzzle-ului, se notează titlul lecției: „Rolul literaturii în perioada pașoptistă”. (5 minute)

b. REALIZAREA SENSULUI

✚ Se accesează lecția din linkul postat pe Classroom:

<https://library.livresq.com/details/61647dd0867253000c6d0da1>

✚ Elevilor li se cere să identifice în lecții diverse informații pe baza unor cerințe: (5 minute)

- ✓ Ce se înțelege prin pașoptism?
- ✓ Notați trei idei menționate în articolul „Introducere” de M. Kogălniceanu.
- ✓ Numiți trei reprezentanți ai perioadei pașoptiste.

✚ Se poate utiliza un Jamboard sau Padlet pentru a putea posta elevii răspunsurile. Răspunsurile pot fi verificate și oral, prin sondaj.

ROLUL LITERATURII ÎN PERIOADA PAȘOPTISTĂ

CARACTERISTICI GENERALE

Rolul literaturii în perioada pașoptistă

Pasoptismul

ACCEPȚIUNI ALE TEMENULUI CARACTERISTICI ALE PERIOADEI REPREZENTANȚI

Termenul pașoptism, care desemnează o perioadă importantă din istoria literaturii române, provine de la denumirea anului revoluționar 1848. În literatura română, "Momentul 1848" reprezintă momentul fundametalului literaturii naționale prin orientarea oferită de revista "Dacia literară" care a lăsat o amprentă asupra numelui: "generația anilor pașoptiști".

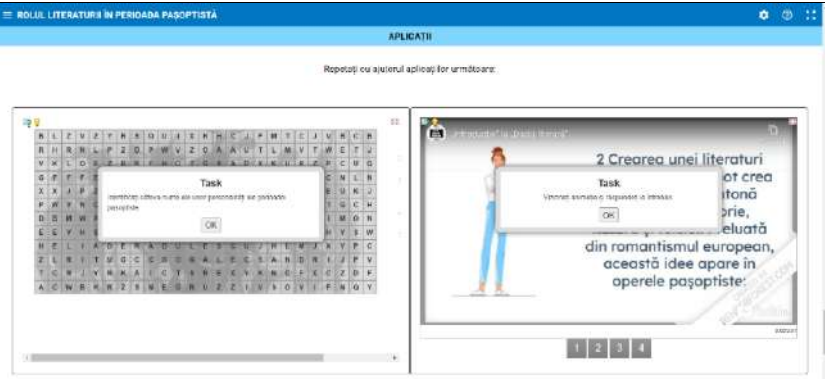
Periods premergătoare revoluției de la 1848 s însumat începutul poeziei noastre romantice.

Activitate individuală: profesorul accesează o lecție video. Elevii urmăresc și notează răspunsurile la cerințele din fișa de lucru (15 minute).

c. REFLECȚIE

Elevii primesc temă pentru acasă cele două aplicații din lecție: să descopere nume ale personalităților din perioada pașoptistă într-un careu de cuvinte încrucișate și să răspundă la întrebări pe baza unei animații.

La finalul lecției, elevii rezolvă un puzzle (5 minute).

TIPURI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului elevului (pe parcursul realizării sarcinilor de lucru, pe baza postărilor pe Jamboard/ Padlet) (notate de către profesor în catalogul personal).
- aprecieri verbale pe parcursul desfășurării activităților.

Fișe de lucru în vederea recapitulării materiei pentru examenul de bacalaureat

prof. Pamfiloiu Angelica
Liceul Național de Informatică

În vederea recapitulării materiei pentru bacalaureat la clasa a XII-a C a Liceului Național de Informatică Arad, am ținut cont de nivelul de receptare și de învățare al clasei pe parcursul anilor de liceu la disciplina Limba și literatura română, acesta fiind unul mediu.

Basmul cult „Povestea lui Harap-Alb”, de Ion Creangă.

Etapele recapitulării:

1. Reactualizarea subiectului operei - oral
2. Schița recapitulativă a operei - scris
3. Fișă de lucru – scris

Schița recapitulativă:

Basmul cult *Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă*

I. Încadrarea în perioadă, curent literar

a) **Perioada clasică** – alături de M. Eminescu, I. Slavici, I. L. Caragiale

Elemente clasice:

- inspirația din lumea rurală
- tipologii de personaje: țăranul, negustorul
- fir cronologic al evenimentelor
- final moralizator

b) **Curent literar:** realism liric de factură romantică.

Elemente romantice:

- inspirația din folclor
- personaj excepțional care acționează în împrejurări excepționale
- antiteza ca figură de stil: protagonist – antagonist
- limbaj popular (prieteni lui Harap-Alb se comportă și vorbesc ca niște veritabili țirani moldoveni)

II. Specie, gen literar

a) **Basmul popular:**

- gen epic în care tema centrală este lupta dintre Bine și Rău, finalizată cu victoria Bineului

- prezența formulelor specifice: inițiale, mediane, finale
- prezența fabulosului la nivel de personaje, obiecte, topos
- motive specifice: împăratul fără urmași, numărul 3, superioritatea mezinului, interdicția, antagonistul, încălcarea interdicției, supunerea prin vicleșug, probele trecute cu bine, confruntarea finală, demascarea eroului, răsplata eroului.

b) **Basmul cult:**

- are autor cunoscut care își imprimă stilul prin: regionalisme, termeni populari (*Amu cică era odată...*), proverbe și zicători (*Lac să fie, că broaște sunt destule.*), interjecții populare (*Văleu !*), umor, ironie (exprimarea jovială: *să trăiască trei zile cu cea de-alaltăieri*, porecle și apelative diminutive: *Buzilă*).

III. Titlul

- la nivel denotativ: fiu de crai care parcurge un drum al maturizării; dă titlul operei, devenind personaj eponim, cu valoare simbolică de erou civilizator

- la nivel conotativ, semnifică triumful binelui asupra răului

IV. Tema operei: confruntarea dintre forțe ale Binelui și forțe ale Răului, aparent mai puternice și mai numeroase

V. Subiect și semnificații

a) situația inițială:

- liniște, echilibru: un crai avea 3 feciori

- formula inițială „Amu cică era odată” marchează intrarea în fabulos, dar și inspirația din folclorul românesc

- reperele spațio-temporale vagi accentuează impresia de fabulos

b) Apariția situației conflictuale:

- „cartea” de la Împăratul Verde (obiect)

- neascultarea sfatului părintesc (situație)

- apariția antagonistului (personaj-intrigă)

c) Călătoria inițiatică

- eșecul fraților mai mari

- plânsul în grădină (altruismul, iubirea față de frați)

- dăruirea banului (milostenia)

- alegerea hainelor, a armelor și a calului tatălui său (demnitatea

de a-i călca pe urme)

- proba simulării cu tatăl deghizat în urs (încercarea)

- trecerea podului (încheierea unei etape și începerea alteia)

- pădurea (labirintul vieții)

- Spânul (răul necesar)

- fântâna (adâncul conștiinței, al sufletului, renașterea spirituală)

și depunerea jurământului” (loialitatea)

- schimbarea statutului social și al identității (cunoașterea nevoilor

„celor mai mici”)

- probele – etape ale maturizării ca viitor împărat (lupta cu ursul –

puterea, lupta cu cerbul – strălucirea, aducerea fetei – desăvârșirea ca viitor soț)

d) confruntarea finală

- demascarea Spânului de către fata împăratului Roșu

- crezând că a fost trădat, spânul îi taie capul lui Harap-Alb

(încheierea „robiei”)

- omorârea Spânului de către cal (încheierea maturizării eroului)

e) Răsplata eroului

- învierea lui Harap-Alb de către fată (încheierea unei etape și

începerea alteia)

- răsplata erolui: căsătoria și împărăția (victoria Binelui).

VI. Concluzii

- caracterul de bildungsroman: „roman” de formare
- limba populară moldovenească este ridicată la rang de artă literară

FIȘA DE LUCRU – *Basmul*

1. Identificați două asemănări și două deosebiri între basmul popular și basmul cult.

2. Realizați corespondența de la coloana A la coloana B printr-o linie:

A	B
a) aducerea salăților și a pieii de cerb	calul lui Harap-Alb
b) stingerea cuptorului încins	Sf. Duminică
c) alegerea fetei de geamăna ei	Gerilă
d) aducerea fetei de pe colțul lunii	Păsărilă
e) aducerea smicelelor de măr dulce	crăiasa albinelor

3. Completați punctele de suspensie:

Basmul – este o creație populară în....., de dimensiuniîn care se povestesc întâmplări cu caracterla care iau parte personaje cu însușirireprezentând forțe aleși

4 . Care a fost sfatul pe care l-a dat craiul mezinului ?

- să ia cu sine calul, armele și hainele cu care a fost el mire în tinerețe;
- să se ferească de Crăiasa Albinelor și de Crăiasa Furnicilor ;
- să se ferească de omul spân și de omul roș.

5. Definiți următoarele concepte : *om spân, Harap-Alb, personaj eponim, personaj antagonist, formule mediane.*

6. Indicați ordinea corectă a secvențelor printr-o literă așezată la început de rând :

- confruntarea cu tatăl deghizat în urs
- întâlnirea cu Spânul
- aducerea smicelelor de măr dulce
- alegerea macului de nisip
- întâlnirea cu Sfânta Duminică.

7. Rescrieți enunțurile eliminând greșelile :

- « Că dușmani dac-ar poate / Ochi amîndoi m-iar scoate. »
- « Noi ne simțem bine. Dar voi ? »
- Fi atent cînd î-ți alegi prieteni !
- Însăși prietenul tău nu agreează aceea ideie.

e) *Îmi plac istorisirile de-spre hangii de altă dată.*

8. Construiți enunțuri cu următoarele perechi de paronime și dați sinonimul fiecăruia : *a investi – a învesti, a enerva – a inerva.*

9. Precizați simbolistica următoarelor concepte: jurământul pe ascuțișul paloșului, alegerea macului de nisip, probele trecute cu bine, Spânul, fântâna.

10. Construiți un text descriptiv de 10-15 rânduri intitulat „Eroul meu de basm preferat”, apelând la figuri de stil precum comparația, epitetul, hiperbola, personificarea și antiteza, dar și la imagini artistice (vizuale, auditive, dinamice).

Competențe vizate:

3.1. Identificarea și explicarea relațiilor dintre operele literare și contextul cultural în care au apărut acestea (ex. 1)

2.2. Identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ (e. 2, 3, 4, 5, 6)

2.6. Interpretarea textelor studiate prin prisma valorilor proprii și a propriei experiențe de lectură (ex. 9)

1.2. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare și a formelor exprimării scrise compatibile cu situația de comunicare în elaborarea unor texte diverse (ex. 7, 8, 10)

Exemple de bune practici pentru școlile și secțiile cu predare în limbile minorităților

nivel gimnazial și liceal

Coordonator cerc pedagogic:

prof. Filipaș Ionela Filoftea

Proiect: În așteptarea Crăciunului (UIII)

prof. Nica Florina

Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac

CLASA: a V-a C

DISCIPLINA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Limba și literatura română

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a. Metode și procedee: brainstorming, conversația euristică, expunerea, observația sistematică, jocul de rol

b. Forme de activitate: activitate frontală, individuală și în grupe de elevi

RESURSE:

a. Mijloace de învățământ: fotografii, videoproiector, flipchart, laptop/ computer

b. Timp: 50 de minute

Competențe specifice: 1.4, 2.1, 2.4, 3.2, 5.1

Obiective operaționale (la sfârșitul activității, elevul va fi capabil):

O.1 – să „culeagă” informații și materiale necesare realizării proiectului;

O.2 – să recunoască tradițiile și obiceiurile legate de sărbătorile de iarnă, specifice etniei slovace;

O.3 – să redacteze un text simplu, folosind mijloace tehnice moderne (calculator, laptop).

VALORI ȘI ATITUDINI :

- cultivarea interesului pentru tradițiile și obiceiurile comunității din care face parte;
- stimularea gândirii reflexive și analitice și a muncii în echipă;
- cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare și de înțelegere a unui mesaj.

SCENARIUL DIDACTIC

<p>Evocarea (10-15 min.)</p>	<p>Activitatea 1 -Profesorul le arată elevilor fotografii (din arhiva școlii/comunității) care reprezintă scene de familie sau din comunitate care surprind momente fericite din timpul sărbătorilor de iarnă. -Acesta îi încurajează să indice denumirea sărbătorilor respective în ordinea desfășurării lor (Sf. Martin, Sf. Andrei, Adventul, Sf. Nicolae, Sf. Lucia, Crăciunul, Silvestru, Anul Nou, Boboteaza, Sf. Pavel și Sf. Maria)</p> <p>Activitatea 2 -Cadrul didactic îi întrebă pe elevi care sunt sărbătorile specifice comunității slovace?</p>
----------------------------------	--

<p>Realizarea sensului (25-30 min.)</p>	<p>Activitatea 3 Profesorul anunță proiectul cu titlul <i>În așteptarea Crăciunului</i> Clarifică aspecte legate de: -obiectivul proiectului: să recunoască tradițiile și obiceiurile legate de sărbătorile de iarnă, specifice etniei slovace ; -modalitatea de lucru: pe grupe -sarcina de lucru: G1- Sf. Martin, Sf. Andrei(Adventul) G2- Sf. Nicolae, Sf. Lucia G3 - Crăciunul, Silvestru, Anul Nou G4 - Boboteaza, Sf. Pavel și Sf. Maria -timpul de realizare: două săptămâni -modalitatea de prezentare : poster, desen, powerpoint, scenetă, produse specifice (culinare, obiecte etc.)- la decizia grupei -criteriile de evaluare: seriozitate, originalitate, complexitate etc. -forma de evaluare: note/puncte în funcție de implicare</p>
<p>Reflecția (5-10 min.)</p>	<p>Activitatea 4 -Profesorul le va oferi unele indicații elevilor cu privire la sursele de informare și la modalitatea de organizare în cadrul grupelor. - Elevii vor fi atenționați asupra faptului că la jumătatea perioadei de derulare a proiectului, va verifica stadiul acestuia, în calitate de tutore.</p>

ANEXA 1
(informații vizate)
Grupa 1

În data de **11 noiembrie**, se sărbătorește **Sf. Martin**, ziua de care sunt legate multe proverbe. Se spune că Martin vine pe cal alb (adică aduce prima zăpadă). Acum în comunitățile rurale încep meseriile casnice care pregătesc casa pentru intrarea în iarnă: torsul, țesutul, se pune varza în butoaie și începe tăierea porcilor. În multe localități persistă obiceiul tăierii găștelor și a rațelor îngrășate.

În **30 noiembrie**, este ziua **Sf. Andrei**, când, în popor, se consideră că la miezul nopții **începe Adventul**, adică perioada postului înainte de sărbătorile de iarnă. În majoritatea localităților slovace, în această zi, se pregătește făinoasele (pirohy) în care se pune bilețelele cu dorințe sau cu numele băieților pe care și-i doresc fetele din casă. Dacă nimerește să își extragă biletul dorit, atunci crede că dorința li se va împlini. Adventul deci începe cam cu patru săptămâni înainte de Crăciun, terminându-se cu vecernia din Ajunul Crăciunului, care tradițional este considerat începutul anului religios. În perioada Adventului, adică a așteptării nașterii lui Hristos, nu se admit nunțile, botezurile, ba niciun fel de petreceri. Este răspândită superstiția conform căreia

nerespectarea acestei interdicții duce la pierderea recoltei de fructe, care ar urma să fie distrusă de boli.

Grupa 2

În data de **6 decembrie**, se sărbătorește în toată lumea creștină **Sf. Nicolae (Mikuláš)**, astfel și în așezările slovace această zi este considerată ziua în care oamenii își fac cadouri, mai ales pentru copii. Copiii sunt îmbiați să-și curețe ghetuțele și să le pună pe pervazul geamului, unde peste noapte, Sf. Nicolae le va umple cu daruri. Acest obicei este datat din primul deceniu al secolului al XX-lea. Copiii neascultători primesc în loc de dulciuri, ca pedeapsă, numai ceapă și usturoi. În satele din Bihor, în aceste zile, se propovăduiește dragostea între tineri și se umblă pe la șezători după fete cu Sf. Nicolae, adică un bărbat travestit și cu desaga în spinare, care împarte daruri fetelor și copiilor.

Ziua legată de cele mai multe superstiții pare să fie **Sf. Lucia (13 decembrie)**. În popor zilele dintre Sf. Lucia și Crăciun sunt considerate a fi cele mai scurte din an. Se crede că în această zi nu e bine ca primul venit în casa omului să fi e o femeie, pentru că un an întreg va fi urmărit de nenorociri în familie, în gospodărie sau în viață. Femeile sunt deci gonite de la ușa casei și se așteaptă venirea primului bărbat, de obicei din vecini, după care pot veni și femeile. Bărbatul este aducătorul de noroc și prosperitate. În această zi nu este voie să se împrumute sau să se vândă lucruri din casă, iar cele împrumutate în timpul anului trebuie date înapoi până în această zi. De asemenea, nu este voie ca femeile să toarcă, să țesă sau să coasă, fiindcă nu se vor oua găinile. Dimpotrivă, dacă oamenii doresc să sporească numărul ouălor din timpul anului, recomandă spălarea hainelor sau pregătirea cârpelor pentru țesut covoare de casă. Tot pentru sporirea numărului de ouă se recomandă înțeparea găinilor cu un vâtrai, de obicei de către un bărbat, în zorii zilei. În vederea ocrotirii sănătății, se interzice consumul de fasole și linte până la Anul Nou. Explicația este că, dacă consumi aceste plante în această perioadă, atunci riști să ai acnee, urticarie sau chiar ulcerații. Gospodarii mai pun în această zi atâtea mere, dintre cele mai frumoase, după grindă, câți cai aveau în grajd. De Crăciun se dădeau aceste mere cailor, ca să fie frumoși și sănătoși precum sunt aceste mere. Interesante sunt urările (umblatul cu oțelul) cu care se umblă pe la vecini și rude, urări transmise de copii sau chiar de bărbați. Conținutul acestor urări, în diferite forme, se referă la: 1. apărarea uneltelor și a instrumentelor agricole, 2. reproducerea animalelor domestice, 3. fericire pentru fete, nașterea unui copil, 4. bogăție și prosperitate sau bani. În cele din urmă, de Sf. Lucia se făcea așa-zisul „calendar al Luciei”, în sensul că se înscrie starea vremii din fiecare zi dintre Sf. Lucia și Crăciun, iar acestea corespund cu vremea din luna corespunzătoare ca număr de ordine cu ziua notată.

Grupa 3

În preajma sărbătorilor de iarnă, în localitățile cu populație slovacă dăinuie până azi obiceiurile cunoscute ca „**umblatul cu Betlehemul**”, care simbolizează căutarea de găzduire în ajunul nașterii lui Hristos. Printre slovaci, specialiștii au distins mai multe variante ale obiceiului: 1. jocurile păstorești numite Betlehem (Vifl aim), 2. umblatul cu cei trei crai, 3. umblatul cu leagănul. Obiceiul presupune constituirea unui alai cu mai mulți participanți, care poartă câte un simbol al nașterii lui Hristos. Scenariul presupune existența a cinci personaje: Înger, Fedor, Kubo, Stacho și Bača („baciul”). Aceștia fiecare sunt travestiți conform obiceiurilor locului și joacă rolul lor, dând replici și cântând. În satele bihorene este răspândit și obiceiul „**umblatului cu Dorota**”. Dorota (Doroteea) și-a dedicat viața lui Isus Hristos, având o credință care nu poate fi frântă. Ea a rezistat la atrocitățile la care a fost supusă de regele îndrăgostit de ea. După scenetă, alaiul cântă colinde, iar gazda îi servește cu tot felul de bunătăți de Crăciun. Sărbătorile de Crăciun (în limba slovacă, Vianoce sau Kračún) sunt sursa cea mai bogată de tradiții și obiceiuri populare, fiind cele mai importante din an. Componentele principale ale acestor sărbători sunt în primul rând tradiția populară cu rădăcini în negurile istoriei păgâne, ritualurile bisericco-religioase moștenite tot din trecut și obiceiuri legate de civilizația modernă.

Grupa 4

În data de **31 decembrie**, se sărbătorește la slovaci **Silvestru** sau în satele din Bihor este Vilia de Anul Nou (Novoročná Vilija). Această zi reprezintă terminarea slujbei de un an a slugilor, care își duc acasă câștigul după o muncă de un an. În satele din Bihor, această zi este o zi de post, se gătește supa de fasole și niște făinoase (opekance) cu mac. La Nădlac, în schimb, se interzice consumul de carne de pui, pentru că „găina scormonește și aruncă pământul în spate”, pe când porcul „scormonește în față”, deci trebuie mâncată doar carne de porc. În această zi, oamenii merg obligatoriu la biserică, unde se anunță tot felul de statistici: câți au murit în timpul anului, câți s-au născut sau câți s-au cununat. Seara, încep distracțiile, balurile, iar dimineața se umblă din nou cu urările.

În **6 ianuarie**, se serbează **Boboteaza** (Tri krále), iar în biserici se sfințește apa, apoi casele oamenilor. În această zi, se tocmește din nou slugile și se termină ciclul calendaristic creștin.

În data de **25 ianuarie**, se serbează **Sf. Pavel** în localitățile cu populație slovacă. În satele din Bihor se vorbește cu această ocazie despre „răsucirea lui Pa”, adică este jumătatea iernii. În alte localități, se spune că „ursul se răsucește în bârlog”, ceea ce

se înțelege, la fel, cu referire la anotimpul iernii, care din acel moment ar trebui să mai dureze doar 40 de zile.

Sf. Maria se serbează la evanghelici în data de **2 februarie**. La această dată, în Nădlac se organizează în mod regulat balul vânătorilor și se prognozează vremea în anul ce vine. Dacă ste o zi cu soare, întreg anul urmează să fie secetos. În satele bihorene, se sfințesc lumânările, care după aceea se aprind pe parcursul anului, când tună și fulgeră, dar și la căpătâiul mortului din familie. Acestea se numesc, de aceea, Hromnice (de la hrom, adică „tunet” în slovacă). Fașiangy (carnaval) este una dintre cele mai îndrăgite sărbători la slovaci. În această perioadă, adică din 6 ianuarie și până la prima zi a Postului Mare (Od Troch kráľov, do Škaredej strede), se întrepătrund tradițiile care simbolizează sfârșitul iernii cu cele care simbolizează începutul primăverii.

BIBLIOGRAFIE: „Slovacii din România” - Institutul pentru studierea problemelor minorităților naționale, Cluj-Napoca, 2018

La școală poate fi și așa...

prof.dr. Bianca Pașcu-Paul
prof. dr. Laura Vulpoi
Colegiul “Csiky Gergely”, Arad

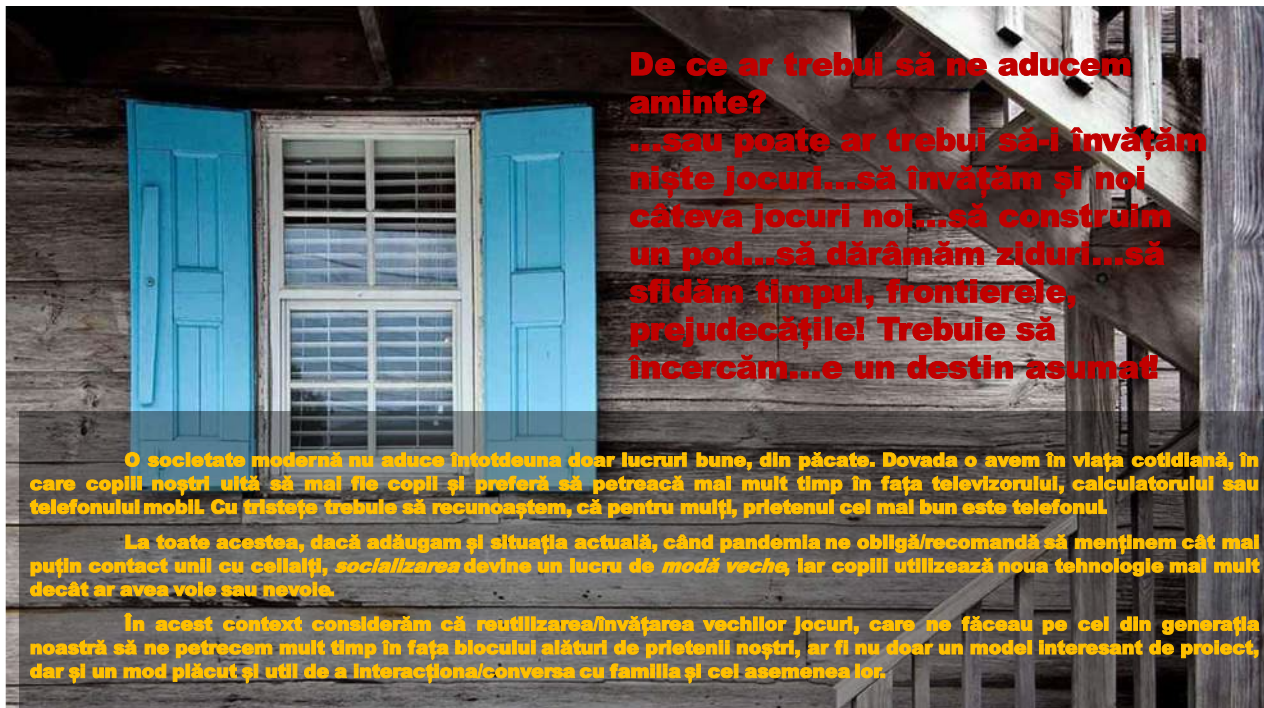
**”Trebuie să încerci necontenit să urci sus de tot, dacă vrei să poți să vezi foarte departe.”
Csak diszkriminatívabbnak kell lenned azzal a segítségével, amit mások felé nyújtasz.”C. Brâncuși**

CĂSUȚA DIN COPACUL MEU...O ALTFEL DE ÎNTÂLNIRE

A KIS HÁZ A FÁMBAN... MÁSFAJTLÁLKOZÁS

...nu te mai ascunde, te-am văzut!
Hai să ne jucăm împreună!

**De ce ar trebui să ne aducem
aminte?**

**...sau poate ar trebui să-i învățăm
niște jocuri...să învățăm și noi
câteva jocuri noi...să construim
un pod...să dărâmăm ziduri...să
sfidăm timpul, frontierele,
prejudecățile! Trebuie să
încercăm...e un destin asumat!**

O societate modernă nu aduce întotdeauna doar lucruri bune, din păcate. Dovada o avem în viața cotidiană, în care copiii noștri uită să mai fie copii și preferă să petreacă mai mult timp în fața televizorului, calculatorului sau telefonului mobil. Cu tristețe trebuie să recunoaștem, că pentru mulți, prietenul cel mai bun este telefonul.

La toate acestea, dacă adăugăm și situația actuală, când pandemia ne obligă/recomandă să menținem cât mai puțin contact unii cu ceilalți, *socializarea* devine un lucru de *modă veche*, iar copiii utilizează noile tehnologii mai mult decât ar avea voie sau nevoie.

În acest context considerăm că reutilizarea/învățarea vechilor jocuri, care ne făceau pe cel din generația noastră să ne petrecem mult timp în fața blocului alături de prietenii noștri, ar fi nu doar un model interesant de proiect, dar și un mod plăcut și util de a interacționa/conversa cu familia și cei asemenea lor.

Diversitate culturală: jocuri fără vârstă

Proiect: Jocuri fără vârstă și fără frontiere

Timp de realizare: patru săptămâni

Proiect

Dacă ai nevoie de inspirație pentru proiectul tău, caută *În fața blocului*. O colecție de 55 de jocuri și faze ale generației cu cheia la gât de Vlad Tomei și Mihai Gheorghe. Este o carte-obiect, în forma unui bloc în miniatură, care prezintă într-o manieră amuzantă jocurile generației din care fac parte, poate, și părinții tăi: Lapte-gros, Elasticul, Cazemate, Țările, Nasture, Turul Franței, Bombata, Telefonul fără fir etc. Cartea a obținut premiul pentru Cea mai frumoasă carte a anului 2015, în cadrul Galei Bun de Tipar.

ȘI NE-AM JUCAT...

01 Săptămâna I

1. Roagă pe cineva mai în vârstă din familie (părinții sau bunicii) sau din comunitatea să îți spună ce fel de jocuri erau populare vremea lui.
2. Alege, dintre jocurile prezentate, unul care crezi că ar avea succes și astăzi sau care se practică încă. Solicită celui care ți-a oferit informațiile să îți descrie cât mai detaliat jocul respectiv. Realizarea unui text de 30-50 de cuvinte pentru susținerea alegerii.
3. Alegerea jocului (simularea unei expoziții metoda "Turul galeriei".)

02 Săptămâna a II-a

- ✓ 1. Realizează, pe un poster, o prezentare a jocului. Poți folosi și desene sau fotografii. Menționează sursele pe care le-ai consultat.
- ✓ 2. Pregătește-te să prezinti oral posterul tău, știind că ai la dispoziție maximum trei minute. O idee bună ar fi să exersezi prezentarea chiar în fața celui/celei care ți-a vorbit despre jocul respectiv. Fii gata să răspunzi la întrebările colegilor, după prezentare!

03 Săptămâna a III-a

- ✓ 1. Prezentare proiectului
- ✓ 2. "Chiar ne jucăm!"...Păcălici/Fekete Peter
- ✓ 3. Alegerea perechilor
- ✓ 4. "Okosag" - vorbește românește (Activitate de Corectitudine în vorbire și scriere care vizează corespondențe de gen, de număr, de folosire corectă a unor prepoziții, de îmbogățire a vocabularului).

04 Săptămâna a IV-a

- ✓ 1. Prezentarea perechilor (contacte culturale);
- ✓ 2. Vizionarea unor materiale despre valorile specifice și comune ale naționalităților în discuție;
- ✓ 3. Compararea unor texte (cu teme și motive itinerante) din literatura română și maternă (Povestea Sântului Nicolae/Szent Miklos/Svätý Mikuláš/Saint Nicholas).
- ✓ 4. Întâlniri literare, artistice și culinare creative.
- ✓ 5. Ne pregătim de Crăciun, dăruind din cultura și sufletul nostru.

CĂRE ESTE SCOPUL NOSTRU?/MI A CÉLUNK?

-
- Promovarea dialogului și a comunicării între elevii școlilor implicate în acest proiect;
 - Dezvoltarea abilităților de comunicare, de relaționare și de descoperire ale valorilor culturale comune prin activități ludice;

-
- Atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular, diversificarea acestor activități și mărirea numărului lor în viitor;

-
- Dezvoltarea cooperării și colaborării între elevi și cadrele didactice din unități de învățământ diferite;

-
- Formarea unor personalități receptive, deschise spre nou și cu evidente înclinații creatoare.

AM ALES ... "PĂCĂLICI"

ÉN A ... FEKETE PÉTER VÁLASZTOTTAM

ECHIPA NOASTRĂ...CC

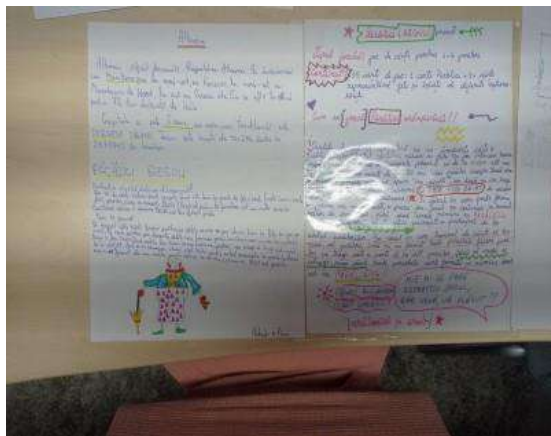
CSIKY GYEREKEK...

COTRUȘENII...

PORTOFOLIU

Activitatea didactică: Lungul drum al Aumei

Eucabeth Odhiambo

prof. Rus Cristiana
prof. Dima Crina
Colegiul „Csiky Gegerly” Arad

Pentru a marca elementele de interculturalitate și, implicit, noua competență vizată, în cadrul primei teme, **Stil de viață sănătos**, la Colegiul „Csiky Gergely” s-a realizat următoarea activitate didactică cu elevii clasei a IX-a A.

Programa prezintă o listă orientativă de opere/texte literare/nonliterare propuse spre lectură elevilor, aceasta însă putând fi suplimentată, în funcție de viziunea profesorului și a clasei.

Pornind de la această premisă, elevilor li s-a recomandat spre lectură romanul: „**Lungul drum al Aumei**” scris de Eucabeth Odhiambo.

Desfășurarea activității:

Competența generală 4 *MEDIEREA CULTURALĂ ÎN CONTEXT PLURILINGV ȘI PLURICULTURAL*

Competența specifică 4.4. Stabilirea unor legături între experiența de lectură și experiența de viață, pentru clarificarea propriilor principii și valori

Obiective operaționale:

- ▶ Să își susțină punctul de vedere în privința tematicii textului-suport;
- ▶ Să identifice elementele de conținut;
- ▶ Să coreleze conținutul fragmentului cu elemente multiculturale știute;

Metode și procedee: conversația euristică, ciorchine, diagrama Venn

Forme de organizare: frontală, pe grupe, individual

Mijloace didactice: fișă de lucru, tabla inteligentă, laptop

Fragment suport :

„Crăciunul era o sărbătoare mult-așteptată în Koromo de creștini și de păgân deopotrivă. Dis-de-diminează, cei mai mulți creștini mergeau la biserică. Unii aveau haine noi, alții își purtau veșmintele bune de sărbătoare. După aceea, lumea se întorcea acasă, să pregătească masa de Crăciun, cu carne, orez și chapati, un fel de lipii. După-amiaza, părinții își duceau copiii la centrul comercial, să le cumpere dulciuri. Alții rămâneau acasă, iar copiii se jucau împreună, cât cei mari primeau vizita rudelor sau a prietenilor.

Pe vremea când Baba era sănătos, Crăciunul era cea mai frumoasă zi din an. Baba își invita mereu rudele și prietenii din vecini să ia masa cu noi. Aveam o mulțime de bunătăți: carne de vită, pui, ugali, pâine și suc. Baba ne aducea haine noi de la oraș. Ne dădea bani să ne cumpărăm dulciuri. Ne lăsa să mergem singuri, împreună cu o gloată de verișori, la centrul comercial. Când ne întorceam acasă, ne jucam până nu mai puteam.

Seara, satul se însuflețea, iar muzica răsuna peste tot din casetofoane. Petrecerile continuau până în zori, dar, înainte de a merge la culcare, stăteam afară, sub cerul nopții călduțe, și vorbeam încet, ascultând muzică, în timp ce Mama ne spunea povești despre

Crăciunurile din tinerețea ei. Cele mai multe erau atât de amuzante, încât ne durea burta de atâta râs.

Când am intrat în bucătărie, mama cernea făina.

-Mama, ne faci chapati? Când ai cumpărat făină? Pot să te ajut cu ceva? Ce mai mâncăm?

Nu mai conteneam cu întrebările.

Mama a zâmbit.

-Gata, domnișoară, liniștește-te. Voi avea îndată nevoie de ajutorul tău. Roagă-ți frații să te ajute să prinzi găina roșie.”

Sarcina de lucru

Elevii sunt împărțiți în trei echipe/grupe

- ▶ Prima grupă identifică, din fragmentul suport, elementele gastronomice specifice sărbătorii de Crăciun
- ▶ Grupa a doua identifică elementele tradiționale și obiceiurile legate de Crăciun
- ▶ Grupa a treia surprinde elemente religioase/evocări personale, legate de sărbătoarea Crăciunului

Pe baza răspunsurilor fiecărei grupe, se realizează la tabla inteligentă următorul ciorchine:

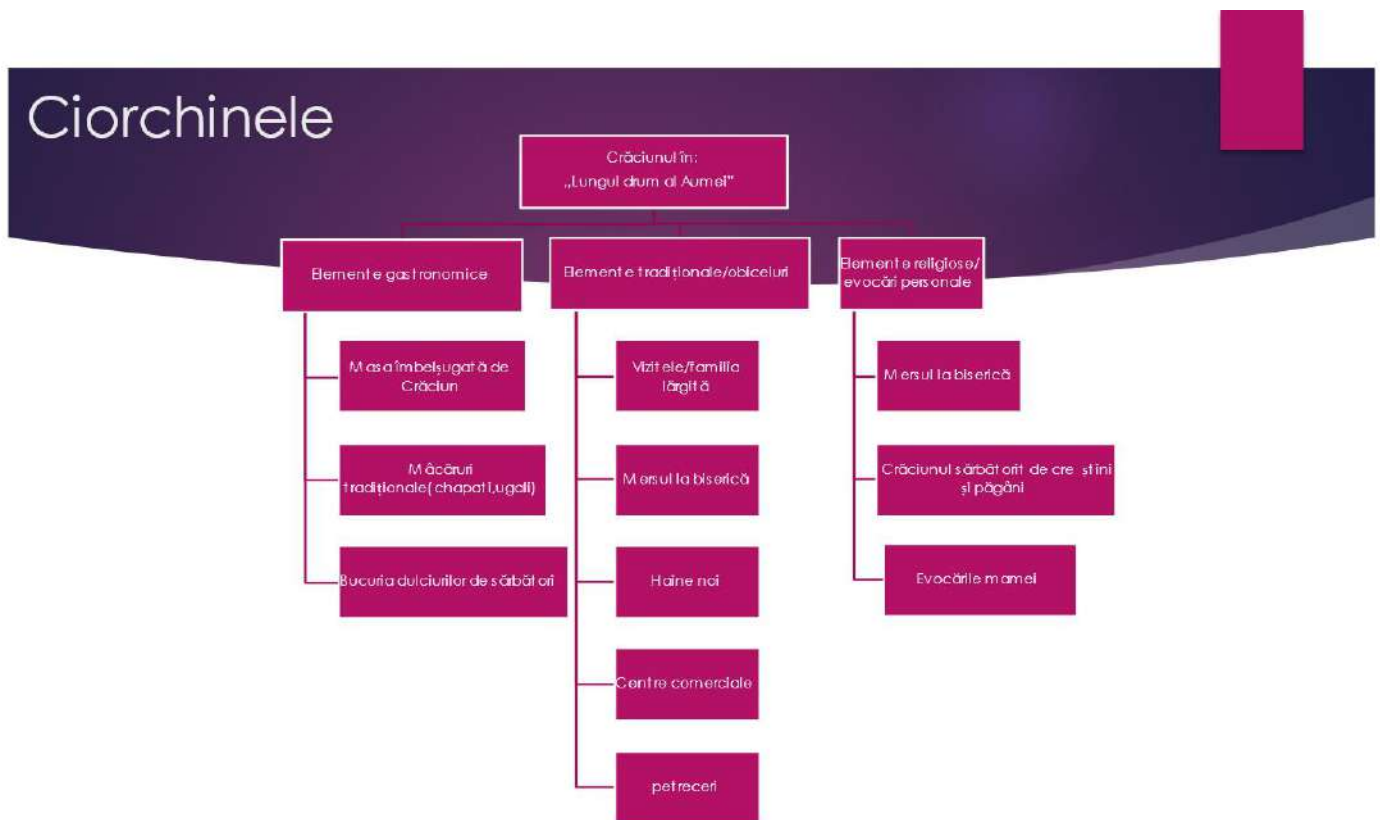
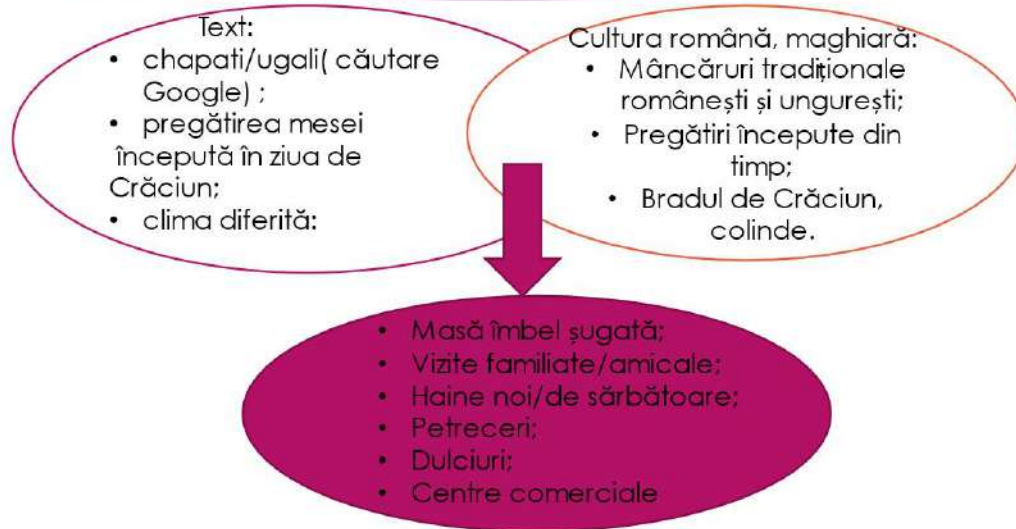

Diagrama Venn

Temă de reflecție:

- Pentru următoarea activitate, elevii vor reflecta asupra ideii date, aducând minimum 2 argumente pro/contra:

LECTURA, ALĂTURI DE ALIMENTAȚIE, FACE PARTE DINTR -UN STIL DE VIAȚĂ SĂNĂTOS?

Elemente de interculturalitate

prof. Paladie Milena
Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac

Elevii clasei a IX-a, secție cu predare în limba slovacă maternă, parcurg atât în cazul limbii și literaturii române, cât și în cazul limbii și literaturii slovace texte aparținătoare diferitelor teme, de exemplu „Familia”.

Pentru a avea în vedere elementele de interculturalitate, în cadrul acestei tematici, se propune punerea în oglindă a două texte – unul din literatura română și altul din literatura slovacă, texte parcurse de elevi la clasă: **literatura română** : *Mara*, Ioan Slavici și **literatura slovacă**: *Červené víno*, František Hečko.

Scenariu didactic

Exercițiu de spargere a gheții (ice breaking), 5 minute

Se realizează exercițiul Picasso prin prezentarea unei imagini (tabloul *Familia*, de Picasso / o planșă colaj *Dincolo de pod*). Elevii enumeră idei/cuvinte determinate de imagine. Toate lucrurile văzute de elevi în imagine, se notează pe tablă (brainstorming). Exercițiul accentuează ideea de diversitate, de valorizare a diferențelor individuale.

Elevii sunt împărțiți în două grupe. O grupă primește un fragment extras din *Mara*, cealaltă grupă, un fragment extras din *Červené víno*. (De menționat faptul că ambele texte sunt romane, acțiunile se desfășoară în același timp istoric, abordează o tematică identică.)

Fiecare echipă primește o foaie flipchart, marker.

Echipele rezolvă o serie de sarcini.

Sarcini de lucru :

- Descrie familiile din textele studiate, folosind secvențe/scene reprezentative
- Compară situația familiilor din operele studiate, folosind secvențe/scene reprezentative
- Analizează modul în care este concretizată tema familiei în operele studiate
- Asociază alte teme literare întâlnite în romanele studiate, temei familiei
- Aplică conceptul *ficțiune* (raportul realitate/ficțiune) în operele studiate la clasă
- Exprimă-ți opinia, în minimum 150 de cuvinte, referindu-te la următoarea afirmație: Romanul ilustrează, în maniere diferite, pierderea echilibrului și instalarea unei crize în familia tradițională.

În urma activității:

- Prezentarea ideilor fiecărei echipe, prin intermediul unui reprezentant desemnat de membrii acesteia.
- Dezbateri.
- Stabilirea concluziilor în vederea realizării unui eseu (individual) pe baza activității desfășurate.

Școala de ieri, școala de azi

prof. Enache Emanuela
Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský” Nădlac

Școala de ieri, școala de azi

“Șoimii Patriei”, “Pionierii” și “UTC -iștii”

„La vârsta de 4 ani, când un copil intra la grădiniță, era învățat ce înseamnă comunismul. Ei deveneau “șoimi ai patriei”, o organizație comunistă a copiilor preșcolari cu scopul “educării morale a copiilor, în spiritul umanismului, al dragostei și respectului față de patrie și popor și față de partid”. Acești copii aveau îndatoriri legate de mai marii partidului și de partid, cum ar fi: cunoașterea Drapelului PCR, recunoașterea portretului tovarășului Nicolae Ceaușescu și al tovarășei academician și de renume mondial, Elena Ceaușescu”. Pe scurt, capul lor era umplut încă din copilărie cu idealuri comuniste. După terminarea grădiniței, până la vârsta de 14 ani, copiii deveneau în clasa a-II “pionieri”. Binănteles că intrarea în rândurile pionierilor era o adevărată ceremonie de proaspătul pionier depunea un jurământ prin care se angaja să își iubească patria, să învețe bine, să fie harnic și disciplinat și nu în ultimul rând, să își cinstască “crawata roșie cu tricolor”.

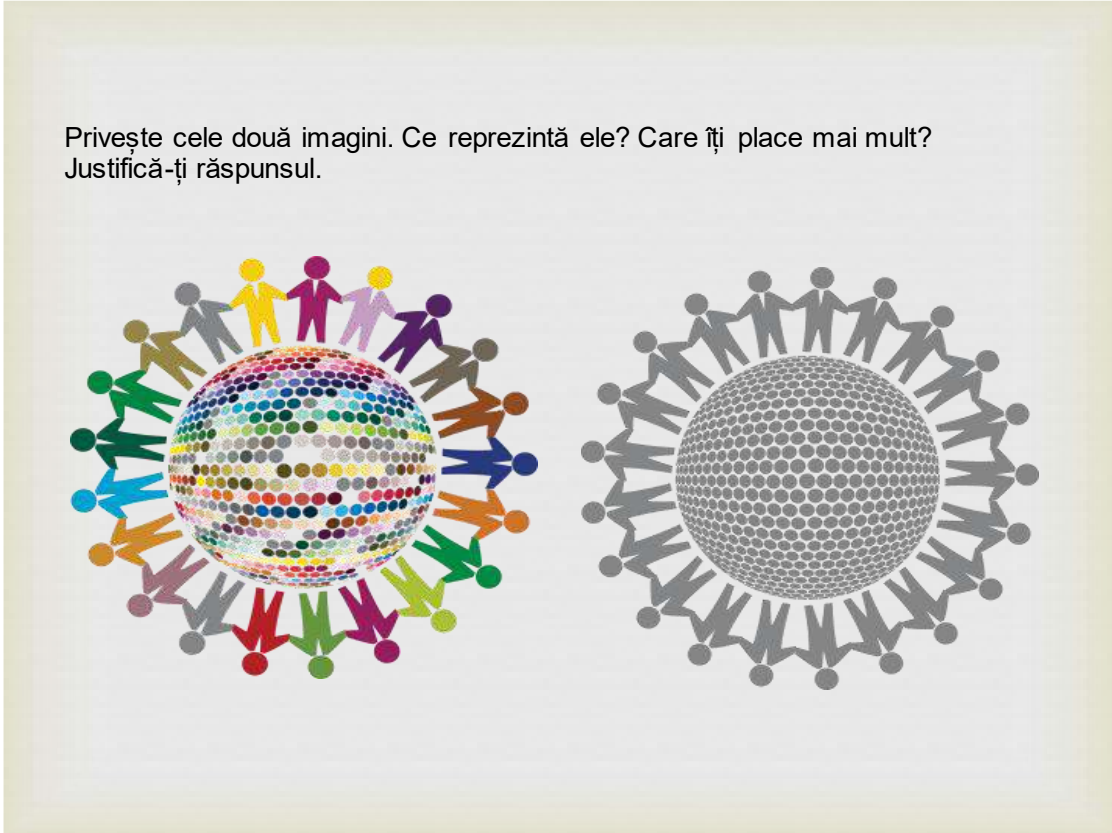
Odată intrați la liceu și ajunși adolescenți, tinerii intrau în Uniunea Tineretului Comunist, pe scurt UTC. Aici ei acceptau regulile și îndatoririle care li se cuveneau. Totuși, existau și unii tineri care nu făceau asta și ajungeau să fie excluși din UTC care însemna automat excluderea de la viața socială și marginalizarea aceluia tânăr.”

<https://taitung.eu/index.php/sistemul-de-invatamant-perioada-ceausista/>

Sarcini de lucru - Scrie răspunsul, în minimum 50 de cuvinte, la următoarele întrebări:

- ☞ Ce reprezintă nuanțele la care se referă Mihai Eminescu?
- ☞ Cine este Lumina care veghează și armonizează nuanțele?
- ☞ Care era rolul elevului în perioada comunistă?
- ☞ Care este rolul școlii în viața unui elev?
- ☞ E necesară relația elev-profesor pentru o dezvoltare armonioasă a individului în societate? Dar relația elev-elev?

Privește cele două imagini. Ce reprezintă ele? Care îți place mai mult?
Justifică-ți răspunsul.

Chestionar

- ☞ 1. Cum arată școala ideală în viziunea ta?
 - ☞ 2. Cum predă un profesor ideal, din punctul tău de vedere?
 - ☞ 3. Cum poate ajuta un profesor ideal dezvoltarea ta/a voastră în societate?
 - ☞ 4. Dacă ai fi profesor cum ai pregăti elevii pentru societate?
 - ☞ 5. Cum ai ajuta elevii marginalizați?
- ☞ Pe baza chestionarului realizat în clasa, elevii precizează faptul că este foarte important să existe o comunicare eficientă pentru o armonizare educațională.
- ☞ De asemenea, faptul că suntem diferiți nu înseamnă că avem dreptul de a marginaliza/eticheta pe ceilalți, ci trebuie să existe o armonizare, o acceptare a celuilalt.
- ☞ Solidaritatea este elementul principal atât într-o sală de clasă, cât și în societatea din care facem parte.
- ☞ Fiecare individ, indiferent de statutul său, evoluează și cât trăiește învață.
- ☞ Elevii au precizat faptul că doresc egalitate, nu doresc etichetarea și doresc mai multă libertate în programul școlar : „Ideal ar fi să avem materii care ne pregătesc pentru viață, din punct de vedere economic, social și psihic!”

Competiția Lider European

Un altfel de târg

Coordonator: *prof. dr. Filipaș Ionela Filofteia*

Realizatori: *prof. Babău Erika*

prof. Bolohan Bianca Maria

prof. Bonțea David

prof. Sârca Norbert Ioan

Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovsky” Nădlac

Oportunitatea: familiarizarea viitoarelor generații cu valorile interculturale actuale prin promovarea acestora în acțiuni și manifestări realizate de reprezentanți ai ambelor comunități.

Avantajele conviețuirii în comunitatea nădlăcană, caracterizată de interculturalitate și bilingvism:

Din punctul de vedere al elementului lingvistic, avantajul constă în posibilitatea de însușire, încă din copilărie a două limbi din familii lingvistice diferite (limbă slavă și limbă romanică). În ceea ce privește organizarea socială, individul născut într-o familie mixtă, își poate contura o dublă perspectivă asupra tradițiilor materne și paterne.

Astfel, s-au preluat obiceiuri și datini din universul arhaic al ambelor comunități, fiind astăzi perpetuate în interiorul comunității nădlăcane.

*Festivalul anual de artă culinară
români și slovaci gătesc împreună.*

*Mezeluri tradiționale
nădlăcane.*

Slovacii au adus cu ei obiceiuri, dansuri, cântece, povești, balade, pilde, proverbe, dar și o culinărie diferită de cea a românilor. Au adus cu ei bucătăria slovacă cu mâncărurile specifice, al căror miros îmbietor atrage trecătorul, proiectându-l parcă în vremuri unde timpul nu curge și nici nu macină, precum morile de apă, făina gospodinelor.

Kysnutie haluške

Orice locuitor al localității, indiferent de etnie, știe cel puțin câteva cuvinte în slovacă, iar acest fenomen, după cum spuneam, nu se regăsește doar în limbajul folosit de cetățenii nădlăceni, ci și în ținutele acestora. În acest sens, considerăm imperios necesară, inserarea unei imagini reprezentative în privința dezvoltării sau mai exact a „românizării” ținutelor pur slovăcești:

Din punctul de vedere al economiei nădlăcane, bilingvismul constituie un factor propice pentru găsierea unui loc de muncă. Astfel, în ultimii ani, Nădlacul a devenit un loc potrivit pentru înființarea unor mici întreprinderi, fiind posibilă angajarea localnicilor.

De asemenea, piața din centrul orașului Nădlac adună în fiecare joi comunitatea românilor și a slovacilor, care interacționează, dezbat subiecte comune, specifice locului.

Modul de implementare a proiectului:

În faza incipientă, echipa de proiect își face anunțată intenția derulării acestuia în fața conducerii *Liceului Teoretic Jozef Gregor Tajovsky*, Nădlac: adunarea de fonduri pentru *Serviciul Centrului de Zi de Îngrijire a Copiilor din Orașul Nădlac*.

Vor urma o serie de întâlniri cu reprezentanți ai instituțiilor locale, posibili parteneri la proiect:

- Primăria orașului Nădlac;
- Consiliul local Nădlac;
- Uniunea democratică a slovacilor și a cehilor din România (UDSCR);
- Biblioteca orașului Nădlac;
- Biserica Ortodoxă Nădlac;
- Biserica Evanghelică Nădlac;
- Biserica Catolică Nădlac;
- Biserica Greco-Catolică.

Se stabilesc sarcinile pentru fiecare membru al grupului de lucru:

- ▶ Bianca și David se întâlnesc cu reprezentanți ai primăriei și ai consiliului local pentru a obține aprobarea desfășurării pe durata unei săptămâni (20-27 decembrie 2021) într-un spațiu special amenajat de primărie în piața publică a Nădlacului, situată în centrul orașului (fără a plăti taxă pentru locație).
- ▶ David și Bianca participă la întâlniri cu reprezentanții UDSCR Nădlac și cu cei ai bibliotecii orașului Nădlac, pentru a le pune la dispoziție obiecte specifice (cărți, documente, obiecte de artă), în vederea realizării unei expoziții bilingve.
- ▶ Erika și David fac vizite la bisericile din Nădlac, poartă discuții cu preoții locului cu scopul de a obține aprobarea acestora în vederea participării corurilor bisericești la scena special amenajată, destinată participanților.
- ▶ Erika realizează textul afișului pentru evenimentul *Un alfel de târg*, iar David, împreună cu un elev slovac și altul român vor promova evenimentul, mergând pe străzile orașului, îmbrăcați în straie populare specifice comunității din care fac parte, anunțând pe cale orală detaliile și scopul târgului.
- ▶ Norbert, alături de echipa pe care o selectează (elevi din școală, slovaci și români) decorează locația viitorului eveniment cu obiecte specifice, modelate din materiale reciclabile, de către elevii școlii, în cadrul orelor de Educație tehnologică.
- ▶ Norbert, alături de aceeași echipă (elevi din școală, slovaci și români) adună jucării vechi de la locuitorii slovaci și români în vederea organizării unei expoziții în cadrul târgului.

Membrii grupului organizator îi vizitează pe localnicii, realizatori de produse tradiționale românești și slovacești, invitându-i să își vândă produsele în standurile amenajate, fără a plăti vreo taxă impusă.

Li se face cunoscut scopul târgului, stabilindu-se de comun acord ca un procent de 15% din profit să se îndrepte ca donație pentru scopul caritabil amintit.

Chiar dacă suntem **deosebiți**, comunitatea nădlăcană își revendică forța din viețuirea **laolaltă**.

Copiii din Nădlac au învățat să devină oameni în familie și în școală.

Astfel, de mai bine de 50 de ani, școala nădlăcană adăpostește clase cu predare în limba română și în limba slovacă, valorile comune rămânând însă respectul reciproc, egalitatea, toleranța, empatia.

ISBN 978-973-0-35903-9

ARAD
2022